

**Zárt profilok előnyei –
mi történik a képeimmel, miután feltöltöttem őket?**

Liber Ádám – Bereczki Tamás

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	3
2.	A képfeltöltésekre és megosztásokra vonatkozó szabályozás: képmáshoz fűződő jogok, szerzői jogok és adatvédelmi szempontok.....	5
2.1	Személyiségi jogi és képmáshoz fűződő jogok	5
2.1.1	A képmáshoz fűződő jog jogi alapjai és érvényesítésének feltételei.....	5
2.1.2	A képmással kapcsolatos jogsértések az online térben és a felhasználói felelősség	6
2.1.3	Jogkövetkezmények, jogérvényesítés és bírósági gyakorlat	8
2.2	A képekkel kapcsolatos szerzői jogi kérdések	11
2.2.1	A szerző jogai.....	12
2.2.2	A szabad felhasználás esetei	13
2.2.2.1	Idézés, átvétel	15
2.2.2.2	Paródia kivétel.....	16
2.2.2.3	Oktatási célú felhasználás	18
2.2.2.4	Magáncélú másolatkészítés	18
2.2.2.5	Sajtócélú átvételi kivétel és napi eseményekről való tudósítás.....	18
2.2.2.6	Panorámaszabadság.....	19
2.2.3	Mesterséges intelligencia alkalmazása szerzői jogi szempontból.....	20
2.2.3.1	Az emberi szerzőség követelménye	20
2.2.3.2	A mesterséges intelligencia tanítására használt adatok szerzői jogi státusza..	21
2.2.3.3	A mesterséges intelligencia által generált tartalmak felhasználásának engedélyezése.....	25
2.2.4	A szerzői jogi jogsértés következményei, értesítési eltávolítási eljárás, online tartalomszolgáltatók felelőssége	25
2.3	Adatvédelmi aspektusok	29
2.3.1	Az adatkezelő meghatározása és háztartási adatkezelési kivétel jelentősége	29
2.3.2	Jogalap kérdések	30

2.3.3	Transzparencia	31
2.3.4	Privacy by Design / Adatbiztonság	31
2.3.5	Mesterséges intelligencia és webscraping adatvédelmi aspektusai.....	33
2.3.6	Az érintett jogai és a jogérvényesítési lehetőségek, szankciók	39
3.	<i>Nyilvános vs. zárt profil: gyakorlati különbségek a képek védelmében - Platformszolgáltatók képekre vonatkozó szerződéses feltételei</i>	42
3.1	<i>Tartalom tulajdonjoga és a platformoknak adott felhasználási engedélyek</i>	42
3.2	<i>Nyilvános és privát tartalommegosztás adatvédelmi következményei</i>	43
3.3	<i>Monetizációs gyakorlatok</i>	45
3.4	<i>Mesterséges intelligencia (MI) alkalmazása</i>	46
3.5	<i>Összegzés</i>	52
4.	<i>Jogellenes tartalom, moderálás és rendszerszintű kockázatok kezelése</i>	53
5.	<i>Következtetések és javaslatok</i>	58
	Ellenőrzőlista felhasználók részére képek feltöltésével és megosztásával kapcsolatosan.....	61
	Irodalomjegyzék / Források	63
1.	számú melléklet: Polgári jogi, szerzői jogi és adatvédelmi jogi védelem összehasonlítása	67
2.	sz. melléklet - A főbb platformok szolgáltatási feltételeinek összehasonlítása képek felhasználása szempontjából	69

1. Bevezetés

Az emberi látás az egyik legfontosabb és legösszetettebb érzékszervi modalitás, amely központi szerepet játszik az információszerzésben¹. A vizuális tartalmak – képek, videók, illusztrációk – nemcsak gyorsabb és hatékonyabb információközvetítést tesznek lehetővé, mint a szöveges közlés, hanem mélyebb érzelmi és társadalmi hatást is kiváltanak.² A digitális korban a vizualitás különösen a közösségi média platformokon vált dominánssá: naponta több milliárd kép és videó kerül megosztásra a legnépszerűbb felületeken, amelyek nemcsak kulturális, hanem jelentős jogi és pszichológiai következményekkel is járnak.

A közösségi média platformok, legyenek azok közösségi hálózatok, képmegosztó oldalak, videómegosztó platformok vagy közösségi blogok, az adatvédelmi és megosztási beállítások útján lehetőséget biztosítanak arra, hogy a felhasználó maga állítsa be, ki láthatja az általa feltöltött képet és más audiovizuális tartalmat. A nyilvánosan elérhető képek és videók technikailag bárki számára hozzáférhetők, indexálhatók, gyakran újrafelhasználásukra is sor kerül – nemritkán a jogszabályi korlátok megsértésével –, míg a korlátozottan megosztott (zárt csoportban, privát profilon vagy meghatározott felhasználói körben terjesztett) tartalmak – bár technikailag elérhetők lehetnek mások számára is – fokozottabb védelmet élveznek.

A láthatóság és a nyilvánosság mértéke közvetlen hatással lehet arra, hogy milyen jogi megítélés alá esik egy adott kép megosztása vagy felhasználása. A közösségi platformok többségén a felhasználó dönthet úgy, hogy profilját nyilvánosra vagy zártra (privátra) állítja, illetve bejegyzésenként is szabályozhatja a közönséget. Nyilvános profil esetén bárki (akár a platformon kívüli személy is) láthatja a feltöltött képeket, míg zárt profil esetén csak az előre jóváhagyott követők férhetnek hozzá a tartalmakhoz. Ennek a gyakorlatban fontos következményei vannak a felhasználó által generált tartalom terjedésére: nyilvános fióknál a posztok megjelenhetnek keresésekben, hashtagek alatt, és korlátozás nélkül megoszthatók vagy beágyazhatók mások által más weboldalakon. Ezzel szemben zárt profiloknál a képek nagyobb védelmet élveznek, csak a követők láthatják és léphetnek velük interakcióba, nyilvánosan nem férnek hozzá és adott esetben még üzenetet sem küldhetnek az adott tartalmat megosztó felhasználónak.

Mérvadó kutatások³ is alátámasztják, hogy ebben a dinamikus változó környezetben a képek és más audiovizuális tartalmak nyilvános megosztása eltérően hat a felhasználók pszichológiai jóllétére attól függően, hogy a profil nyilvános vagy zárt⁴. A platformok funkciói

¹ Krüger, B., Hegele, M., & Rieger, M. (2024). The multisensory nature of human action imagery. *Psychological Research*, 88, 1870–1882. <https://doi.org/10.1007/s00426-022-01771-y>

² The Power of Visual Aids in Enhancing Communication. Rcademy, <https://rcademy.com/the-power-of-visual-aids-in-enhancing-communication//rcademy.com/the-power-of-visual-aids-in-enhancing-communication/>.
Lehívás: 2025. április 26.

³ Jaidka, Kokil - Facilitating Well-being through Instagram's Privacy Controls: The Interplay of Authenticity, Self-Disclosure, and Privacy (January 20, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4700860>; Lien Faelens, Kristof Hoorelbeke, Ruben Cambier, Jill van Put, Eowyn Van de Putte, Rudi De Raedt, Ernst H.W. Koster - The relationship between Instagram use and indicators of mental health: A systematic review, *Computers in Human Behavior Reports*, Volume 4, 2021, 100121, ISSN 2451-9588, <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2021.100121>.

⁴ Jaidka, Kokil, in p. 12.

ösztönözhetik vagy normalizálhatják az önábrázolási viselkedésformákat. Ezért a magánszféra védelmével kapcsolatos félelmek, az önábrázolás és a felhasználói jóllét közötti összefüggéseket jelentős mértékben befolyásolja, hogy a felhasználók mennyire rendelkeznek ellenőrzéssel online környezetük felett.⁵ A nyilvános profilú felhasználók által megcélzott széles, ismeretlen közönség gyakran idealizált önábrázolásra készíti a felhasználót, amely – bár kevésbé autentikus – azonban képes csökkenteni az adatvédelmi kockázatokkal kapcsolatos félelmeket, így növelve a jóllétet. Ezzel szemben zárt profilnál, ahol a tartalom szűk, ismerős közegben kerül megosztásra, az önreprezentáció hitelessége növeli a jóllétet, míg a nem autentikus tartalmak hiteltelenséget és pszichológiai feszültséget eredményezhetnek.⁶

E megállapítások nemcsak pszichológiai szempontból relevánsak, hanem komoly adatvédelmi és egyéb jogi implikációkkal is járnak, különösen akkor, ha a vizuális tartalom harmadik személyek személyes adatait is érinti. A közösségimédia-platformok nem minősülnek klasszikus médiaszolgáltatásnak, mivel nem végeznek szerkesztői tevékenységet a felhasználók által létrehozott tartalmakkal (User Generated Content) kapcsolatban, ugyanakkor nem is passzív szereplők, hiszen algoritmikus eszközökkel befolyásolják a tartalmak láthatóságát, terjedését, és ezzel közvetetten a felhasználói viselkedést is.⁷ Míg a hagyományos médiában a tartalom egy szerkesztői csatornán keresztül, egyirányúan jut el a közönséghez, a professzionális tartalomgyártás jellemző, és a fogyasztói visszacsatolás korlátozott szerepet kap. Ezzel szemben a közösségi médiában minden felhasználó egyszerre fogyasztó és tartalom-előállító, a kommunikáció interaktív, gyakran moderálatlan formában zajlik, és a professzionális tartalmak mellett nagy hangsúlyt kapnak a felhasználók által létrehozott tartalmak is.⁸ A platformok adatvédelmi és láthatósági beállításai – különösen a profil nyilvános vagy privát volta – közvetlen hatással vannak a képek terjedésére, újra felhasználhatóságára, valamint az ezekhez kapcsolódó jogi és adatvédelmi kockázatokra.

Az alábbiakban áttekintjük, jogi szabályozási szempontból mi történik a felhasználók által feltöltött képekkel, audiovizuális tartalmakkal a közösségi médiában: mely polgári jogi, szerzői jogi, adatvédelmi követelmények szabályozzák a képmegosztásokat; hogyan alakul a képek, audiovizuális tartalmak tulajdonjoga és felhasználhatósága az egyes platformok általános szerződési feltételei (ÁSZF) alapján, van-e különbség nyilvános és zárt profil esetén és ebben a kontextusban milyen kockázatot jelent a képek jogosulatlan letöltése és újraközlése (beleértve a Motherless-botrány⁹ tanulságait is); és hogy ez a jelenség tekinthető-e

⁵ Jaidka, Kokil, im p. 21.

⁶ Jaidka, Kokil, im p. 19.

⁷ Vö. Bartóki-Gönczy, Balázs ; Koltay, András ; Papp, János Tamás ; Sorbán, Kinga - Általános kérdések – áttekintés In: Barzó, Tímea; Czékmann, Zolt; Csák, Csilla (szerk.) "Gondolatok közttere" A közösségi média személyiségvédelemmel összefüggő kihívásai és szabályozása az egyes államokban Miskolc, Magyarország : Miskolci Egyetemi Kiadó (2021), pp. 18-19.

⁸ Vö. Bartóki-Gönczy, Balázs ; Koltay, András ; Papp, János Tamás ; Sorbán, Kinga - Általános kérdések – áttekintés In: Barzó, Tímea; Czékmann, Zolt; Csák, Csilla (szerk.) "Gondolatok közttere" A közösségi média személyiségvédelemmel összefüggő kihívásai és szabályozása az egyes államokban Miskolc, Magyarország : Miskolci Egyetemi Kiadó (2021), p. 19.

⁹ „Az egyik képen egy férfi áll mögöttem egy kardszerű eszközzel, a hozzászólók pedig le akarják vágni a nyakam” – Telex - <https://telex.hu/eletmod/2024/08/23/noket-fenyegeto-internetes-forumok-motherless>

rendszerszintű kockázatnak a Digitális Szolgáltatásokról szóló rendelet¹⁰ (DSA) 34. cikke értelmében, különös tekintettel az online óriásplatformok (VLOP) és a nagyon népszerű keresőmotorok (VLOSE) kötelezettségeire. A vizsgálat desk research módszerre támaszkodva készült platformok ÁSZF-jei, EU-s jogszabályok – különösen a DSA –, uniós irányelvek, bírósági esetek, hatósági és szakmai anyagok alapján. A cél átfogó képet adni a jogi és szakpolitikai összefüggésekről, valamint gyakorlatban alkalmazható javaslatokat megfogalmazni a felhasználók számára.

2. A képfeltöltésekre és megosztásokra vonatkozó szabályozás: képmáshoz fűződő jogok, szerzői jogok és adatvédelmi szempontok

2.1 Személyiségi jogi és képmáshoz fűződő jogok

Az Alkotmánybíróság a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában kifejtette, hogy a képmáshoz való jog a jóhírnév és a becsület védelmének speciális esete, egyúttal az általános személyiségi jog egyik megnyilvánulási formája.¹¹ A magyar Polgári Törvénykönyv (Ptk.) különös hangsúlyt fektet a személyiségi jogok védelmére¹², ezen belül is a képmáshoz fűződő jogra¹³, amely egy nevesített személyiségi jog¹⁴. A Ptk. 2:48. §-a kimondja, hogy képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.¹⁵ Ez azt jelenti, hogy valakiről képfelvételt készíteni és azt nyilvánosságra hozni – ideértve a közösségi médiában történő megosztást is – alapvetően csak az érintett hozzájárulásával lehet, és ez független attól, hogy a kép nyilvánosan vagy korlátozottan kerül megosztásra.

2.1.1 A képmáshoz fűződő jog jogi alapjai és érvényesítésének feltételei

A bírói gyakorlat szerint a képmás közvetetten a személyiség azonosítására szolgál, klasszikus megjelenési formája különböző fotótechnikai eszközök útján rögzített fénylenyomat. Önmagában az arcforma teljes megjelenítésének a hiánya is felismerhetőségéhez vezethet, ha az a fizikai jellemvonások összessége alapján megállapítható, mivel nemcsak az érintett tekintete lehet az azonosíthatóság elsődleges kritériuma, hanem sok egyéb testi, alkati jellegzetesség is, így a testalkat, fejforma, testtartás.¹⁶

A jogsértés nem csupán a kép közzétételével, hanem már annak jogosulatlan rögzítésével is megvalósulhat. A hozzájárulás megadása nincs alaki kötöttséghez kötve; történhet írásban, szóban vagy akár ráutaló magatartással is. Például, ha valaki tudatosan pózol a fényképezőgép

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, DSA)

¹¹ 28/2014. (IX. 29.) AB határozat a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.656/2012/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, [23] sarokpont

¹² 2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

¹³ 2:43. § [Nevesített személyiségi jogok] g) pont; 2:48. § [A képmáshoz és a hangfelvételhez való jog]

¹⁴ 2:42. § (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

¹⁵ 2:48. § [A képmáshoz és a hangfelvételhez való jog] (1) bek.

¹⁶ Vö. Fővárosi Ítéltábla Pf.20290/2022/5. számú határozata személyiségi jog megsértése tárgyában

előtt, az ráutaló magatartással megadott hozzájárulásnak tekinthető. Fontos azonban megjegyezni, hogy a felvétel elkészítéséhez adott hozzájárulás nem jelenti automatikusan a felhasználás, azaz a nyilvánosságra hozatal engedélyezését is; ehhez külön hozzájárulás szükséges.¹⁷

Vannak azonban kivételek ezen szabály alól. Így nem szükséges az érintett hozzájárulása nyilvános közszereplés alkalmával készült felvételekhez, illetve tömegfelvételek esetén sem.¹⁸ Nyilvános közszereplésnek minősül például egy politikai beszéd vagy nyilvános rendezvényen való részvétel, míg tömegfelvételnek azok a képek, ahol az egyén nem kiemelt szereplő, hanem a tömeg részeként jelenik meg. A magyar bírói gyakorlat szerint a nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz, a jelen kor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődik.¹⁹ A képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt indított perben (képmás per) az alperes tartozik bizonyítani azt, hogy képmásának közzétételéhez az érintett személy a hozzájárulását megadta, illetve, hogy a hozzájárulás megadásának szükségességét kizáró körülmény állna fenn.²⁰ Ezért különösen fontos, hogy a képfelvételek készítésekor és megosztásakor tiszteletben tartsuk mások személyiségi jogait, és mindig szerezzük be az érintettek megfelelő hozzájárulását.

2.1.2 A képmással kapcsolatos jogsértések az online térben és a felhasználói felelősség

A képmással kapcsolatos jogsértések száma növekvő tendenciát mutat, különösen a közösségi médiában.²¹ Gyakoriak azok az esetek, amikor valaki más személy képmását annak hozzájárulása nélkül osztja meg nyilvánosan, megsértve ezzel a képmáshoz fűződő jogot.²² Emellett az internetes sajtóban megjelenő, engedély nélküli képfelhasználások is jelentős számban fordulnak elő, különösen közszereplők esetében, akik gyakran indítanak ilyen jellegű pereket.²³ Magánszemélyek is érintettek lehetnek hasonló jogsértésekben.

¹⁷ Vö. Gárdos Péter – Gárdos István – Vékás Lajos – Wellmann György (szerk.): Polgári Jog I–IV. – új Ptk. – Kommentár a gyakorlat számára (frissítve: 2024. január 1.), ORAC Kiadó Kft., Budapest, 2024, Ptk. 2:48. §-hoz fűzött magyarázat.

¹⁸ Ptk. 2:48. § (2) bekezdése

¹⁹ ÍH 2018.131

²⁰ A Kúria Pfv.20106/2024/4. számú precedensképes határozata képmáshoz való jog érvényesítése tárgyában

²¹ Több mint félmillió gyermekpornográf felvétel eltávolítását kezdeményezték tavaly világszerte, NMHH - https://nmhh.hu/cikk/246202/Tobb_mint_felmillio_gyermekpornograf_felvetel_eltavolitasat_kezdemenyeztek_tavaly_vilagszerte; Study charts rising trend of image-based sexual abuse - <https://www.rmit.edu.au/news/all-news/2020/feb/image-based-abuse>; Minden ötödik gyereket érintheti az online bántalmazás – Márkamonitor, <https://markamonitor.hu/minden-otodik-gyereket-erintheti-az-online-bantalmazas/>; lehívás: 2025. április 26.

²² Magyar nőket érintő Motherless-botrány: ezt tehetjük a lesifotók ellen – FEOL – <https://www.feol.hu/digitalia/2024/10/motherless-botran-y-magyar-noket-erint-ezt-tehetjuk-a-lesifotok-ellen>; lehívás: 2025. április 26.

²³ A magánélethez fűződő személyiségi jog – ezen belül a képmáshoz fűződő jog – más alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan; <https://kuria-birosag.hu/hu/kuriai-dontesek/157-maganelethez-fuzodo-szemelyisegi-jog-ezen-belul-kepmashoz-fuzodo-jog-mas>; lehívás: 2025. április 26.;

A közösségi média használata során különös jelentősége van a felhasználói profil és a felhasználó által létrehozott tartalom zárt vagy nyilvános jellegének, mivel abból lehet kiindulni, hogy a közösségi média által biztosított beállítások útján a felhasználók képesek meghatározni²⁴ adatvédelmi és biztonsági beállítások útján a személyiségprofiljuk nyilvánosságát, több dimenzióra tagolva azt más felhasználók számára.²⁵ A személyiségvédelem akkor lép életbe, ha az egyén saját kontrollmechanizmusai már nem képesek megakadályozni a magánszférájába való indokolatlan beavatkozást.²⁶ Ezért elvárható az érintettől, hogy minden előrelátható intézkedést tegyen önvédelme érdekében, ami a biztonsági és adatvédelmi beállítások megfelelő alkalmazásában nyilvánul meg. A biztonsági beállítások kezelése a közösségi portálokon elkövetett személyiségi jogi jogsértések vonatkozásában olyan jogilag releváns ténynek tekinthető, amelyet a bíróság a jogvita elbírálásánál szintén köteles figyelembe venni.²⁷ Ennek megfelelően, ha valaki nyilvános beállításokkal osztja meg személyes adatait, és ezeket mások továbbítják, általában nem állapítható meg személyiségi jogsértés, mivel az információk bárki számára hozzáférhetők voltak. Ezzel szemben, ha a felhasználó korlátozza adatainak elérhetőségét, és valaki ezeket a korlátozásokat figyelmen kívül hagyva nyilvánosságra hozza az információkat, az személyiségi jogsértésnek minősül.²⁸

A profil és az azon megjelenő tartalmak nyilvánossága nem csupán személyiségi jogi szempontból, hanem a felhasználó felelőssége szempontjából is releváns, ami az ott megjelenő információkkal kapcsolatos. A Kúria BH 2016.330. számú döntése értelmében a közösségi oldalakon létrehozott személyes profil tulajdonosa felelősséggel tartozik az oldalán vagy idővonalán megjelenő hozzászólások tartalmáért, még akkor is, ha azokat más felhasználók teszik közzé. Ez a felelősség abból ered, hogy a profil tulajdonosa lehetőséget biztosít a kommentek elhelyezésére, és tisztában kell lennie az esetleges jogsértő tartalmak megjelenésének kockázatával. A felelősség alól nem mentesít az a tény, hogy a profil tulajdonosának nincs technikai lehetősége minden egyes hozzászólás előzetes moderálására;

²⁴ A NAIH 2016. november 15. napján közzétett munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről szóló tájékoztatója szintén ebből indul ki, hogy az érintett képes meghatározni a személyiségprofilja nyilvánosságát. A tájékoztató szerint *“a közösségi oldalakon mindenki maga állítja be, hogy az általa megosztott tartalmat ki láthatja, ki férhet hozzá. Az érintett kontroll alatt tudja tartani azt, hogy milyen, mindenki számára nyilvános információk érhetőek el róla a közösségi oldalon keresztül. A Hatóság álláspontja szerint továbbá életszerűtlen elvárni a munkáltató oldaláról, hogy ne tekinthesse meg azokat a bárki számára elérhető, nyilvános információkat, amelyeket az álláshirdetésre jelentkező személy osztott meg magáról.”* https://www.naih.hu/files/2016_11_15_Tajekoztato_munkahelyi_adatkezelesek.pdf; lehvívás: 2025. április 26.

²⁵ Vö. Bakos-Kovács Kitti: Magánélet a hálózat csapdájában – a „személyiségprofilok” jogi értékelése; p. 111. in: Görög Márta – Menyhárd Attila – Koltay András (szerk.): A személyiség és védelme. Az Alaptörvény VI. cikkelyének érvényesülése a magyar jogrendszeren belül. Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2017. ISBN 978-963-284-949-2.

²⁶ Vö. Bakos-Kovács Kitti: Magánélet a hálózat csapdájában – a „személyiségprofilok” jogi értékelése; im p. 116.

²⁷ Vö. Bakos-Kovács Kitti: Magánélet a hálózat csapdájában – a „személyiségprofilok” jogi értékelése; im p. 116.

²⁸ Bakos-Kovács Kitti: A közösségi portálokon elkövetett személyiségi jogsértések közös attribútumai. In: Lege duce, comite familia: ünnepi tanulmányok Tóthné Fábián Eszter tiszteletére, jogászai pályafutásának 60. évfordulójára, (68). pp. 15-16. (2017); dr. Legáth Krisztina: A képmáshoz való jog védelme a médiával szemben a polgári anyagi jogban; 2019, jogiforum.hu; 9-10. oldal; [https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/legath_krisztina_kepmashoz_valo_jog_vedelme_a_mediaval_sze_mben\[jogi_forum\].pdf](https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/legath_krisztina_kepmashoz_valo_jog_vedelme_a_mediaval_sze_mben[jogi_forum].pdf); lehvívás: 2025. március 31.

ilyen esetben a biztonsági beállítások megfelelő alkalmazásával korlátozhatja a hozzászólások lehetőségét.²⁹

2.1.3 Jogkövetkezmények, jogérvényesítés és bírósági gyakorlat

A magyar Ptk. részletesen szabályozza a személyiségi jogok megsértése esetén alkalmazható szankciókat, amelyek célja a sértett fél jogainak helyreállítása és a jogsértő magatartás következményeinek orvoslása. A Ptk. megkülönbözteti a felróhatóságtól független, azaz objektív és a szubjektív szankciókat.³⁰ A Ptk. 2:51. § (1) bekezdése alapján a személyiségi jogában megsértett személy felróhatóságtól független szankciókat követelhet. Ezek a jogkövetkezmények a jogsértés tényén alapulnak, és nem szükséges hozzájuk a jogsértő vétkeességének bizonyítása és a sértett fél az alábbi jogorvoslati lehetőségekkel élhet:

- *A jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása:* A sértett kérheti a bíróságtól, hogy hivatalosan állapítsa meg a jogsértés tényét.
- *A jogsértés abbahagyása és eltiltás a további jogsértéstől:* A sértett követelheti, hogy a jogsértő hagyja abba a jogsértő magatartást, és a bíróság tiltsa el őt a jövőbeni hasonló cselekményektől, amely szankció a további jogsértések megelőzését szolgálja.
- *Megfelelő elégtétel adása és annak nyilvánosság biztosítása:* A jogsértő köteles a sértett számára megfelelő elégtételt nyújtani, amely lehet például nyilvános bocsánatkérés. Ezen túlmenően a jogsértőnek saját költségén gondoskodnia kell arról, hogy az elégtétel megfelelő nyilvánosságot kapjon, ezzel is helyreállítva a sértett jó hírnevét.
- *A sérelmes helyzet megszüntetése és a jogsértést megelőző állapot helyreállítása:* A sértett kérheti a jogsértés következtében kialakult sérelmes helyzet megszüntetését, valamint az eredeti állapot helyreállítását. Ez magában foglalhatja a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy annak jogsértő mivoltától való megfosztását is.
- *A jogsértéssel elért vagyoni előny átengedése:* Amennyiben a jogsértő a jogsértés révén vagyoni előnyhöz jutott, a sértett követelheti ennek az előnynek az átengedését a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. Ez a szankció biztosítja, hogy a jogsértő ne profitálhasson a jogellenes cselekményéből.

Amennyiben a személyiségi jog megsértése vagyoni kárt is okozott a sértettnek, a Ptk. 2:53. §-a alapján jogosult kártérítést követelni. A kártérítés célja a sértett vagyonában bekövetkezett hátrány teljes mértékű megtérítése. Ezt meghaladóan a Ptk. 2:52. §-a bevezette a sérelemdíj intézményét, amely a nem vagyoni kártérítés helyébe lépett. A sérelemdíj célja, hogy

²⁹ BH 2016.12.330 - A Facebook profil fenntartója is felelősséggel tartozik a profiloldalán megjelenő jogsértő tartalmú közlésekért. A Kúria határozata szerint "a Facebook profil létrehozójának lehetősége van annak beállítására, hogy a profil oldal a nyilvánosság milyen köre számára legyen elérhető és arra mások is közléseket tölthessenek fel. Hasonlóan az internetes oldalon való hozzászólás lehetővé tétele esetéhez, a Facebook közösségi oldalon a profil oldal létrehozója is felelősséggel tartozik a hozzászólások, kommentek tartalmáért (Pfv.IV.20.796/2009/6., Pfv.IV.20.101/2016/10.). Amint arra a jogerős ítélet is helytállóan utalt, a Facebook profil fenntartójának azáltal, hogy teret biztosít a hozzászólásra, számolnia kell az esetlegesen jogsértő tartalom megosztásának lehetőségével is. Az objektív felelősség alapú jogsértés alól pedig nem mentesít, hogy az alperesnek nincs technikai lehetősége valamennyi komment moderálására."

³⁰ Vö. Kriston Edit - Sági Edit - Tóth Gergő - Jogi alapismeretek - Novotni Kiadó, Miskolc 2016., A személyiségvédelem szankciórendszere, p. 42

kompenzálja a sértett személyt az elszenvedett nem vagyoni sérelemért, függetlenül attól, hogy a jogsértés okozott-e vagyoni kárt. A sérelemdíj megítéléséhez elegendő a jogsértés tényének megállapítása; a sértettnek nem kell külön bizonyítania a nem vagyoni sérelem bekövetkeztét³¹. A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg³². Az Új Ptk. Tanácsadó Testület körében megfogalmazott többségi álláspont szerint személyiségi jogsértés megállapítása, valamint az objektív szankciók megítélése mellett is a bíróság elutasíthatja a sérelemdíj iránti keresetet, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélésére adhatna alapot.³³

A személyiségi jogokat személyesen lehet érvényesíteni. A személyiségi jogok védelme érdekében a sértett fél csak személyesen jogosult fellépni a jogsértővel szemben. Korlátozottan cselekvőképes, így akár a 14. életévét már betöltött kiskorú személy is személyesen léphet fel jogai védelmében. A 14 év alatti gyermekek esetében a törvényes képviselőjük, általában a szülő jogosult eljárni és érvényesíteni a gyermek személyiségi jogait a jogsértővel szemben. Figyelemmel arra, hogy a legnépszerűbb közösségi média szolgáltatók nem Magyarországon letelepedettek, lényeges joghatósági szabály, hogy a személyiségi jogok online térben elkövetett megsértésével kapcsolatosan – a Brüsszel Ia. rendelet alapján – a felperes az alperes lakóhelyén túl fordulhat a kárt okozó esemény bekövetkezésének helye, továbbá az érdekei központjának helye szerinti tagállam bíróságához, valamint azon tagállam bíróságához, ahol a sérelmes tartalom hozzáférhető volt.³⁴

Az online térben elkövetett személyiségi jogsértések bírósági megítélése speciális joggyakorlati kérdéseket vet fel, ezért ezt a területet a Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző Csoportja külön is vizsgálta. A Joggyakorlat-elemző Csoport 2021.El.II.JGY.P.2. számú elemzése kiemeli, hogy a közösségi oldalon megjelenő személyiségi jogokat sértő közlésekkel kapcsolatosan gyakran merülnek fel bizonyítási kérdések, elsősorban a jogsértő közlés szerzőségének megállapítása során, hogy ki a jogsértő tartalom előállítója. Emellett bizonyítási nehézséget jelenthet annak megállapítása is, hogy a jogsértő tartalom elérhető volt-e a nyilvánosság számára, valamint, hogy milyen időtartamban volt hozzáférhető. A bíróságok gyakran szakértőt alkalmaznak annak megállapításához, hogy az alperes követte-e el a jogsértést.³⁵

³¹ Vö. Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma az 1/2013. (VI. 17.) kollégiumi véleménye a nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről, 10. oldal, 3. Bekezdés - „Az új Ptk. 2:52. § (2) bekezdése a kártérítési felelősség szabályait a kimentés módját illetően sérelemdíj követelése esetében is alkalmazni rendeli, a felelősség alóli mentesülés feltételeit ezért a nem vagyoni kártérítés és a sérelemdíj iránt indult perekben is az alperesnek kell bizonyítania a jogsértő személyre irányadó felelősségi rendszer alapján.”

³² Ptk. 2:52. § (3) bekezdés

³³ Új Ptk. Tanácsadó Testület véleményei – “Hozható-e olyan ítélet, amely a személyiségi jog megsértése esetén azon az alapon utasítja el a sérelemdíj iránti keresetet, hogy a sérelmet szenvedett felet nem érte hátrány? [Ptk. 2:52.§]”; https://kuria-birosag.hu/hu/ptk?tid%5B%5D=344&body_value=, lehvás: 2025. április 26.

³⁴ Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző csoport - 2021.El.II.JGY.P.2 szám - „Az online térben elkövetett személyiségi jogi jogsértések”; A határon átnyúló ügyek, 6. sarokpont

³⁵ Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző csoport - 2021.El.II.JGY.P.2 szám - „Az online térben elkövetett személyiségi jogi jogsértések”; 16. sarokpont

Az ilyen ügyekben a leggyakrabban alkalmazott szankciók az elégtétel adására kötelezés, valamint a sérelemdíj megítélése voltak. A bíróságok a jogkövetkezmények meghatározásakor alkalmazkodtak az online jogsértés sajátosságaihoz, különösen a digitális nyilvánosság természetéhez. Az internetes platformok révén elérhető széles, sokszor gyakorlatilag korlátlan közönség a személyiségi jogsértés súlyát növelő körülményként jelent meg, amit a bíróságok a sérelemdíj összegének meghatározásakor is figyelembe vettek. A megítélt sérelemdíjak összege néhány tízezer forinttól akár kétmillió forintig is terjedt, attól függően, hogy a jogsértés milyen mértékű nyilvánosságot ért el, és milyen hatást gyakorolt a sértettre.³⁶

A bíróságok ítélezési gyakorlata ugyanakkor differenciált megközelítést alkalmazott az online közlés módja szerint. Amennyiben egy felhasználó olyan, közéleti vitát érintő, korábban már nagyobb nyilvánosság előtt megjelent és megbízható forrásból származó információt osztott meg, amelyhez semmilyen módon nem tett hozzá saját tartalmat, nem változtatott annak eredeti formáján, az ilyen cselekményt önmagában nem tekintették jogsértőnek. A bíróságok ugyanis e magatartásból hiányolták azt a személyes közrehatást, amely a felelősség megállapításának alapját képezhetné. Ez a megközelítés különösen fontos a közösségi médiafelületeken történő tartalommegosztás esetében, mivel más a megítélése egy egyszerű „megosztásnak”, mint egy eredeti kommentárral vagy kiegészítéssel ellátott közlésnek, amely már önálló személyes tartalomnak minősülhet.

Az ítélezési gyakorlat a nyilvánosság természetét is mérlegelte, különösen abból a szempontból, hogy a jogsértő tartalom zárt vagy nyilvános profilon keresztül vált-e hozzáférhetővé. A bíróságok egyes esetekben megkísérelték pontosan meghatározni az online nyilvánosság körét, máskor azonban elegendőnek ítélték a tartalom általános elérhetőségének megállapítását. A jogsértés súlyosabb megítélés alá esett, ha azt nagy követőháttal rendelkező, nyilvános profilról tették közzé, különösen, ha az országos vagy széles körű ismertséggel bíró online felületen jelent meg.³⁷ Ugyanakkor az olyan közlések, amelyek például e-mailben történtek, és kizárólag a címzetthez jutottak el, lényegében az offline levelezéshez hasonló megítélés alá estek; ilyen esetekben a nyilvánosság vizsgálata arra irányult, hogy a tartalom a címzetten kívül másokhoz is eljutott-e.³⁸

Összefoglalva megállapítható, hogy a személyiségi jogsértések online térben való elkövetése új szempontokat hívott életre a bírósági gyakorlatban. A sérelemdíj mértékének meghatározása során egyre nagyobb jelentőséget kapott az online nyilvánosság tényleges kiterjedtsége, a felhasználói profil jellege, valamint a közlés módja és tartalma. E szempontok együttesen határozták meg, hogy a sértettet milyen mértékű immateriális hátrány érte, és ennek megfelelően milyen kompenzációra tarthatott igényt. Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a tartalom megosztása szempontjából *a nyilvános profilok és az ott megosztott információk nagyobb kockázatot jelentenek és komolyabb hátrányt képesek okozni*, ha az ott megosztott képek és videós tartalmak mások személyiségi jogait sértik.

³⁶ Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző csoport - 2021.EI.II.JGY.P.2 szám - „Az online térben elkövetett személyiségi jogi jogsértések”; 23. sarokpont

³⁷ Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző csoport - 2021.EI.II.JGY.P.2 szám - „Az online térben elkövetett személyiségi jogi jogsértések”; 48-49. sarokpontok

³⁸ Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző csoport - 2021.EI.II.JGY.P.2 szám - „Az online térben elkövetett személyiségi jogi jogsértések”; 31. sarokpont

2.2 A képekkel kapcsolatos szerzői jogi kérdések

A szerzői jogi védelem alapvető feltétele az Szjt. 1. § (3) bekezdésében kerül rögzítésre: a törvény az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat védi, amennyiben azok a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellegű alkotások. E követelmény tartalma szerint a műnek a szerző saját szellemi alkotásának kell lennie, amely tükrözi az alkotó személyiségét, szabad és kreatív döntéseit. Nem a mű újszerűsége vagy esztétikai értéke a döntő, hanem az, hogy az alkotás a szerzőtől származik és minimális szintű kreativitást mutat.³⁹ A fényképek túlnyomó többsége megfelel azoknak a követelményeknek, amelyek alapján szerzői jogi védelemben részesülhet.⁴⁰ Nem zárható ki azonban, hogy egy rendkívül egyszerű, pusztán mechanikus képalkotás eredményeként létrejött fénykép esetleg nem éri el a mű szintjét.⁴¹ A védelem nem csupán az egyszerű, mechanikus „kattintásokra” terjed ki, hanem azokra a fényképekre, amelyek létrehozása során a fotós kreatív döntéseket hozott. Ilyen lehet a kompozíció megválasztása, a fényviszonyok beállítása, a nézőpont kiválasztása, a modell beállítása, az exponálás pillanatának megválasztása, vagy az utómunka során alkalmazott kreatív megoldások. A digitális képek – legyenek azok fényképek, grafikák, montázsok vagy más vizuális alkotások – szerzői jogi védelem alatt állnak, amennyiben eléri az egyéni, eredeti jellegű szellemi alkotás szintjét⁴². A szerzői jogi védelem a mű létrejöttének pillanatában automatikusan beáll, függetlenül attól, hogy azt bárki nyilvántartásba vetette-e. Ezt a követelményt a magyar szerzői jogi törvény, az 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) határozza meg, és összhangban van az uniós joggal, különösen az InfoSoc irányelvvel (2001/29/EK) és a vonatkozó európai bírósági ítélkezési gyakorlattal.

³⁹ Fotóművészeti alkotásoknál a Szjt. szerint nincs szükség valamilyen speciális "művészi" jellegre; szerzői jogi védelmük egyetlen feltétele az, hogy megfeleljenek az egyéni, eredeti alkotás fogalmának. Elegendő az, hogy a műben az egyéni jelleg valamilyen minimuma megnyilvánuljon, azaz ne legyen teljesen meghatározva a körülménynek vagy az alkalmazott eszközök által; legyen legalább minimális tere a különböző megoldások közötti emberi választásnak, továbbá, hogy ne egy meglévő alkotásnak szolgai másolásáról legyen szó, lásd a SZJSZT 18/04., 24/04., 19/05. és 24/13.

⁴⁰ A szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló 2006/116/EK irányelv (16) preambulum-bekezdése kifejti, hogy a Berni Egyezmény értelmében a fényképet akkor kell eredetinek tekinteni, ha a szerző saját szellemi alkotása, amely személyiségét tükrözi, és ezen felül a védelem nem függhet egyéb kritériumtól, úgy mint értéktől vagy céltól. Az egyéb fényképek védelmét a nemzeti jogszabályok szabályozhatják. A 6. cikk "A fényképek védelme" cím alatt kimondja, hogy "A fényképek az 1. cikk alapján részesülnek védelemben, amennyiben abban az értelemben eredetiek, hogy a szerző saját szellemi alkotásának minősülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható. A tagállamok más fényképeket is védelemben részesíthetnek. Vö. SZJSZT-24/13.

⁴¹ "Csak azok a fényképek zárhatók ki a szerzői jogi védelemből, amelyeknek az esetében nincs tere személyes döntésre és nincs lehetőség a kép kompozíciójának a befolyásolására (mint például az automatikus közlekedés-ellenőrzési készülékek által rögzített képek, a pénzbedobással működő kamerák útján készített fényképek, a már meglévő fényképekről készült fényképek stb.)." vö. SZJSZT 10/07/1.,

⁴² A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (a továbbiakban: Szjt.) az alábbiak szerint rendelkezik: „1. § (2) Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen: ... i) a fotóművészeti alkotás, ... (3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. 4. § (1) A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző). Szjt. 9. § (1) A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok – a személyhez fűződő és a vagyoni jogok – összessége.”

2.2.1 A szerző jogai

Az Szt. 16. § (1) bekezdése alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. Ezeket a jogokat nevezzük vagyoni jogoknak, mivel lehetővé teszik a szerző számára, hogy ellenőrizze és gazdaságilag hasznosítsa alkotását. Az Szt. 17. §-a sorolja fel a legfontosabb vagyoni jogokat. Képek esetén a képet megalkotó személy – például a fotós, grafikus vagy más alkotó (adott esetben szomszédos jogi jogosult) – minősül a szerzői jog jogosultjának, és kizárólagosan jogosult a mű felhasználásának engedélyezésére⁴³. E kizárólagos jogosultságok körébe tartozik különösen a nyilvánosságra hozatal, a többszörözés, a terjesztés, az átdolgozás, valamint a nyilvánossághoz közvetítés, ideértve az online platformokon, közösségi médiában való elérhetővé tétel is⁴⁴.

Speciális kérdéskört képez az olyan vizuális tartalom, amely más személy képmását is tartalmazza. Ilyen esetben a képmáshoz fűződő személyiségi jog és a kép szerzőjének (szomszédos jogi jogosult) joga összeütközésbe kerülhet, amely esetben az egyéni érdekek kiegyensúlyozott mérlegelése szükséges. A képen szereplő személy hozzájárulása vagy más jogalap nélkül még akkor sem lehet a képet jogszerűen felhasználni, ha a szerző a felvételt saját eszközeivel készítette.

Gyakori tévhit, hogy az online elérhető vagy közösségi médiára feltöltött képek szabadon felhasználhatók. Valójában a szerzői jog továbbra is fennáll, és az ilyen típusú további felhasználások is engedélykötelesek. Ilyen eset lehet a más személy által készített fénykép újramegosztása, még akkor is, ha a felhasználó megjelöli az eredeti forrást vagy a szerző nevét. A forrás megjelölése önmagában nem pótolja a felhasználási engedélyt, és nem teszi jogszerűvé az egyébként engedélyköteles felhasználást. Szintén ilyen eset a képek letöltése és újrafeltöltése egy másik platformra (pl. Picasáról a Facebookra), ami újabb nyilvánosságra hozatalnak és többszörözésnek minősülhet a szerzői jog értelmében. Szintén engedélyhez lehet kötött a képek felhasználása memként, azaz átdolgozás révén új kontextusban való megjelenítés. Ez rendszerint a mű átdolgozásának minősül, ami a szerző kizárólagos joga. Ezt meghaladóan beágyazott tartalom megjelenítése (pl. egy másik oldalról átvett kép iframe vagy más technikai eszközzel történő megjelenítése) szintén jogsértő lehet⁴⁵, ha a felhasználás nem

⁴³ Az Szt. szerint: 16. § (1) A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. ... (4) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek – eltérő megállapodás hiányában – a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes. ... (6) Jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.” ...

⁴⁴ Szt. 17. § A mű felhasználásának minősül különösen: a) a többszörözés (18. § és 19. §), b) a terjesztés (23. §), c) a nyilvános előadás (24. § és 25. §), d) a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másként (26. § és 27. §), e) a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése (28. §), f) az átdolgozás (29. §), g) a kiállítás (69. §).

⁴⁵ Az uniós szerzői jogi harmonizáció egyik sarokköve az InfoSoc Irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint “A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli

a szerző engedélyével történik, és az eredeti közzététel nem engedélyezte a további megosztást. Amennyiben tehát valaki nem saját maga által készített képet oszt meg, hanem mások műveit használja fel, úgy e felhasználás – például újraposztolás, letöltés utáni újramegosztás vagy átdolgozás – szerzői jogsértésnek minősülhet, ha nem áll fenn a jogosult engedélye (például kifejezett írásbeli hozzájárulás, licencszerződés, vagy olyan platformon való megosztás, ahol az újrafelhasználás feltételei egyértelműen rögzítve vannak) vagy ha a felhasználás valamely jogszabályban meghatározott kivétel vagy korlátozás (szabad felhasználás) körébe esik – például idézés, paródia vagy oktatási célú felhasználás, amelyek fennállása közösségi média környezetben csak ritkán állapítható meg.

A nyilvánossághoz közvetítés joga a szerzőt megillető egyik legfontosabb vagyoni jog a digitális korban. Az Szjt. nem adja közvetlen meghatározását, azonban az Szjt. 26-28. §-okban szabályozott egyes felhasználási módokból levezethető a fogalom lényege: a mű érzékelhetővé tétele a jelen nem lévő nyilvánosság számára, anyagi hordozó (műpéldány) fizikai átadása nélkül, bármely erre alkalmas – jellemzően elektronikus – eszközzel vagy módon. Az Szjt. a nyilvánossághoz közvetítés több altípusát nevesíti. A mű olyan hozzáférhetővé tétele, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg.⁴⁶ Ez az ún. „egyedi leírásra hozzáférhetővé tétel” („on-demand” szolgáltatás), amely a leginkább releváns az internetes tartalmegosztások, így a közösségi médiában történő feltöltések és megosztások szerzői jogi minősítése szempontjából. Az Szjt. egyértelműen és következetesen a szerző kizárólagos vagyoni jogaként kezeli a mű nyilvánossághoz közvetítését annak minden formájában. Ez azt jelenti, hogy a mű ilyen módon történő felhasználásához – a törvényben meghatározott szűk körű szabad felhasználási esetek kivételével – minden esetben a szerző, szomszédos jogi jogosult (jogok gyakorlására jogosult más személy) előzetes engedélye szükséges.

2.2.2 A szabad felhasználás esetei

A szabad felhasználás eseteit az Szjt. IV. fejezete sorolja fel kimerítő jelleggel. A szabad felhasználás esetei szűk körben és szigorú feltételek mellett teszik lehetővé a művek engedély nélküli használatát és csak kivételesen állnak fenn ennek feltételei közösségi médiában, melyek jellemzően profitorientált szolgáltatások, és a rajtuk történő közzététel a művek nyilvánossághoz való közvetítését jelenti, ami önmagában is a szerzői jogi jogosult kizárólagos jogkörébe tartozik.

A szerzői jogi törvény⁴⁷ értelmében a szabad felhasználás olyan esetkört jelent, amikor a mű felhasználása – meghatározott feltételek fennállása esetén – díjtalan, és nem szükséges hozzá

nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg”

⁴⁶ Szjt. 26. § (8) bekezdése

⁴⁷ 33. § (1) A szabad felhasználás körében a felhasználás díjtalan, és ahhoz a szerző engedélye nem szükséges. Csak a nyilvánosságra hozott művek használhatók fel szabadon e törvény rendelkezéseinek megfelelően. (2) A felhasználás a szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezések alapján is csak annyiban megengedett, illetve díjtalan, amennyiben nem sérelmes a mű rendes felhasználására és indokolatlanul nem károsítja a szerző jogos érdekeit, továbbá amennyiben megfelel a tisztesség követelményeinek és nem irányul a szabad felhasználás rendeltetésével össze nem férő célra. (3) A szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezéseket nem lehet kiterjesztően értelmezni.

a szerző engedélye. Ugyanakkor ez csak abban az esetben alkalmazható, ha a szóban forgó mű már nyilvánosságra lett hozva, azaz a szerző vagy más jogosult a művet már a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tette. Fontos kitétel, hogy a szabad felhasználás még ebben a körben is csak addig megengedett és díjtalan, ameddig az *nem sérti a mű rendes, gazdasági célú felhasználását, nem okoz aránytalan érdeksérelmet a szerző számára, és összhangban áll a tisztességes felhasználás követelményeivel (háromlépcsős teszt⁴⁸)*. Ezen túlmenően a szabad felhasználás nem irányulhat olyan célra, amely ellentétes annak társadalmilag elfogadott rendeltetésével – például nem használható fel a mű manipulált vagy jogsértő kontextusban pusztán a „szabad felhasználás” jogcímeire hivatkozva.

Végezetül a törvény kifejezetten rögzíti, hogy a szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezéseket nem lehet kiterjesztően értelmezni.⁴⁹ Ez azt jelenti, hogy a kivételeket szűken kell alkalmazni, és minden olyan felhasználás, amely nem illeszkedik pontosan a törvény által meghatározott feltételekhez, engedélykötelesnek minősül. A szabad felhasználás tehát szűk körű kivétel a szerző kizárólagos jogai alól, és a jogbiztonság érdekében a felhasználónak mindig körültekintően kell eljárnia annak megítélésében, hogy adott esetben valóban jogszerűen hivatkozhat-e erre a jogintézményre. Lényeges továbbá, hogy a szabad felhasználás és annak Szjt.-ben szabályozott esetei nem mentesítenek a szerzők személyhez fűződő jogainak tiszteletben tartása alól, ezért szabad felhasználásra csak már nyilvánosságra hozott művek esetében kerülhet sor jogszerűen, a szerző névjoga, illetőleg a mű integritásához fűződő jog csorbitására sem adnak alapot a szabad felhasználási esetek.⁵⁰

A szabad felhasználást közösségi média platformok esetében *nem lehet elválasztani azok üzleti modelljétől*, mivel a platformok működése túlnyomó többségének (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok stb.) közvetlenül vagy közvetve profitorientált, jellemzően hirdetési bevételekre, felhasználói adatok gyűjtésére és elemzésére, vagy prémium szolgáltatások értékesítésére épül. Ez a körülmény alapvetően befolyásolja a szabad felhasználás alkalmazhatóságát a platformokon zajló tevékenységekre. Míg egy adott felhasználó cselekedete (pl. egy fotó feltöltése) önmagában lehet nonprofit motivációjú, az a platform, amelyen ez a cselekmény történik, üzleti céllal működik. A feltöltött tartalmak összessége vonzza a felhasználókat és a hirdetőköt, így közvetlenül vagy közvetve hozzájárul a bevételszerző képességéhez és hasznot húz a rajta megosztott tartalmak tömeges felhasználásából (nyilvánossághoz közvetítéséből). Ez a rendszerszintű profitorientáltság a platform oldaláról erősen megkérdőjelezi, hogy a felhasználó feltöltési/megosztási cselekménye teljes mértékben elválasztható-e ettől a kereskedelmi kontextustól. A platformok által biztosított „megosztás” funkció valójában a tartalom nyilvánossághoz közvetítését (egyedi lehívásra hozzáférhetővé tételét) segíti elő, ami a szerző kizárólagos vagyoni joga. Amikor egy felhasználó egy szerzői jogi védelem alatt álló művet (egy fotót, videót) feltölt egy nyilvános közösségi média platformra (mint a Facebook, YouTube, Instagram, TikTok), azzal megvalósítja az Szjt. 26. § (8) bekezdésében meghatározott egyedi lehívásra hozzáférhetővé tétel tényállását. A feltöltött tartalom ugyanis elérhetővé válik a platform regisztrált felhasználói vagy akár a teljes internetes nyilvánosság számára, akik a hozzáférés helyét

⁴⁸ Vö. SZJSZT 17/2006 - A jogellenes forrásból történő másolás kérdése

⁴⁹ Szjt. 33. § (3) bekezdése

⁵⁰ Lábod Péter: Szerzői jogi "user-szabadságok" a globális tartalmegosztó platformokon (IMR, 2021/1., 102-127. o.), p. 116

(bárhonnan, ahol van internetkapcsolat) és idejét (bármikor) egyénileg választhatják meg. A nyilvánossághoz közvetítés jogának érvényesítése a közösségi médiában különösen problematikus a felhasználók által generált tartalmak óriási mennyisége és a platformok közvetítő szerepe miatt. A CDSM irányelv⁵¹ 17. cikke (és annak hazai átültetése a szerzői jogi törvényben) erre a problémára próbált választ adni a tartalommegosztó platformok jogi státuszának és felelősségének újraszabályozásával.

Az alábbiakban mutatjuk be a közösségi média kontextusában legrelevánsabb szabad felhasználási eseteket és azok alkalmazását.

2.2.2.1 Idézés, átvétel

A szabad felhasználás egyik esete az *idézés joga* (Sztj. 34. §). A fényképek, audiovizuális alkotások szerzői jogi védelme körében régóta fennálló kérdés, hogy alkalmazható-e az idézés, mint szabad felhasználási forma e műtípusra. Az idézés online cikkekben, blogokban, fórumhozzászólásokban alkalmazható, de csak a törvényi feltételek (mű részlete, indokolt terjedelem, célhoz kötöttség, eredetihez hűség, forrás és szerző megjelölése, saját műbe illesztés) maradéktalan betartása mellett.

A gyakorlatban a fényképek „idézése”, egy teljes kép bemásolása gyakran tévesen értelmezett jogalapként jelenik meg olyan esetekben, amelyek ténylegesen nem idézésnek, hanem engedélyköteles felhasználásnak minősülnek. Átvételnek minősül a mű olyan mértékű felhasználása más műben, amely az idézést meghaladja. Az átvétel feltételei (szemléltetés iskolai oktatási célra, valamint tudományos kutatási célra⁵²) közösségi média kontextusban nem teljesülnek. Tipikus példa erre, amikor egy internetes felhasználó vagy közösségi médiában aktív személy egy sajtófotót, reklámképet vagy más vizuális tartalmat illusztrációs céllal beemel egy blogbejegyzésbe vagy posztba. Az Sztj. pedig csak műrészlet idézésére ad lehetőséget. A szerzői jogi törvény 34. § (1) bekezdése általános jelleggel rendelkezik az idézés lehetőségéről, kimondva, hogy nyilvánosságra hozott mű részlete, valamint kisebb terjedelmű teljes mű idézhető az idézés céljára, amennyiben az megfelel a törvényben előírt feltételeknek.

Ugyanakkor a fényképek idézése – bár elméletileg nem kizárt – a gyakorlatban számos jogi nehézségbe ütközik. A fényképek ugyanis tipikusan vizuálisan egységes művek, amelyek nem rendelkeznek olyan tagolt szerkezettel, mint például egy irodalmi vagy zenei mű. Éppen ezért egy fénykép részletének idézése sok esetben a mű megcsonkítását, integritásának sérelmét eredményezné, ami sértheti a szerző személyhez fűződő jogait, különösen az integritáshoz való jogot. A jogalkotó korábban e műfaj esetén – a szerzői jogi törvény korábban hatályos Sztj. 67. § (5) bekezdésében – kifejezetten kizárta az idézés lehetőségét, pontosan ezen okokból. Ez a korlátozás azonban később hatályon kívül helyezésre került, azzal az indokolással, hogy az

⁵¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról

⁵² Vö. Sztj. 34. § (2) – Átvétel - *“Nyilvánosságra hozott irodalmi vagy zenei mű, film részlete, vagy kisebb terjedelmű ilyen önálló mű, továbbá képzőművészeti, építészeti, iparművészeti és ipari tervezőművészeti alkotás képe, valamint fotóművészeti alkotás szemléltetés érdekében iskolai oktatási célra, valamint tudományos kutatás céljára a forrás és az ott megjelölt szerző megnevezésével a cél által indokolt terjedelemben átvehető, feltéve, hogy az átvévő művet nem használják fel üzletszerűen.”*

idézés általános törvényi keretei önmagukban is elegendő védelmet nyújtanak a szerzők számára, és az idézés – megfelelő korlátok között – vizuális műveknél is elképzelhető. Ennek megfelelően elvileg lehetséges fényképeket idézni, de kizárólag kivételes körülmények között, és csakis akkor, ha az idézés nem sérti sem a szerző(k) vagy a jogtulajdonos(ok) gazdasági érdekeit, sem a személyhez fűződő jogait. Még ebben az esetben is meg kell felelni a következő követelményeknek: a kép csak a cél által indokolt mértékben használható fel, a forrást és a szerző nevét pontosan meg kell jelölni, és a kép nem módosítható, nem vágható meg vagy torzítható, mivel az sértené a mű egységét. A legtöbb hétköznapi közösségi média felhasználás – például illusztráció, figyelemfelkeltés – nem tartozik ezen kivételek körébe, így ezekhez minden esetben szükséges a szerző(k) vagy jogosult(ak) engedélye(i). A jogszerű felhasználás biztosítása érdekében a felhasználóknak célszerű engedélyezett, nyílt licenc alatt (pl. Creative Commons⁵³) elérhető képekhez nyúlni, vagy minden esetben előzetes hozzájárulást kérni a felhasználni kívánt kép szerzőjétől.

A hiperlinkek elhelyezése nem idézés és önmagában általában nem minősül szerzői jogi felhasználásnak sem, különösen, ha a linkelt tartalom az interneten eredetileg is szabadon és jogszerűen hozzáférhető volt a jogosult engedélyével. Az Európai Unió Bírósága gyakorlata⁵⁴ alapján azonban a helyzet bonyolultabbá válhat, ha a linkelés technikai módja (pl. keretes linkelés - framing) megkerüli az eredeti oldalt, vagy ha a link jogellenesen közzétett tartalomra mutat, és a linkelő tudott vagy tudnia kellett a jogellenességről, különösen, ha haszonszerzési cél vezette. Rövid, szöveges idézet megosztása (pl. egy X (Twitter) bejegyzésben) beleférhet az idézés körébe, de csak a forrás és szerző pontos megjelölésével, és az idézet terjedelmének az átvevő közlés célja által indokoltnak kell lennie. Egy teljes cikk szövegének bemásolása és megosztása szinte biztosan túllépi az idézés megengedett kereteit és engedélyköteles felhasználásnak minősül.

2.2.2.2 Paródia kivétel

Az internetes mémek létrehozása és terjesztése gyakran épít létező művekre (képekre, videókra) és ez szabad felhasználás körébe tartozó *paródiának* minősülhet, melyet az Szjt. 34/A. § nevesít. Eszerint a művet a forrás, valamint az ott megjelölt szerző feltüntetésével kritika vagy ismertetés céljából, illetve a mű felidézése, valamint humor vagy gúny kifejezése útján, karikatúra, paródia vagy stílusutánpótlás (pastiche) céljából bárki felhasználhatja. E felhasználás során az eredeti műből való átvételre a cél által indokolt terjedelemben kerülhet sor. Az Európai Unió CDSM irányelve és az InfoSoc irányelv előírja a tagállamok számára, hogy jogszabályaikban biztosítsák többek között a paródia, karikatúra és stílusutánpótlás (pastiche) céljából történő felhasználás lehetőségét. Ennek megfelelően a magyar jogalkotó a szerzői jogról szóló törvényben külön szakaszban, a 34/A. §-ban szabályozta ezeket a kivételeket. A paródia célú felhasználás esetében tehát jogszerűen lehet más szerző művét felhasználni, amennyiben az felidézi az eredeti művet, ugyanakkor humoros vagy gúnyos célt szolgál.

⁵³ <https://creativecommons.org/>

⁵⁴ 2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76; 2014. október 21-i BestWater International végzés, C-348/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2315

A kivétel alkalmazhatóságának tartalmi feltételeit az Európai Unió Bírósága a C-201/13. számú Deckmyn-ügyben⁵⁵ határozta meg. Az ítélet szerint a paródiának nem kell önállóan eredetinek vagy stílusában eltérőnek lennie, az sem szükséges, hogy az eredeti szerző személye más legyen, vagy hogy a paródia kizárólag az eredeti műre irányuljon. A forrás vagy a szerző feltüntetése sem kötelező, különösen akkor nem, ha a szerző jogos érdeke azt kívánja, hogy a paródia tartalmától elhatárolódhasson. Ez a gyakorlat tehát nagyobb mozgásteret biztosít a véleménynyilvánítás számára, de nem korlátlanul. A paródia célú szabad felhasználás ugyanis csak akkor tekinthető jogszerűnek, ha az eredeti művet jogszerűen nyilvánosságra hozták, a felhasználás csak a cél által indokolt mértékben történik, és nem sérti aránytalanul a szerző jogos érdekeit, különösen a mű egységéhez, integritásához fűződő személyhez fűződő jogokat. A paródia tartalma lehet kritikus, ironikus vagy gúnyos, de nem lehet jogsértő, gyűlöletkeltő, diszkriminatív vagy lejárató jellegű. Az ilyen tartalmak már túlterjeszkednek a véleménynyilvánítás szabadságának keretein, és nem élveznek szerzői jogi védelem alóli kivételt. A magyar jogalkotó a nemzetközi és európai bírói gyakorlatot követve vezette be az Szjt. 34/A. §-t, amely a kritika, ismertetés, paródia, karikatúra és stílusutánzat célú felhasználásokat külön nevesíti. A szabályozás garanciális célú: egyrészt világos feltételeket határoz meg a felhasználók számára, másrészt védelmet biztosít a szerzőknek a visszaélésszerű, aránytalan felhasználásokkal szemben.

Közösségi média kontextusban ez a kivétel különösen releváns lehet. A közösségi média platformokon gyakran jelennek meg olyan tartalmak – például mémek, újraalkotott videók, stílusutánzatok vagy illusztrációk –, amelyek más szerző művét használják fel parodisztikus célból. E felhasználások akkor minősülnek jogszerűnek, ha megfelelnek a fenti feltételeknek: azaz valóban felismerhető módon felidéznek az eredeti művet, humoros vagy kritikai célt szolgálnak, nem túlzóak, és nem torzítják el indokolatlanul az eredeti mű jelentését. Az sem zárja ki a kivétel alkalmazását, ha a felhasználás közvetetten kereskedelmi környezetben történik, például reklámbevételek generáló oldalon vagy monetizált videó formájában. A paródia alkalmazásának jogossága nem függ a felhasználás gazdasági céljától. Önmagában a „paródia műfajában” való megjelenés még nem jelenti automatikusan, hogy a felhasználás szabadon megengedett. A véleménynyilvánítás szabadságára való hivatkozás sem igazolhat gyalázkodó, uszító vagy rasszista tartalmat. Az ilyen esetekben a bíróságok feladata az alapjogok – különösen a tulajdonhoz való jog és a véleménynyilvánítás szabadsága – arányossági teszt szerinti összehangolása. Csak akkor állapítható meg a szerző személyhez fűződő jogainak sérelme, ha a felhasználás módja túllépi az alkotmányos véleménynyilvánítás kereteit.

Végezetül fontos hangsúlyozni, hogy az Szjt. 34/A. § szerinti szabad felhasználás nemcsak klasszikus paródiákra, hanem bármely, a célnak megfelelő felhasználási módra is kiterjedhet – például filmkritikai videók készítésére és közzétételére, zenei paródiák megjelentetésére, illusztrációs célú grafikák létrehozására. A felhasználás eredményeként létrejövő új mű jogilag nem feltétlenül minősül származékos műnek (mint egy átdolgozás), de az Szjt. 4. § (2) bekezdése megfelelően irányadó lehet, amennyiben az új alkotás is eléri az egyéni, eredeti jelleg szintjét.

⁵⁵ EU Bíróság C-201/13. sz. ügy. A Bíróság ítélete (nagytanács), 2014. szeptember 3. Johan Deckmyn kontra Vrijheidsfonds VZW kontra Helena Vandersteen és társai

2.2.2.3 Oktatási célú felhasználás

Az Sztj. által biztosított további szabad felhasználási kivétel az *oktatási célú felhasználás*, amelyet a Sztj. 35. § szabályoz. Ennek értelmében oktatási intézmények jogosultak nyilvánosságra hozott művek részleteit felhasználni, különösen digitális tananyagokban, online oktatási platformokon vagy zárt tanórai rendszerekben – például Moodle, Teams, Google Classroom keretében. E szabad felhasználás azonban csak akkor alkalmazható a közösségi médiában, ha a felhasználás nem nyilvános, hanem korlátozott hozzáférésű csoportban történik, kifejezetten oktatási céllal. Nyilvános poszt vagy bejegyzés esetén ez a kivétel nem alkalmazható, mivel az ilyen jellegű közzététel már nem tekinthető zárt, tanulási célú környezetnek.

2.2.2.4 Magáncélú másolatkészítés

További releváns kivétel lehet a *magáncélú másolatkészítés*, szintén a Sztj. 35. § (1) bekezdése alapján. Ez lehetővé teszi, hogy magánszemély magáncélra másolatot készítsen egy műről – például letöltött egy fényképet, és elmenti azt a saját eszközén. A jogszerűség feltétele, hogy a felhasználás nem szolgál kereskedelmi vagy nyilvános célt, az nem vonatkozik építészeti műre, a műszaki létesítményre, a szoftverre és a számítástechnikai eszközzel működtetett adatbázisra, valamint a mű nyilvános előadásának kép- vagy hanghordozóra való rögzítésére és nem történik rendszeres vagy tömeges módon. Fontos azonban, hogy ez a kivétel csak a magáncélú tárolást teszi lehetővé – a másolat nyilvános feltöltése, akár saját közösségi média oldalra, már engedélyköteles felhasználásnak minősül, és nem tartozik a szabad felhasználás körébe. Ennek megfelelően egy online elérhető mű (pl. kép) letöltése a felhasználó saját eszközére (számítógép, telefon) magáncélú felhasználás céljából elvileg beleférhet ebbe a kivételbe, feltéve, hogy a felhasználó természetes személy, a cél nem kereskedelmi, és a forrás jogszerű. Lényeges azonban, hogy ez a kivétel nem terjed ki a mű nyilvánosságra hozatalára, így a letöltött mű közösségi médiára való feltöltése, másokkal való megosztása már nem magáncélú másolás, hanem engedélyköteles nyilvánossághoz közvetítésnek minősül.

2.2.2.5 Sajtócélnál átvételi kivétel és napi eseményekről való tudósítás

A törvény tartalmaz egy *sajtócélnál átvételi kivételt* is az Sztj. 36. § (2) bekezdése alapján⁵⁶, amely lehetővé teszi, hogy a sajtótermékekben nyilvánosságra hozott „időszerű gazdasági vagy politikai témákról megjelentetett cikkek vagy e témákról sugárzott művek” részleteit közéleti eseményekről való tájékoztatás céljából átvegyék. Ez a kivétel azonban csak akkor alkalmazható, ha a felhasználás a tájékoztatás célját nem haladja meg, valamint a szerző és a forrás egyértelműen feltüntetésre kerül és a szerző egyoldalú nyilatkozattal nem zárta ki ezt a felhasználást. Különösen hangsúlyozandó, hogy ez a kivétel elsősorban hivatásos sajtótermékekre, újságírókra és szerkesztett médiatartalmakra vonatkozik és a közösségi oldalon megosztott tartalmak általában e szabályozás körén kívül esnek.

⁵⁶ Sztj. 36. § (2) Napi eseményekhez kapcsolódó, időszerű gazdasági vagy politikai témákról megjelentetett cikkek vagy e témákról sugárzott művek a sajtóban szabadon többszörözhetők, nyilvánosságához közvetíthetők – ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt [26. § (8) bek.] is –, feltéve, hogy a szerző nem tett az ilyen felhasználást megtiltó nyilatkozatot. Ilyen felhasználás esetén a forrást – a szerző nevével együtt – fel kell tüntetni.

A szerzői jogi törvény egyik különleges szabad felhasználási esete az úgynevezett „*napi eseményekről való tudósítás*” céljából történő felhasználás, amelyet az Szjt. 37. §-a szabályoz. E rendelkezés lényege, hogy a jogalkotó – a közérdekű, időszerű információk szabad áramlásának elősegítése érdekében – lehetővé teszi a szerzői jogi védelem alatt álló művek engedély nélküli felhasználását, ha az kizárólag aktuális eseményekről való tudósítás célját szolgálja. E szabad felhasználási forma sajátossága, hogy nem korlátozódik meghatározott műtípusokra – vagyis bármilyen szerzői mű (pl. kép, videó, grafika is) jogszerűen felhasználható tudósítási célból, feltéve, hogy a felhasználás az eseményről való tájékoztatás célját nem haladja meg, és nem torzítja az eredeti mű jelentését vagy jellegét. A rendelkezés célja tehát az, hogy a közéleti eseményekről való azonnali tájékoztatás ne ütközzön szerzői jogi akadályokba – különösen például híradók, sajtótudósítások, riportfilmek esetében. Ezt támasztja alá a szerzői jogi törvény Nagykommentárja⁵⁷ is, amely kiemeli: míg az Szjt. 36. § (2) bekezdése az időszerű gazdasági vagy politikai tartalmú írásművek újraközlésére vonatkozik, addig a 37. § bármilyen mű típusra és felhasználási módra alkalmazható, amennyiben a felhasználás szorosan kötődik a tudósított eseményhez. A szabályozás értelmezését és kereteit az Európai Unió Bírósága is megerősítette a C-516/17. számú (Spiegel Online) ügyben⁵⁸, amelyben az EUB önálló uniós jogi fogalomként ismerte el a „napi eseményekről való tudósítás érdekében történő felhasználást”. A bíróság álláspontja szerint a „tudósítás” minden olyan tájékoztató célú tartalomra kiterjed, amely aktuális eseményt mutat be, és nem feltétlenül igényel mélyreható elemzést vagy értelmezést. A „napi esemény” pedig olyan történést jelent, amely az adott időpontban információs értékkel bír a közönség számára – például egy tüntetés, politikai bejelentés, baleset vagy közéleti rendezvény.

Fontos azonban, hogy a szabályozás nem alkalmazható reklám- vagy promóciós célú felhasználásra. Ez azt jelenti, hogy a napi eseményekről való tudósítási kivétel nem használható jogalapként olyan tartalmakra, amelyek célja nem az objektív tájékoztatás, hanem valamely termék, szolgáltatás, márka, esemény vagy személy népszerűsítése. Különösen igaz ez a közösségi médiában, ahol a tartalmak gyakran keverik a tájékoztató és kereskedelmi célokat. Az Szjt. 37. § szerinti szabad felhasználás elvileg alkalmazható lehet közösségi média platformokon is, de csak akkor, ha az adott tartalom valóban megfelel a tudósítás fogalmi és célbeli kritériumainak. Ez például akkor állhat fenn, ha egy felhasználó egy közelmúltbeli eseményről – például egy közéleti rendezvényről, sajtótájékoztatóról vagy kulturális eseményről – oszt meg képet, videót vagy szöveges összefoglalót, amelyben szerepel szerzői jogi védelem alatt álló tartalom (például egy plakát, szobor, zene vagy háttérkép). Ezzel szemben nem alkalmazható a kivétel akkor, ha a felhasználás elsődleges célja figyelemfelkeltés, szórakoztatás vagy termékmegjelenítés, még akkor sem, ha formailag tartalmaz az eseményhez kapcsolódó információkat. A különbség lényege a tartalom céljában és kommunikációs kontextusában rejlik: míg az egyik a nyilvánosság tájékoztatását szolgálja, a másik inkább üzleti, népszerűsítő funkcióval bír.

2.2.2.6 Panorámaszabadság

Említést érdemel továbbá a szerzői jogi törvény 68. §-a szerinti „*panorámaszabadság*”, amely lehetővé teszi, hogy közterületen tartósan elhelyezett szobrokról, építészeti vagy más

⁵⁷ Dr. Gyertyánfy Péter (szerk.:) Nagykommentár a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényhez. Új Jogtár, Wolters Kluwer, online verzió.

⁵⁸ C-516/17. sz. Spiegel Online GmbH kontra Volker Beck, Ítélet, ECLI:EU:C:2019:625.

képzőművészeti alkotásokról készített fényképek szabadon felhasználhatók legyenek. E kivétel alkalmazhatóságának feltétele, hogy a fénykép a helyszínt ábrázolja és ne önálló műként kezelje az alkotást, valamint az ábrázolás ne legyen torzító. Ez a kivétel például turisztikai vagy városképi fotók közösségi médiában való közzétételére alkalmazható lehet, de csak akkor, ha az alkotás az eredeti környezetében jelenik meg, és a felhasználás nem manipulálja vagy önállósítja azt.

Összefoglalva tehát a közösségi médiában alkalmazható szabad felhasználási lehetőségek rendkívül korlátozottak, és a legtöbb esetben a felhasználni kívánt tartalom engedélyköteles. A gyakorlatban a leggyakrabban hivatkozott kivételek – például az idézés vagy a paródia – a közösségi médiában csak szűk körben, speciális körülmények mellett, és jogi körültekintéssel alkalmazhatók. Minden más esetben a szerzői jog jogosultjának előzetes engedélye szükséges. Ennek megfelelően kijelenthető, hogy a közösségi médiában elterjedt tartalmegosztási gyakorlatok túlnyomó többsége nem felel meg a szabad felhasználás szigorú hazai feltételeinek. A közösségi médiában tapasztalható „megosztás kultúrája” és a felhasználói elvárások gyakran nincsenek összhangban a szerzői jogi szabályokkal. A felhasználók jelentős része nincs tisztában a jogi korlátokkal, és a platformok által kínált egyszerű megosztási funkciók pedig azt a látszatot keltik – tévesen –, hogy minden tartalom szabadon terjeszthető.

2.2.3 Mesterséges intelligencia alkalmazása szerzői jogi szempontból

A mesterséges intelligencia alkalmazása napjainkban jelentős kihívást jelent az ilyen alkalmazások által létrehozott művek szerzősége, a szerzői alkotások mesterséges intelligencia alapú algoritmusok tanításához való felhasználása, illetőleg az MI által generált audiovizuális művek közösségi médiában való felhasználhatósága tekintetében.

2.2.3.1 Az emberi szerzőség követelménye

Az EU szerzői jogi rendszere az emberi alkotók műveit védi. Az EU Bíróság joggyakorlata⁵⁹ szerint a szerzői jogi védelem alapfeltétele a szerző saját szellemi alkotása, amely az alkotó személyiségét tükrözi, mivel egyéni-eredeti jelleggel rendelkező mű létrehozásához emberi szerzőre van szükség, mivel a műnek a szerző személyiségét kell tükröznie. Jelenleg tehát az MI által létrehozott alkotások nem kaphatnak védelmet az európai szerzői jogi rendszerben.⁶⁰

A promptolás során az emberi felhasználó utasításokat ad a mesterséges intelligencia alkalmazásnak a kívánt output eléréséhez. Azonban önmagában a promptolás nem feltétlenül elegendő a szerzői jogi védelemhez. A jogirodalomban vitatott⁶¹, hogy a promptok révén, ha az utasítás a végeredmény minőségére is hatással van, kapcsolódó jogok általi védelemben

⁵⁹ Vö. C-5/08. sz. ügy: Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [ECLI:EU:C:2009:465] és C-145/10. sz. ügy: Eva-Maria Painer kontra Standard Verlags GmbH. [ECLI:EU:C:2011:798] ügyek

⁶⁰ Vö. Nagy Adrienn - A mesterséges intelligencia szerzői jogi vonatkozásai, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 20. (130.) évfolyam 2. szám, 2025. április; p. 33-35.

⁶¹ Vö. Grad-Gyenge Anikó: A mesterséges intelligencia által generált tartalmak értelmezésének lehetőségei a szerzői jog útján. Magyar Jog, 70. évf. 6. sz., 2023, pp. 343–344.; Gyertyánfy Péter: A mesterséges intelligencia hatályos szerzői jogi törvényünk szerint. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 18. (128.) évf. 6. sz., 2023. december, pp. 45-46.

részesülhet-e a megalkotott mű. A legtöbb MI-alapú képképző eszköz (pl. Midjourney, DALL-E) felhasználási feltételei szabályozzák, hogy a felhasználó milyen jogokat szerez az általa generált képekre. Ezek nem szerzői jogi, hanem szerződéses alapon biztosítanak kizárólagosságot vagy nem kizárólagos jogokat a megalkotó részére.⁶²

2.2.3.2 A mesterséges intelligencia tanítására használt adatok szerzői jogi státusza

A mesterséges intelligencia (MI) rendszerek fejlesztéséhez szükséges nagy mennyiségű adat előállítása érdekében a fejlesztők gyakran élnek az ún. web scraping módszerével, amelynek során automatizált eszközök segítségével weboldalakról – köztük híroldalakról, közösségi platformokról, képmegosztó felületekről – gyűjtenek be strukturálatlan adatokat. A nyilvánosan elérhető webes adatok felkutatása érdekében a szolgáltatók webes robotokat (web crawlers) használnak – olyan programokat, amelyek önállóan navigálnak az interneten meghatározott műveletek elvégzése céljából. Az OpenAI webes robotjai a GPTBot⁶³ néven ismertek. A webes robotokat évek óta alkalmazzák olyan vállalatok is, mint például a Google, amelynek Googlebot⁶⁴ robotjai az internetet pásztázzák a keresőmotorjuk számára történő tartalomindexelés céljából. Ezek az adatok gyakran tartalmazzák szerzői jogi védelem alatt álló műveket, mint például szövegek, fényképek, grafikák, videók, zenei részletek vagy komplex multimédiás tartalmak. Ilyen esetekben a scraping nem csupán technikai kérdés, hanem jogi jelentőségű felhasználási forma, amely alapesetben a szerző kizárólagos jogosultsági körébe tartozik, és így engedélykötelesnek minősül.⁶⁵

A szerzői jogi törvény – összhangban az uniós irányelvekkel, különösen az InfoSoc irányelvvel (2001/29/EK) – egyértelműen kimondja, hogy a mű másolása, az arról történő másolatkészítés, valamint annak a nyilvánossághoz közvetítése – ideértve a számítástechnikai tárolást, ideiglenes rögzítést is – szerzői jogi szempontból felhasználásnak minősül, amelyhez a szerző engedélye szükséges. Az InfoSoc irányelv 5. cikk (1) bekezdése kivételt hozott létre a technológiai folyamat részeként megvalósuló, ideiglenes többszörözési műveletek tekintetében. Az Szt. 35. § (6) bekezdése alapján ennek megfelelően szabad felhasználás a mű járulékos vagy közbenső – a felhasználásra irányuló műszaki folyamat elválaszthatatlan és lényeges részét képező, önálló gazdasági jelentőség nélküli – időleges többszörözése, ha kizárólag az a célja, hogy lehetővé tegye az átvitelt harmadik személyek között hálózaton, köztes szolgáltató által, vagy a műnek a szerző által engedélyezett, illetve e törvény rendelkezései alapján megengedett felhasználását, ennek feltételei azonban nem alkalmazhatók a web scrapingre.

A web scraping e fogalom alapján több szinten is érintheti a szerzői jogokat: egyrészt a tartalom ideiglenes vagy tartós másolása révén, másrészt azért, hogy az így megszerzett tartalmat a későbbiekben az MI-rendszer tanításához, tehát átdolgozáshoz vagy új művek létrehozásához is felhasználják. Ez utóbbi felhasználás már akár származékos mű keletkezéséhez is vezethet, ami különösen érzékeny jogi területet jelent.

⁶² Gyertyánfy: i. m., p. 46.

⁶³ <https://platform.openai.com/docs/bots>; lehívás: 2025. április 26.

⁶⁴ <https://developers.google.com/search/docs/crawling-indexing/googlebot>; lehívás: 2025. április 26.

⁶⁵ EPRS | European Parliamentary Research Service - AI and copyright: The training of general-purpose AI; p. 1. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2025\)769585](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2025)769585); lehívás: 2025. április 26.

A web scraping során gyűjtött tartalmak sok esetben online felületekről – például hírportálokról, fórumokról, közösségi médiából – származnak, amelyekhez gyakran kapcsolódnak egyedi felhasználási feltételek vagy licencszerződések. Ezek a feltételek egyértelműen meghatározhatják, hogy a felhasználók milyen módon és célból jogosultak a tartalmakat megtekinteni, másolni, tárolni vagy újrafelhasználni. A scraping során történő tartalomgyűjtés ugyanakkor gyakran e feltételek megsértésével valósul meg – például akkor, ha a felhasználó egy technikai megkerüléssel vagy automatizált módon, tömegesen tölti le a tartalmat, amit a honlap kifejezetten tilt. Ez nemcsak szerződésszegéshez, hanem adott esetben szerzői jogsértéshez is vezethet, különösen, ha a gyűjtött adatokat a fejlesztők üzleti célú MI-tanításra használják fel, és így az eredeti szerzői műből közvetlen vagy közvetett gazdasági előnyhöz jutnak anélkül, hogy a jogosulttól engedélyt szereztek volna.

További problémát jelent, hogy az MI-rendszerek tanításához szükséges adatmennyiség általában tömeges, és ezzel együtt egyidejűleg számos szerzői mű egyidejű feldolgozását igényli. Ez a tömeges jelleg önmagában is nehezen összeegyeztethető a szerzői jogi rendszer engedélyalapú megközelítésével, mivel a jogszerű felhasználáshoz minden egyes jogosult engedélyre szűkséges lenne, ami a gyakorlatban rendkívül nehézkes vagy egyenesen lehetetlen.

Ezt a problémát az Európai Unió részben felismerte, és a 2019/790/EU irányelv (CDSM irányelv) keretében bevezette az ún. text and data mining (TDM) kivételt, amely – bizonyos körülmények között – lehetővé teszi a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak gépi elemzését, feltéve, hogy az nem üzleti célból történik, vagy ha az üzleti célú felhasználás esetében a jogosult ezt kifejezetten nem tiltotta meg. A TDM kivétel azonban korlátozott hatókörű, és a scrapingre önmagában nem ad szabad felhasználási jogcímet, különösen nem akkor, ha az MI-tanítás kereskedelmi célú vagy az adatok újrafelhasználására irányuló projekt része.

A magyar jogalkotó az Szjt. 35/A. §-ban szabályozta a szöveg- és adatbányászat kivételeket. Ezek célja, hogy meghatározott feltételek mellett lehetővé tegyék a szerzői jogi védelem alatt álló művek engedély nélküli feldolgozását, feltéve, hogy az nem sérti indokolatlanul a jogosult érdekeit, és igazodik a kutatási, elemzési vagy technológiai fejlesztési célokhoz. Az Szjt. 35/A. § (1) bekezdése általános, bárki által igénybe vehető kivételt teremt, amely lehetővé teszi, hogy bárki végezzen szöveg- és adatbányászatot, bármilyen célból, ha a feldolgozott tartalomhoz jogszerűen fér hozzá.

Itt rögzítendő, hogy a Fővárosi Ítéltábla egy fontos, 2024. decemberi ítéletében (9.Pf.20.353/2024/6-II)⁶⁶ megerősítette, hogy egy keresőmotor indexelési tevékenysége – amely során a nyilvánosan elérhető weboldalak tartalmát automatizáltan feltérképezi, elemzi és az azokból nyert adatokat saját adatbázisába (index) szervezi – az Szjt. 35/A. § (1) bekezdése szerinti szöveg- és adatbányászati kivétel hatálya alá tartozhat. Az Ítéltábla rámutatott, hogy az indexelés során nem a szerzői jogi művek teljes másolatai, hanem az azok elemzéséből származó, önmagukban jellemzően nem védett adatok (pl. kulcsszavak, metaadatok) kerülnek tartós tárolásra az indexben, ami összhangban van a TDM kivétel logikájával. Bár a per alperese egy jelentős gazdasági társaság volt, a bíróság a konkrét ügy körülményei alapján

⁶⁶ Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.353/2024/6-II. számú, 2024. december 3-i ítélete; <https://eakta.birosag.hu/AnonimizaltHatarozat/DownloadHatarozatMobile?Area=&birosagName=F%C5%91v%C3%A1rosi%20%C3%8Dt%C3%A9l%C5%91t%C3%A1bla&ugyszam=Pf.20353/2024/6&azonosito=dcb910c7-08b2-4056-8dd6-ab4bbf3fc225>

alkalmazhatónak találta az általános TDM kivételt, mivel annak jogszabályi feltételei (jogszerű hozzáférés, opt-out hiánya) teljesültek. Ez a bírósági gyakorlat iránymutatást adhat arra nézve, hogy a hasonló technológiai folyamatok, mint például a mesterséges intelligencia modellek tanításához szükséges adatgyűjtés és -feldolgozás, miként illeszkedhetnek a TDM kivétel kereteibe. Ez a szabály különösen releváns a mesterséges intelligencia tanítási célú adatgyűjtése esetén, ahol a fejlesztők nyilvánosan elérhető internetes tartalmakból – például híroldalokról, adatbázisokból vagy közösségi médiafelületekről – származó információt kívánnak feldolgozni. Fontos azonban, hogy a kivétel csak akkor alkalmazható, ha a jogosult nem tiltakozott a szöveg- és adatbányászat ellen, és ezt a tiltakozást géppel olvasható formában rögzítette.⁶⁷ Ez az ún. „opt-out” mechanizmus azt a célt szolgálja, hogy az automatizált adatbányászati rendszerek felismerhessék és tiszteletben tartsák a jogosultak korlátozó szándékát. Ha tehát például egy fénykép egy nyilvános weboldalon található, de a jogosult géppel olvasható módon kifejezte, hogy nem járul hozzá a TDM-célú felhasználáshoz (például robots.txt fájl, vagy újabban ai.txt metaadat vagy más technikai korlátozás révén), a kivétel nem alkalmazható, és a további felhasználás engedélykötelessé válik.

A rendelkezés különösen jelentős képi tartalmak – például közösségi médiában megosztott fényképek – esetében. Bár a jogszabály nem zárja ki, hogy képeken is végezzenek adatbányászatot, az Szjt. alapján ez csak akkor tekinthető jogszerűnek, ha a felhasználás megfelel a fenti feltételeknek: azaz jogszerű hozzáférés áll fenn, és a jogosult nem zárta ki a kivétel alkalmazását. Mindez azt jelenti, hogy például nyilvánosan elérhető Instagram-fotók automatikus letöltése és MI-tanításra történő felhasználása kizárólag akkor történhet jogszerűen a 35/A. § alapján, ha a képek nem tartalmaznak tiltó technikai utasítást (pl. „noindex”, „nocrawl” vagy más gépi formátumú kifejezett tiltást), és a felhasználó maga is jogszerűen tekinti meg a tartalmat (tehát nem technikai korlátozások megkerülésével jutott hozzá). Azonban, ha a jogosult géppel olvasható módon kizárta a scraping és TDM lehetőségét – például a platform vagy a képet megosztó felhasználó általános szerződési feltételeiben, amelyeket gépi eszközök is értelmezni tudnak –, úgy az MI-célú scraping engedélykötelessé válik.

Ezzel szemben az Szjt. 35/A. § (2) bekezdése a tudományos kutatást végző kutatóhelyek és kulturális örökségvédelmi intézmények számára biztosít speciális kivételt, amelynek alkalmazása nem zárható ki a jogosult által. Ezek az intézmények – például egyetemek, kutatóintézetek – tudományos célú kutatás keretében akkor is elvégezhetnek TDM-et, ha a jogosult nem adott kifejezett engedélyt, feltéve, hogy a feldolgozás jogszerűen hozzáférhető tartalmakon történik. Ebben az esetben az adatok másolása, ideiglenes vagy tartós tárolása is megengedett, különösen akkor, ha az a kutatási eredmények ellenőrizhetőségét, visszakereshetőségét vagy reprodukálhatóságát szolgálja. Az adatok megőrzésének biztonságos körülmények között kell történnie, és a hozzáférést szigorúan korlátozni kell az érintett kutatási célra.

⁶⁷ A fent említett ítéletben (Fővárosi Ítélőtábla, 9.Pf.20.353/2024/6-II) a bíróság hangsúlyozta, hogy a TDM kivétel alkalmazásának egyik feltétele, hogy a jogosult ne éljen a géppel olvasható formában kifejezett tiltakozás (opt-out) lehetőségével. Mivel a perbeli esetben a felperes (egy sajtókiadó) nemcsak hogy nem tiltakozott ilyen módon, de a robots.txt fájlja kifejezetten engedélyezte a feltérképezést és indexelést a keresőrobot számára, a bíróság megállapította, hogy a kivétel ezen feltétele teljesült. Ez rávilágít arra, hogy a tartalomtulajdonosoknak aktívan kell használniuk ezeket a technikai eszközöket, ha korlátozni kívánják tartalmaik TDM célú felhasználását.

Az Szjt. 35/A. § (3) bekezdés továbbá lehetővé teszi a TDM során létrejött másolatok zártkörű, kutatási együttműködés keretében történő megosztását – például, ha egy kutatócsoport több intézmény részvételével végez közös elemzést, és a feldolgozott adathalmazokat (például képeket vagy azokból képzett metainformációkat) egymás között elérhetővé teszik, azonban azokat nem teszik nyilvánosan közzé. Ez a rendelkezés biztosítja, hogy a tudományos célú MI-kutatás során megvalósuló adattárolás és megosztás ne ütközzön szerzői jogi akadályba.

A magyar szerzői jogi szabályozás – az Szjt. 35/A. §-a – összhangban van az uniós joggal, és differenciált megközelítést alkalmaz a szöveg- és adatbányászat engedélyezhetőségének kérdésében. A képi tartalmak, így a közösségi médiában megosztott fényképek esetében is alkalmazható a kivétel, de csak abban az esetben, ha a hozzáférés jogszerű, és a jogosult nem élt a technikai tiltás lehetőségével. Mindez azt jelenti, hogy az MI-fejlesztőknek minden esetben vizsgálniuk kell, hogy a scrapinggel megszerzett képek milyen feltételekkel váltak elérhetővé, és van-e érvényes technikai korlátozás, amely kizárja a TDM kivétel alkalmazását. Ha ilyen korlátozás fennáll, a szerzői jog jogosultjának engedélye nélkül a képek feldolgozása – ideértve az MI-tanítás során való felhasználást is – jogsértő lehet.

A TDM kivétel alkalmazása mindazonáltal számos jogbizonytalansággal és korlátozással terhelt. A TDM kivétel alkalmazhatósága a szöveg- és adatbányászathoz szükséges másolatok megőrzésére kizárólag a szöveg- és adatbányászat céljából szükséges ideig engedélyezett. Ha ezt a kivételt szűken értelmezzük, csak az MI-tanítási fázisára vonatkozna, így a szerzői jogi védelem alatt álló anyagokat a tanítást követően azonnal törölni kellene, ami kizárná azok felhasználását MI validálására, újrakalibrálására és tesztelésére. A fejlesztés támogatása érdekében ezért célszerű lenne a TDM fogalmának tág értelmezése, amely kiterjedne a validációs és tesztelési fázisokra is⁶⁸. Ezt meghaladóan ez a kivétel kizárólag többszörözést és kinyerést engedélyez, de nem tartalmazza a tartalmak módosítását, amely gyakran szükséges az MI-tanításhoz megfelelő formátum kialakítása érdekében. Ezt meghaladóan a TDM kivétel alkalmazását illetően is irányadó a szabad felhasználásra vonatkozó általános korlátozások és három lépcsős teszt. E szerint a kivételek csak különleges esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sértik a mű rendes hasznosítását, és nem okoznak indokolatlan érdeksérelmet a jogosult számára. Ez felveti, hogy a TDM kivétel nem igazolhat olyan többszörözéseket, amelyek gazdaságilag helyettesítik vagy versenyeznek az eredeti művekkel – márpedig sok MI-alkalmazás éppen ezt teszi. Bizonytalan, hogy a bíróságok konkrét esetekben hogyan alkalmazzák majd ezt a korlátozást.⁶⁹ A Fővárosi Ítéltábla hivatkozott döntése (9.Pf.20.353/2024/6-II) bár egy konkrét, keresőmotorokkal kapcsolatos ügyben született, és ott a TDM kivétel feltételeit teljesültnek látta a bíróság az indexálási folyamatra, továbbra is nyitott kérdés marad, hogy a bíróságok más típusú, például generatív MI modellek tanításával összefüggő, potenciálisan nagyobb gazdasági hatással bíró TDM tevékenységeket hogyan ítélnének meg, különösen a háromlépcsős teszt (a mű rendes hasznosításának sérelme, jogosult indokolatlan érdeksérelme) fényében. Az ítélet nem tért ki részletesen a háromlépcsős teszt és a TDM kivétel viszonyára az adott ügyben, mivel az Szjt. 35/A. § (1) konkrét feltételeinek teljesülését vagy hiányát vizsgálta elsődlegesen, ami azt sugallhatja, hogy

⁶⁸ Claudio Novelli, Federico Casolari, Philipp Hacker, Giorgio Spedicato, Luciano Floridi - Generative AI in EU law: Liability, privacy, intellectual property, and cybersecurity, *Computer Law & Security Review*, Volume 55, 2024, 106066, ISSN 2212-473X, p. 10.; <https://doi.org/10.1016/j.clsr.2024.106066>

⁶⁹ Claudio Novelli, Federico Casolari, Philipp Hacker, Giorgio Spedicato, Luciano Floridi - Generative AI in EU law: Liability, privacy, intellectual property, and cybersecurity, *im.* p. 10.

a specifikus kivételi tényállás feltételeinek megléte esetén a háromlépcsős tesztnek való megfelelés vélemezhető.

Összefoglalva kijelenthető tehát, hogy az uniós és magyar jogszabályok jelenleg még nem kezelik teljeskörűen a mesterséges intelligencia modellekkel és a szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos kérdéseket. A központi problémát az jelenti, hogy MI-tanítási adatállományokban potenciálisan szerzői jog által védett tartalmak is előfordulhatnak, illetőleg a CDSM-irányelvben szereplő TDM kivételek nem elég egyértelműek, ezért jogi korlátok és bizonytalanságok továbbra is problémát jelentenek.⁷⁰

2.2.3.3 A mesterséges intelligencia által generált tartalmak felhasználásának engedélyezése

A mesterséges intelligencia-rendszerek, különösen a generatív modellek gyakran olyan adatbázisokon tanulnak, amelyek jogvédett műveket tartalmaznak. Ennek következtében az MI által generált képekben előfordulhatnak műrészletek (például egy festmény részlete, amely felismerhető módon jelenik meg az új képen.); szomszédos jogi teljesítmények (híres sorozatból származó jelenet) vagy stílusjegyek (egy adott művész jellegzetes stílusának átvétele, amely azonosíthatóvá teszi az eredeti alkotást.). Ezek az elemek önmagukban is szerzői jogi védelem alatt állhatnak, függetlenül attól, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazás által generált mű nem minősül jogvédelemnek, azonban felhasználás, szerzői jogi engedélyköteles lehet és az Szjt. V. Fejezet alkalmazandó ezekre.⁷¹ Ez a kérdés különösen a Ghibli stúdió stílusában generált, és azt utánozó képek szerzői jogsértő jellegével kapcsolatosan merült fel, amely jelentős vitákat váltott ki.⁷²

2.2.4 A szerzői jogi jogsértés következményei, értesítési eltávolítási eljárás, online tartalomszolgáltatók felelőssége

Amennyiben a szerzői jog jogosultja észleli, hogy művét engedélye nélkül használták fel – különösen, ha a közösségi médiában történő újramegosztásról, másolásról, átdolgozásról vagy kereskedelmi célú felhasználásról van szó –, úgy többféle polgári jogi igényt is érvényesíthet a jogsértővel szemben⁷³. A szerző kérheti a jogsértés tényének bírósági megállapítását, a jogsértő cselekmény abbahagyását és a további jogsértéstől való eltiltást. Emellett követelheti, hogy a jogsértő nyilvános elégtételt adjon, valamint a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését is igényelheti.

Továbbá a szerző jogosult lehet adatszolgáltatásra kötelezni a jogsértőt vagy azokat a személyeket, akik kereskedelmi mértékben szolgáltatást nyújtottak vagy közreműködőként részt vettek a jogsértéssel érintett dolgok előállításában vagy terjesztésében.⁷⁴ A sérelmes

⁷⁰ EPRS | European Parliamentary Research Service - AI and copyright: The training of general-purpose AI; p. 2. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2025\)769585](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2025)769585); lehvás: 2025. április 26.

⁷¹ Gyertyánfy: i. m., pp. 46.-47.

⁷² HWSW - Csúcsra járatta a Ghibli-trend a ChatGPT-t; <https://www.hwsz.hu/hirek/68958/chatgpt-felhasznalo-aktiv-generativ.html>; 2025. április 2. és Japan Today - Can Japanese government make AI-generated Ghibli images illegal? - <https://japantoday.com/category/crime/can-the-japanese-government-make-ai-generated-ghibli-images-illegal-1>; lehvás: 2025. április 20.

⁷³ Vö. Szjt. 94. §

⁷⁴ Vö. Szjt. 94. § (4) bek.

helyzet megszüntetése és a jogsértést megelőző állapot helyreállítása érdekében kérhető például a jogsértő tartalmak eltávolítása, a felhasználáshoz használt eszközök lefoglalása, a kereskedelmi forgalomból való kivonás vagy megsemmisítés. Ezen túlmenően a szerző kártérítést és – személyhez fűződő jogainak megsértése esetén – sérelemdíjat is követelhet.

Ha maga a felhasználó tapasztalja, hogy az ő szerzői jogait sértették meg, például valaki az engedélye nélkül osztotta meg, módosította vagy használta fel a művét, érdemes első lépésként közvetlenül jelezni a platformon keresztül a jogsértést. Ha a szerző vagy más jogosult úgy ítéli meg, hogy szerzői művét – például fényképét vagy grafikáját – engedély nélkül használták fel az interneten, különösen közösségi média vagy más online platform keretében, a szerzői jog érvényesítésének egyik fontos, hatékony lehetősége az értesítési-eltávolítási eljárás. Ezt az eljárást az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokra és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó törvény szabályozza. A jogosult – tehát az, akinek a szerzői jogi vagy kapcsolódó jogi pozícióját a hozzáférhetővé tett tartalom sérti – teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy közokiratban értesítheti az érintett szolgáltatót (pl. tárhelyszolgáltatót, platformüzemeltetőt), és kérheti az adott tartalom eltávolítását vagy hozzáférhetetlenné tételét.⁷⁵

Az értesítésnek tartalmaznia kell többek között a jogsértés megjelölését, az érintett tartalom pontos azonosítását (pl. URL vagy más elérési út), valamint a jogosult elérhetőségi adatait. Meghatalmazott útján történő eljárás esetén a képviselőti jogosultságot is igazolni kell. A szolgáltató köteles az értesítés kézhezvételétől számított 12 órán belül intézkedni, és az érintett felhasználót három munkanapon belül tájékoztatni az eltávolításról, megjelölve, hogy az milyen értesítés alapján történt.

Az érintett felhasználó ugyanakkor nem marad jogorvoslati lehetőség nélkül: nyolc napon belül kifogással élhet, amelyben nyilatkoznia kell arról, hogy a tartalom nem sérti a jogosult jogait⁷⁶. Ha ez megtörténik, a szolgáltató köteles a tartalmat újra hozzáférhetővé tenni, és erről a jogosultat értesíteni. Ilyen esetben a jogosult kizárólag bírósági vagy hatósági úton kérheti a tartalom ismételt eltávolítását, és ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel fordulhat az illetékes fórumhoz.

Itt rögzítendő, hogy az Szjt. 57/A.-57/H §§ a CDSM irányelv 17. cikke átültetése alapján szabályozza az online tartalmegosztó szolgáltatók (ideértve a nagy közösségi média platformokat is, mint a YouTube, Facebook stb.) jogi helyzetét és felelősségét. Az ilyen szolgáltatók⁷⁷ főszabály szerint szerzői jogi értelemben felhasználónak minősülnek a

⁷⁵ 2001. évi CVIII. törvény 13. § (1)

⁷⁶ Elkertv. 13. § (6) bekezdés

⁷⁷ Az Ektv. szerinti szolgáltató fogalmát az Szjt. 57/A. § (1) bekezdés annyiban egészíti ki, hogy e szolgáltató abban az esetben minősül tartalmegosztó szolgáltatónak, ha fő vagy egyik fő célja a szolgáltatás igénybe vevői (felhasználói) által feltöltött, jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény tárolása, üzletszerű összerendezése és hirdetése, valamint ezen művekhez és teljesítményekhez való hozzáférés biztosítása a nyilvánosság számára. A fentiekből következően az adatbázisokat, mint kapcsolódó jogi teljesítményeket nem érinti e szabályozás. A 57/A. § hatálya alá tehát azok a szolgáltatások tartoznak, amelyek legfontosabb vagy egyik legfontosabb célja a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak nagy mennyiségben való tárolása, illetve annak lehetővé tétele, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személyek (felhasználók) feltöltsék és megosszák ezeket a védett tartalmakat, abból a célból, hogy azokból akár közvetlenül

felhasználók által feltöltött tartalmak tekintetében, és kötelesek engedélyt szerezni a jogosultaktól e felhasználásokra.⁷⁸ Az Szt. 57/C. § rögzíti, hogy a tartalommegosztó szolgáltató által megszerzett felhasználási engedélynek a szolgáltatást igénybe vevő (azaz felhasználó) személyek által végzett cselekményekre is ki kell terjednie, ha ezek a személyek (felhasználók) egyébként nem kereskedelmi alapon járnak el és nem termelnek ezzel jelentős bevételt. Ez a rendelkezés tehát azt biztosítja, hogy a tartalmat feltöltő felhasználók felelőssége is lefedésre kerüljön a szolgáltató által megszerzett felhasználási engedélyek révén. Ennél fogva a szolgáltatást nem kereskedelmi célból, vagy nem kereskedelmi mértékű bevételt eredményező módon igénybe vevő (vég)felhasználók külön engedély nélkül helyezhetnek el akár szerzői jogi védelem alatt álló tartalmakat is e szolgáltatók felületein. Ha a szolgáltatást igénybe vevő személy és a szolgáltatás felületén elhelyezett védett tartalom jogosultja között jön létre a felhasználás engedélyezésére irányuló felhasználási szerződés, akkor ez nem minden esetben terjed ki szükségszerűen a tartalommegosztó szolgáltató általi nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételre, hanem csak az igénybe vevőnek adott engedély keretein belül. Ez a rendelkezés tehát nem teremt alapot a tartalommegosztó szolgáltató javára annak feltételezésére, hogy a szolgáltatás igénybe vevője a szolgáltató részére is minden vonatkozó felhasználási engedélyt megszerzett.

Az Szt. 57/E. § értelmében a tartalommegosztó szolgáltató felel a nyilvánosság számára elérhető szolgáltatása keretében az azt igénybe vevő személy által jogosultság nélkül felhasznált mű vagy szomszédos jogi teljesítmény nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételéért és nem alkalmazandó rá a DSA 6. cikke szerinti, közvetítő szolgáltatókra vonatkozó felelősségkorlátozás. Az Szt. 57/E. § ugyanakkor egy speciális mentesülési rendszert is fenntart: a platform mentesülhet a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy minden tőlük telhetőt megtettek⁷⁹ az engedélyek megszerzésére, valamint hatékony mechanizmusokat működtet a jogosultak által azonosított jogsértő tartalmak eltávolítására („notice and takedown”⁸⁰) és jövőbeli feltöltésük megakadályozására („notice and staydown”⁸¹), mindezt az arányosság elvének⁸² figyelembevételével.

A szolgáltató csak akkor mentesül a felelősség alól, ha a törvényben előírt határidőket és eljárásokat jóhiszeműen betartja. Amennyiben a jogsértő tartalom egy kiskorú személyiségi

vagy közvetve hasznót szerezzenek azzal, hogy egy nagyobb közönség kiszolgálása érdekében összerendezik és hirdetik ezen védett műveket, többek között kategorizálással és célzott promóció alkalmazásával. – lásd Végső előterjesztői indoklás a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény és a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2021. évi XXXVII. Törvényhez, 19. §

⁷⁸ vö. Szt. 57/B. §

⁷⁹ Szt. 57/E. § (2) (a) „az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el a felhasználási engedély megszerzése érdekében”

⁸⁰ Szt. 57/E. § (2) (c) „a jogosult által a jogosulatlan felhasználás okán megküldött, megfelelően indokolt értesítés beérkezését követően haladéktalanul intézkedett az értesítésben megjelölt műnek vagy szomszédos jogi teljesítménynek az eltávolítása vagy hozzáférhetetlenné tétele érdekében, és az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el az értesítésben megjelölt mű vagy szomszédos jogi teljesítmény jövőbeni elérhetővé tételének megakadályozására.”

⁸¹ Szt. 57/E. § (2) (b) „a szakmai előírásokra és szokásokra tekintettel az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal járt el annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatása keretében ne váljon elérhetővé olyan mű vagy szomszédos jogi teljesítmény, amelyet az azonosításhoz szükséges lényeges információknak a tartalommegosztó szolgáltató részére való megküldésével a jogosult megjelölt”

⁸² Szt. 57/E. § (5) bekezdése

jogait sérti, az eljárás speciális szabályok szerint is lefolytatható, és ebben az esetben a törvényes képviselő is jogosult eljárni. A szolgáltató köteles gyorsabb eljárást alkalmazni, és a kiskorú védelme érdekében akkor is fenntartani az eltávolítást, ha nem tudja az érintett felhasználót beazonosítani.

Az Szt. 57/G. § előírja a tartalommegosztó szolgáltatók (pl. közösségi média platformok, videómegosztók) számára, hogy kötelezően működtessenek egy hatékony és gyors panasztételi eljárást a felhasználóik részére. Ennek az eljárásnak elsősorban arra kell szolgálnia, hogy a felhasználók jogorvoslatot kérhessenek, ha az általuk feltöltött vagy felhasznált tartalmat (szerzői művet vagy kapcsolódó jogi teljesítményt) a szolgáltató eltávolította vagy elérhetetlenné tette. A panaszt a felhasználónak megfelelően indokolnia kell. A szolgáltatónak az ilyen, indoklással ellátott panaszokat késedelem nélkül fel kell dolgoznia, és a panaszról szóló döntést minden esetben emberi felülvizsgálatnak kell megelőznie (azaz nem lehet tisztán automatizált). Végül a jogszabály kimondja, hogy amennyiben a szolgáltató egy felhasználói panasz eredményeként tesz újra elérhetővé egy korábban eltávolított vagy blokkolt tartalmat, akkor ezért a tartalomért a szolgáltatót nem terheli felelősség.

2.3 Adatvédelmi aspektusok

A képek feltöltése és megosztása ezt meghaladóan adatvédelmi kérdéseket is felvet, mivel a képi tartalmak is személyes adatoknak minősülhetnek. A GDPR értelmében egy fénykép akkor minősül személyes adatnak, ha az alapján egy természetes személy közvetve vagy közvetlenül azonosítható. Ezen képi tartalmak gyakran személyes adatokat hordozhatnak – arcképet, metaadatokat, tartózkodási helyet, viselkedést, kapcsolati hálót, vagy akár érzékeny adatokat is (pl. egészségi állapotra utaló jelek, vallási szimbólumok stb.). Ennek megfelelően a természetes személyről készült fénykép a GDPR 4. cikk (1) bekezdése szerint személyes adatnak minősül, mivel lehetővé teszi az érintett azonosítását – akár közvetlenül (arc, arcvonások), akár közvetett módon (testalkat, ismertetőjegyek, öltözet, személyes tárgyak). Ennek megfelelően a fényképek készítése, tárolása, közzététele vagy más célra történő felhasználása adatkezelésnek minősül, amelyre főszabály szerint a GDPR szabályait alkalmazni kell.

2.3.1 Az adatkezelő meghatározása és háztartási adatkezelési kivétel jelentősége

A 29. cikk szerinti Adatvédelmi Munkacsoport 5/2009. szám alatt⁸³ bocsátott ki véleményt, amely részletes elemzést ad az online közösségi hálózatok adatvédelmi gyakorlatairól. A vélemény rögzíti, hogy a közösségi hálózati platformok (például Facebook, Instagram, LinkedIn) adatkezelőknek minősülnek. Ők biztosítják a felhasználói adatok kezelésének technikai és szervezési kereteit, valamint az összes „alapszolgáltatást”, amely a felhasználói fiókok kezeléséhez kapcsolódik (például regisztráció, fiókok törlése). A közösségi hálót szolgáltató platformok határozzák meg azt is, hogy a felhasználói adatok milyen módon kerülhetnek felhasználásra reklám- és marketingcélokra – beleértve a harmadik fél által biztosított hirdetéseket is. A vélemény szerint az alkalmazásszolgáltatók szintén adatkezelőknek minősülhetnek, amennyiben olyan alkalmazásokat fejlesztenek, amelyek a közösségi hálózat által nyújtott funkciókon túl működnek, és a felhasználók úgy döntenek, hogy ezeket az alkalmazásokat használják. A felhasználók a legtöbb esetben érintettnek minősülnek. Az adatvédelmi jog mindazonáltal nem ruházza fel adatkezelői kötelezettségekkel az olyan magánszemélyeket, akik személyes adatokat kizárólag „személyes vagy háztartási tevékenység keretében” kezelnek – ez az ún. „háztartási adatkezelési kivétel”, melyet a GDPR 2. cikk (2) bekezdés c) pontja rögzít⁸⁴. Bizonyos esetekben azonban egy közösségi hálózat felhasználójának tevékenysége túlléphet ezen a kivételen, és a felhasználó bizonyos adatkezelői felelőségeket vállalhat magára például amikor a felhasználó egy egyesület vagy vállalkozás nevében jár el vagy a közösségi hálózatot kereskedelmi, politikai vagy jótékonyági célok előmozdítására használja. Ilyen esetekben a felhasználó nem élvezheti a háztartási célú kivétel védelmét, hanem teljes adatkezelői felelőséget visel, mivel más természetes személyek személyes adatait hozza nyilvánosságra és továbbítja egy másik adatkezelő (pl. a közösségi platform) és harmadik felek (pl. más felhasználók, esetleges más adatkezelők) felé is. További jel arra, hogy a kivétel nem alkalmazható, ha a felhasználó nagyszámú, ténylegesen nem ismert kapcsolattal rendelkezik. Ez a körülmény arra utal, hogy a tevékenység már nem tekinthető kizárólag személyes körűnek. A közösségi platformoknak biztosítaniuk kell, hogy

⁸³ WP29 Opinion 5/2009 on online social networking - 01189/09/EN, WP 163 - Adopted on 12 June 2009

⁸⁴ GDPR 2. cikk (2) c) pontja „E rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt: természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik.”

alapértelmezés szerint az adatokhoz való hozzáférés csak az adott felhasználó által kiválasztott kapcsolatokra korlátozódjon⁸⁵. Amikor azonban a profilhoz való hozzáférés az összes platform-felhasználó számára elérhető, vagy nyilvánosan indexelhetővé válik keresőmotorok által, akkor az adatkezelés már kilép a személyes-háztartási körből, így a felhasználó adatkezelői minőségbe kerül. Ennek megfelelően amint egy fénykép vagy videó nyilvánosan elérhető platformon (pl. Facebook, Instagram) jelenik meg, az adatkezelés kikerül a háztartási körből, és a GDPR szabályai teljeskörűen alkalmazandók erre az adatkezelésre. Ha a felhasználó tudatos döntést hoz arról, hogy adatait szélesebb kör számára elérhetővé teszi, akkor ez ugyanolyan jogi megítélés alá esik, mintha más technológiai eszközzel (pl. weboldalon) tenné közzé az adatokat. Gyakorlatilag a hozzáférés korlátozásának hiánya (azaz a tartalom nyilvános jellege) automatikusan a GDPR hatályának alkalmazását vonja maga után. A 29. cikk szerinti munkacsoport szerint a háztartási célú kivétel alkalmazhatósága akkor is korlátozott, ha a felhasználó más személyek – különösen érzékeny adatokkal érintett harmadik személyek – adatait kezeli. Az ilyen adatkezeléshez hozzájárulásra vagy más jogalapra van szükség a GDPR 6. cikke szerint.

A fényképet közzétevő személy (ha nem háztartási adatkezelési kivétel körében jár el) és az oldal adminisztrátorai – mint adatkezelők – felelősséggel tartoznak az adatkezelés jogszerűségéért, ideértve a tájékoztatási kötelezettség teljesítését, a hozzájárulás meglétét és az érintetti jogok biztosítását. A NAIH közösségi média tartalmakra vonatkozó tájékoztatója⁸⁶ megerősíti, hogy az adminisztrátor az adott oldalon zajló mindennemű adatkezelési tevékenységéért felelős. Részt vállal az oldal adatkezelési beállításaiiban, bejegyzéseket hozhat létre és törölhet, üzenetek küldhet az oldal nevében, az oldalra írt hozzászólásokra és bejegyzésekre válaszolhat, illetve eltávolíthatja azokat. Módja van személyeket eltávolítani és kitiltani az oldalról, valamint az oldal nevében bejegyzést közzétevő személy kilétét megtekinteni.

2.3.2 Jogalap kérdések

A GDPR szerint minden adatkezeléshez megfelelő *jogalap* szükséges. Ezzel kapcsolatosan a leggyakoribb eset a *hozzájárulás*, különösen, ha a fénykép nem csupán egy magánszemély belső (privát) dokumentációs céljára készül, amely a háztartási adatkezelési körbe tartozik, hanem például nyilvánosságra kerül (pl. közösségi médiában). A hozzájárulásnak önkéntesnek, konkrétan, tájékozottnak és egyértelműnek kell lennie, valamint dokumentálnak (GDPR 7. cikk). Adott esetben a ráutaló magatartás (pl. pózolás a kamerának) is elfogadható lehet, de ennek bizonyíthatósága problematikus lehet. A hallgatás azonban nem minősül hozzájárulásnak. A szerződés teljesítése (GDPR 6. cikk (1) b)) mint jogalap szintén felmerülhet, ha a fényképezés megrendelés alapján történik (esküvői fotózás). Ebben az esetben csak a megrendelő (pl. az ifjú pár) fényképezése tekinthető e jogalapon indokoltnak, a vendégek képmásának kezelése már más jogalapot kíván. Jogos érdek (GDPR 6. cikk (1) f)) is alkalmazható lehet pl. rendezvények dokumentálása esetén. Ebben az esetben érdekmérlegelés szükséges az adatkezelő jogos érdeke és az érintett jogai, szabadságai között. Fontos, hogy a „ésszerű elvárások” is figyelembe veendők – ha például egy rendezvényen részt

⁸⁵ GDPR 25. cikk - privacy by default elve alapján

⁸⁶ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) tájékoztatóját a közösségi oldalakon megosztott tartalmakkal; https://www.naih.hu/files/Tajekoztato_kozossegi_mediaban_megosztott_tartalmakrol.pdf; 2025. március 31.

vevő személy nem számít arra, hogy a róla készült fénykép a nyilvánosság előtt megjelenik, a jogos érdek nem alkalmazható automatikusan.

A „megosztás” másodlagos adatkezelésként szintén az adatvédelmi megfelelés körébe esik, azaz, ha valaki más által közzétett fényképet oszt meg újra, neki is vizsgálnia kell a megosztás jogszerűségét (különösen akkor, ha az eredeti közzététel is kérdéses). Az adatvédelmi jog is lehetővé tesz bizonyos eltéréseket, így művészi, tudományos, újságírói célú felhasználás esetén. A GDPR 85. cikke lehetőséget biztosít a tagállamok számára, hogy a véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadságának biztosítása érdekében eltérjenek a rendelet szabályaitól. A magyar jogban ez a kivétel például a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 2:48. §-ában jelenik meg, amely szerint tömegfelvétel vagy nyilvános közéleti szereplés esetén nem szükséges az érintett hozzájárulása.

2.3.3 Transzparencia

A GDPR 13–14. cikkei értelmében az érintetteket főszabály szerint megfelelően, átlátható módon kell tájékoztatni az adatkezelés körülményeiről. A fényképezés esetén ez több módon is megvalósítható tájékoztatóval; rendezvényeken kihelyezett plakát formájában (különösen nagyobb tömegrendezvények esetén); online információs felületen, például weboldalon közzétett adatkezelési tájékoztatóval. A hozzájárulás alkalmazása esetében a transzparencia kulcsfontosságú, ugyanis fogalmi elemét képezi a hozzájárulásnak. Amennyiben a hozzájárulás nem tájékozott, úgy a hozzájárulás érvénytelen és nem alkalmazható jogalapként. Az érintettek részére nyújtott tájékoztatásnak ki kell terjednie különösen az adatkezelés céljára, jogalapjára, az esetleges adattovábbításokra, az adatkezelés időtartamára, valamint az érintettek jogaira, ideértve a hozzáféréshez, helyesbítéshez, törléshez, az adatkezelés elleni tiltakozáshoz való jogot, a hozzájárulás bármikori visszavonásának lehetőségét, továbbá a felügyeleti hatósághoz való panasztétel jogát. Amennyiben az adatkezelés a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontján, azaz jogos érdeken alapul, az adatkezelő köteles e jogos érdek fennállásáról is tájékoztatást adni.

2.3.4 Privacy by Design / Adatbiztonság

A közösségi platform adatkezelőként felelős a személyes adatok biztonságos kezeléséért és olyan beállítások alkalmazásáért, amelyek alapértelmezetten biztosítják a személyes adatok védelmét a GDPR 25. és 32. cikkeivel összhangban. Ennek megfelelően a platform köteles megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket tenni az adatbiztonság biztosítása érdekében; ezt már az adatkezelési rendszer tervezésekor („privacy by design”), valamint a gyakorlati adatkezelés során is biztosítaniuk kell; figyelembe véve az adatkezelés kockázatait és a kezelt adatok természetét.

A profilok adatvédelmi beállításainak egyik legfontosabb eleme az, hogy ki férhet hozzá a közzétett személyes adatokhoz. Ha nincsenek hozzáférési korlátozások, harmadik felek – akár a közösségi platform tagjai, akár keresőmotorokon keresztül – érzékeny információkat is összekapcsolhatnak a felhasználóról. Mivel a felhasználók többsége nem módosítja az alapértelmezett beállításokat, a közösségi platformszolgáltatóknak kell gondoskodniuk arról, hogy alapértelmezésben olyan adatvédelmi beállítások legyenek érvényben, amelyek korlátozzák a hozzáférést az adott felhasználó által kiválasztott kapcsolatok körére; bármilyen

ezen túlmenő hozzáféréshez (pl. nyilvános profil, szélesebb közönség számára való elérhetőség) a felhasználó kifejezett és szabad hozzájárulását kell kérniük; nem elfogadható, ha a szolgáltató csupán egy „opt-out” lehetőséget biztosít (azaz a felhasználónak kell lemondania a nyilvánosságról) – az ilyen típusú hozzájárulás nem tekinthető érvényesnek a GDPR szerint.

A platformok beépített és alapértelmezett adatvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeivel kapcsolatosan iránymutató az ír adatvédelmi hatóság (DPC) IN-21-4-2 számú vizsgálat lezárásaként 2022 novemberében közzétett végleges döntése⁸⁷, amely egy nagyszabású data scraping incidenssel foglalkozott, ahol az elkövetők a Facebook és az Instagram nyilvánosan elérhető funkcióit használták fel visszaélészerűen, nagy mennyiségű adat automatizált összegyűjtésére, amely Facebook-felhasználók százmillióinak adatait érintette. Ha egy felhasználó által megadott telefonszám vagy e-mail cím megfelelt egy Facebook felhasználónak, akinek a kereshetőségi beállítása ("How people find and contact you") az adott időszakban "Mindenki"-re (Everyone) volt állítva, a rendszer visszaadta a felhasználó nevét és Facebook felhasználói azonosítóját (UID), melyet visszaélészerűen botokkal kihasználtak. A megszerzett UID-k birtokában a támadók további, a felhasználók által nyilvánosan megosztott profiladatokat (pl. tartózkodási hely, munkahely, kapcsolatok stb.) tudtak összegyűjteni. Jelen esetben azonban nem egy egyszeri biztonsági rés kihasználásáról volt szó, hanem a platform rendeltetészerűen működő funkcióinak tartós, nagyléptékű, automatizált kihasználásáról. Míg a végső adathalmazban szereplő profiladatok nagy része technikailag nyilvános volt (a felhasználó által beállított láthatóság szerint), a folyamat kritikus lépése az volt, hogy ezeket a nyilvános adatokat összekapcsolták egy nem feltétlenül nyilvános azonosítóval (telefonszám), méghozzá a platform saját eszközeinek segítségével.

A vonatkozó hatósági vizsgálat középpontjában a GDPR 25. cikke szerinti beépített és alapértelmezett adatvédelem követelménye állt és a probléma gyökere a funkciók tervezésében és az alapértelmezett beállításokban rejtett, amelyek – megfelelő védelmi intézkedések hiányában – lehetővé tették ezt a fajta visszaélést. Az ír hatóság szerint a Meta által alkalmazott intézkedések (így sebességkorlátozás (rate limiting) és botfelismerés) elégtelenek voltak a tömeges scraping kockázatának megelőzésére⁸⁸, melyet az súlyosbított, hogy a kihasznált Facebook Kereső, a Facebook Névjegyimportáló, a Messenger Névjegyimportáló és az Instagram Névjegyimportáló funkciók alapértelmezett kereshetőségi beállításai (telefonszám és e-mail cím alapján) alapértelmezés szerint nyilvánosak voltak. A hatóság szerint tehát az alapértelmezett adatvédelmi követelmények (GDPR 25. cikk (2) bekezdése) megsértése, amelyek széles körben hozzáférhetővé tették az adatokat, súlyosbították a beépített adatvédelmi követelmények (GDPR 25. cikk (1) bekezdés megsértése) hiányosságainak következményeit. A DPC mindkét területen mulasztást állapított meg, ami a kettő együttes hatásaként tette lehetővé a nagymértékű scraping-et. A Meta elmulasztott más, potenciálisan hatékonyabb intézkedéseket bevezetni.⁸⁹ A Meta érvelése, miszerint az adatok végül is nyilvánosak voltak, nem volt elegendő a felelősség alóli

⁸⁷ Data Protection Commission, Decision in the matter of Meta Platforms Ireland Ltd (formerly Facebook Ireland Ltd), Reference: IN-21-4-2 (25 November 2022); https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2022-12/Final%20Decision_IN-21-4-2_Redacted.pdf, lehvás: 2025. április 26.

⁸⁸ DPC döntés 140. sarokpontja

⁸⁹ DPC döntés 149. sarokpontja

mentesüléshez, mert a hatóság szerint a Meta rendszerei által lehetővé tett folyamat (azonosítók összekapcsolása, tömeges adatgyűjtés) sértette a 25. cikk követelményeit. Az adatkezelő felelős azért, hogy az általa biztosított eszközök és funkciók ne teremtsenek aránytalan kockázatot az adatokkal való visszaélésre, még akkor sem, ha az adatokat a felhasználó tette nyilvánossá.

Az eljárás eredményeként az ír hatóság 265 millió eurós közigazgatási bírságot szabott ki a Metára. Az ír adatvédelmi hatóság ezen döntésében lefektette, hogy a platformoknak milyen proaktív módon kell megtervezniük rendszereiket az adatokkal való visszaélések megelőzése érdekében, különös tekintettel a nyilvánosan elérhető adatokra. Ez a szempont kiemelt jelentőséggel bír, mivel a döntés rávilágít arra, hogy az adatkezelők felelőssége nem szűnik meg pusztán azért, mert a felhasználó úgy döntött, hogy bizonyos adatait nyilvánossá teszi. A DPC tehát elvárja a platformoktól, hogy a "tudomány és technológia állását" figyelembe véve olyan hatékony intézkedéseket alkalmazzanak, amelyek valóban képesek megvédeni az adatokat a rendszerszintű, automatizált visszaélésekkel szemben, még akkor is, ha az adatok nyilvánosak. A védelem itt nem az adatok elrejtését jelenti, hanem a tömeges, nem rendeltetésszerű hozzáférés és gyűjtés megnehezítését, amelyet a platform saját funkciói tesznek lehetővé.

2.3.5 Mesterséges intelligencia és webscraping adatvédelmi aspektusai

A közösségi médiában megosztott képek webes adatgyűjtés (webscraping) útján történő automatikus letöltése és mesterséges intelligencia (MI) rendszerek betanításához való felhasználása számos adatvédelmi kérdést vet fel az általános adatvédelmi rendelet alapján. A fényképek gyakran tartalmaznak olyan információkat – például arcvonásokat, testalkatot, helyszíneket vagy más azonosításra alkalmas adatokat –, amelyek alapján ezek személyes adatnak minősülnek a GDPR 4. cikk (1) bekezdése alapján. Ezek gyűjtése, tárolása, elemzése vagy újrafelhasználása személyes adatok kezelésének minősül.

E problémakör aktualitását mutatja a Spanyol Adatvédelmi Hatóság (AEPD) 2025. áprilisi közleménye⁹⁰ is, amely a vizuális transzformációs szolgáltatások – például a „Ghibli-stílusú” képgenerátorok – használatával kapcsolatos adatvédelmi kockázatokra hívja fel a figyelmet. Az ilyen szolgáltatások gyakran teljes hozzáférést kérnek a felhasználók eszközein tárolt képekhez, amely magában foglalhatja más érintettek arcképét is. A képfeldolgozás jellemzően nem lokálisan, hanem felhőalapú infrastruktúrán történik, így a képek továbbítása és tárolása már önmagában is adatbiztonsági kockázatot hordoz. A spanyol hatóság külön kiemeli, hogy az ilyen képadatok – sok esetben a felhasználó tudta vagy érvényes hozzájárulása nélkül – algoritmusok fejlesztésére és mesterséges intelligencia rendszerek betanítására használják fel, jellemzően kereskedelmi célból. Ez a gyakorlat sértheti az átlátható adatkezelés, a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvét, valamint az érintettek információs önrendelkezéshez fűződő jogát is. Ez a tendencia rávilágít arra, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazása során nemcsak technológiai, hanem jogi és etikai szempontból is elsődleges fontosságú a képi személyes adatok védelme, különösen, ha azok automatizált módon és tömegesen kerülnek kezelésre.

⁹⁰ AEPD: Riesgos para la protección de datos al utilizar servicios que convierten fotografías a formato Ghibli o similares; 2025. április 7.; <https://www.aepd.es/prensa-y-comunicacion/blog/riesgos-utilizar-servicios-convierten-fotografias-formato-ghibli>; lehvás: 2025. április 19.

A spanyol hatóság hivatkozott közleménye több gyakorlati ajánlást is megfogalmazott a felhasználók számára ezzel kapcsolatosan. Így a felhasználóknak az ilyen alkalmazások használata előtt érdemes elolvasnia az adott szolgáltatás adatkezelési tájékoztatóját és felhasználási feltételeit, különösen azt illetően, hogy a feltöltött képeket milyen célból, milyen feltételekkel, illetve milyen időtartamig kezelik. Az alkalmazás által kért engedélyek kapcsán az AEPD javasolja, hogy a felhasználó csak azokat az engedélyeket adja meg, amelyek feltétlenül szükségesek az alkalmazás alapvető működéséhez. Ha a szolgáltatás például a teljes képgaléria vagy a kamera elérését kéri úgy, hogy az nem szükséges a funkció ellátásához, az ilyen hozzáférések megtagadása indokolt lehet a magánszféra védelme érdekében. A hatóság továbbá óvatosságra inti a felhasználókat az ismeretlen vagy nem megfelelően dokumentált alkalmazások használatával kapcsolatban. A személyes adatok védelme érdekében kizárólag megbízható, ellenőrzött forrásból származó és kellő adatvédelmi információval rendelkező szolgáltatások használata javasolt. Amennyiben a felhasználó mégis igénybe veszi az ilyen típusú képfeldolgozó alkalmazást, az AEPD javaslata szerint a feldolgozott képeket célszerű a lehető legrövidebb időn belül törölni, és nem tárolni a szolgáltatás rendszerében, kivéve, ha az valóban szükséges. Végül, a hatóság külön hangsúlyozza a harmadik személyek jogainak védelmét is: amennyiben a felhasználó olyan fényképeket kíván feltölteni, amelyeken más személyek is szerepelnek, ezt kizárólag az érintettek előzetes tájékoztatásával és hozzájárulásával szabad megtenni.

A webscraping és a jogalap kérdései között fontos megjegyezni, hogy a nyilvánosan elérhető fényképek tömeges letöltése nem mentesít az adatvédelmi kötelezettségek betartása alól. Az MI-fejlesztőknek és adatgyűjtőknek megfelelő jogalapot kell igazolniuk a képek adatkezeléséhez, mint például hozzájárulás vagy jogos érdek. Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) 2024 decemberében kiadott véleményében⁹¹ hangsúlyozta, hogy a jogos érdek jogalapként való alkalmazásához az adatkezelőknek háromlépcsős tesztet kell elvégezniük: azonosítaniuk kell a jogos érdeket, meg kell vizsgálniuk az adatkezelés szükségességét, és el kell végezniük az érdekmérlegelési tesztet. Az EDPB kiemelte, hogy az adatkezelőknek kerülniük kell az indokolatlanul nagy mennyiségű adat válogatás nélküli gyűjtését, és szelektív adatgyűjtést kell alkalmazniuk.

A transzparencia és az érintetti jogok tekintetében az adatkezelőknek eleget kell tenniük a GDPR 13–14. cikkeiben foglalt tájékoztatási kötelezettségnek, ami webes adatgyűjtés esetén kihívást jelenthet. Az EDPB véleménye szerint az adatkezelőknek meg kell könnyíteniük az érintettek számára jogaik gyakorlását, növelniük kell az átláthatóságot, és tiszteletben kell tartaniuk az *érintettek elvárásait* személyes adataik felhasználásával kapcsolatban. Ennek megfelelően az érintettek elvárása nem teljesül, ha az érintett korlátozta a profil adatainak a nyilvánosságát, mivel ebben az esetben nem számolhat azzal, hogy az adatokat egyéb célból fogják felhasználni.⁹²

⁹¹ EDPB Opinion 28/2024 on certain data protection aspects related to the processing of personal data in the context of AI models; Adopted on 17 December 2024

⁹² Ezt erősítette meg a CNIL 2024 december 5-i határozata, mellyel 240 000 euró összegű bírságot szabott ki a KASPR nevű vállalatra. A KASPR LinkedIn-felhasználók kapcsolattartási adatait gyűjtötte annak ellenére, ha az érintettek korábban ezen profiladatok láthatóságát korlátozták. A CNIL megállapította, hogy a KASPR olyan kapcsolattartási adatok gyűjtését végezte, amelyekhez a LinkedIn-felhasználók kifejezetten korlátozták a

További problémát jelenthet, hogy a tanító és validáló adatokat modelltől függően hosszabb ideig szükséges megőrizni, mivel felmerülhet idővel az adott modell újralibrálásának szükségessége, amely sértheti az adatminimum és a korlátozott tárolhatóság elveit (ennek indoka a modell-creeping-nek nevezett jelenség, amely szerint egy adott MI modell az idő előrehaladtával eltérhet a kezdeti, induló paramétereitől és emiatt a precíziós foka is degradálódhat).

A képek tartalmazhatnak olyan információkat is, amelyek különleges kategóriájú személyes adatnak minősülnek (például vallási jelképek, egészségi állapotra utaló jelek). Az ilyen adatok kezelése kizárólag a GDPR 9. cikk szerinti szigorú feltételek mellett lehetséges, legtöbbször kifejezett hozzájárulás alapján.⁹³

A következmények és ajánlások terén a közösségi média platformok egy része már tiltja az MI-célú scrapinget, és licencfeltételekben korlátozza a tartalmak gépi felhasználását. Az EDPB véleménye szerint az adatkezelőknek tiszteletben kell tartaniuk a weboldalak "robots.txt" vagy "ai.txt" fájljaiban megadott iránymutatásokat, és kerülniük kell a személyes adatokat tartalmazó információk gyűjtését, amelyek károsíthatják a sérülékeny egyéneket, például azokat, akik potenciális visszaéléseknek vagy előítéleteknek vannak kitéve.

Ezen kérdések gyakorlati relevanciáját és a képek nyilvános megosztásával kapcsolatos kockázatokat jól szemlélteti a Clearview AI esete⁹⁴, amelyben egy amerikai technológiai vállalat nyilvánosan elérhető online képek több tízmilliárdos nagyságrendű tömegét – jellemzően közösségi média platformokról (Facebook, YouTube, Twitter, Instagram és LinkedIn), híroldalokról és körözési fotókat tartalmazó weboldalakról – gyűjtötte össze automatizált scraping technológiával, majd ezekből arcfelismerő algoritmus segítségével biometrikus adatokat (ún. arcnymatokat) generált. Az így létrehozott adatbázist arcfelismerési szolgáltatásként értékesítette, elsődlegesen bűnüldöző és titkosszolgálati szervek számára. Az Európai Unió több adatvédelmi hatósága – köztük a francia CNIL (SAN-2022-023⁹⁵), az olasz Garante (n. 50/2022, doc. web n. 9751362⁹⁶), a görög hatóság (HDPa,

hozzáférést, és ez meghaladta azt a mértéket, amely ésszerűen elvárható azoktól a személyektől, akik egy professzionális közösségi hálózatra regisztrálnak. Lásd: <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000050791828>; lehvás: 2024. május 26.

⁹³ Vö. Európai Unió Bírósága, 2024. október 4., C-446/21. sz. ügy, Maximilian Schrems kontra Meta Platforms Ireland Limited, ECLI:EU:C:2024:834. 80-83 sarokpontok

⁹⁴ Clearview AI: illegally collecting and selling our faces in total impunity? (Part I) BY Catherine Jasserand - 28 April 2022; <https://www.law.kuleuven.be/citip/blog/clearview-ai-illegally-collecting-and-selling-our-faces-in-total-impunity-part-i/>; lehvás: 2025. május 18.

⁹⁵ CNIL - Restricted Committee Deliberation No. SAN-2022-019 of 17 October 2022 concerning CLEARVIEW AI; https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/atoms/files/deliberation_of_the_restricted_committee_no_san-2022-019_of_17_october_2022_concerning_clearview_ai.pdf; The French SA fines Clearview AI EUR 20 million 20 October 2022 https://www.edpb.europa.eu/news/national-news/2022/french-sa-fines-clearview-ai-eur-20-million_en; Lehvás: 2025. május 18.

⁹⁶ Garante per la protezione dei dati personali, Ordinanza ingiunzione nei confronti di Clearview AI, Registro dei provvedimenti n. 50, 10 febbraio 2022, doc. web n. 9751362, lehvás_ <https://www.garanteprivacy.it/web/guest/home/docweb/-/docweb-display/docweb/9751362>; Facial recognition: Italian SA fines Clearview AI EUR 20 million; Lehvás: 2025. május 18.

35/2022⁹⁷), az osztrák hatóság⁹⁸, valamint a holland Autoriteit Persoonsgegevens⁹⁹ – megállapította, hogy a Clearview AI gyakorlata súlyosan sérti a GDPR több rendelkezését. A hatóságok szerint a biometrikus adatok ilyen jellegű kezelése sem a GDPR 6. cikk szerinti megfelelő jogalappal, sem a GDPR 9. cikk szerinti kifejezett hozzájárulással nem volt alátámasztva, és az adatkezelés átláthatósága, valamint az érintetti jogok biztosítása is hiányos maradt. Az is hangsúlyos megállapítás volt, hogy a scraping révén gyűjtött nyilvános képek újrafelhasználása, különösen profilalkotási és biometrikus azonosítási célra, nem jogszerű pusztán azon az alapon, hogy az adatok eredetileg nyilvánosan elérhetők voltak.

A Clearview AI ezzel szemben azt állította, hogy a szolgáltatásait kizárólag az Európai Unió kívüli hírszerző és bűnüldöző szervek részére nyújtja és nem tartozik a GDPR hatálya alá, mivel sem ügyfélkapcsolatai, sem működése nem irányul közvetlenül az Unióba – ezt az érvet az uniós hatóságok elutasították. A hatóságok érvelése szerint ugyanis a Clearview AI tevékenysége a GDPR 3. cikk (2) bekezdése alapján a rendelet területi hatálya alá tartozik, mivel az érintettek viselkedésének megfigyelésére irányult, függetlenül attól, hogy a társaságnak nincs fizikai jelenléte az EU-ban.

Az Egyesült Királyság Információs Biztosának Hivatala (UK ICO) szintén vizsgálatot folytatott, és 2022-ben 7,5 millió GBP bírságot szabott ki¹⁰⁰ a Clearview AI társaságra, a UK GDPR¹⁰¹ több szakaszának megsértése miatt, köztük a jogszerűség, átláthatóság, adatminimalizálás és korlátozott tárolhatóság elveinek megsértése miatt. Azonban a UK CO döntését később az elsőfokú bíróság megsemmisítette¹⁰², arra hivatkozva, hogy a Clearview AI kizárólag külföldi – nem egyesült királyságbeli – bűnüldöző szervek részére nyújtott szolgáltatást, így a tevékenysége nem tartozik a UK GDPR tárgyi hatálya alá a szuverén immunitásra tekintettel. A UK Information Commissioner fellebbezést nyújtott be ezen döntéssel szemben.¹⁰³ Ez rávilágít a globális adatkezelési gyakorlatok joghatósági kihívásaira.

10 March 2022; https://www.edpb.europa.eu/news/national-news/2022/facial-recognition-italian-sa-fines-clearview-ai-eur-20-million_en; Lehívás: 2025. május 18.

⁹⁷ Hellenic Data Protection Authority (HDP), Decision No. 35/2022 of 13 July 2022 regarding Clearview AI, Ref. No. 1809, https://www.dpa.gr/sites/default/files/2022-08/35_2022%20anonym_EN_FINAL.pdf

⁹⁸ Decision by the Austrian SA against Clearview AI Infringements of Articles 5, 6, 9, 27 GDPR

12 May 2023; https://www.edpb.europa.eu/news/national-news/2023/decision-austrian-sa-against-clearview-ai-infringements-articles-5-6-9-27_en; Lehívás: 2025. május 18.

⁹⁹ Dutch DPA imposes a fine on Clearview because of illegal data collection for facial recognition

03 September 2024; <https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/en/current/dutch-dpa-imposes-a-fine-on-clearview-because-of-illegal-data-collection-for-facial-recognition>; Lehívás: 2025. május 18.

¹⁰⁰ Information Commissioner's Office, Enforcement Notice to Clearview AI Inc. (18 May 2022).

¹⁰¹ A UK GDPR (United Kingdom General Data Protection Regulation) az Egyesült Királyságban hatályos adatvédelmi jogszabály, amely a GDPR (EU 2016/679 rendelet) átvétele és módosított formája. A Brexit következtében 2020. január 31-én az Egyesült Királyság kilépett az Európai Unióból, és 2021. január 1-jétől a GDPR már nem alkalmazandó közvetlenül az Egyesült Királyságban. The UK GDPR - <https://ico.org.uk/for-organisations/data-protection-and-the-eu/data-protection-and-the-eu-in-detail/the-uk-gdpr/>; Lehívás: 2025. május 30.

¹⁰² Clearview AI Inc v The Information Commissioner [2023] UKFTT 00819 (GRC). https://assets.caselaw.nationalarchives.gov.uk/ukftt/grc/2023/819/ukftt_grc_2023_819.pdf; Lehívás: 2025. május 18.

¹⁰³ Information Commissioner seeks permission to appeal Clearview AI Inc ruling; Date 17 November 2023; Statement, Frissítés – 2025. január 31., péntek: Az Upper Tribunal (Felsőbíróság) most engedélyt adott az Információs Biztos számára, hogy fellebbezést nyújtson be az Elsőfokú Bíróság (First-tier Tribunal, FTT) ítélete

Ezen döntések rámutatnak arra, hogy milyen veszéllyel jár a képek nyilvános megosztása és ezzel kapcsolatosan a biometrikus adatok scraping útján történő automatizált gyűjtése és elemzése, ami önmagában nem tekinthető jogszerűnek a GDPR alapján, függetlenül az adatok nyilvános elérhetőségétől. Az eset egyúttal élesen kiemeli, hogy az „open source intelligence” típusú adatgyűjtés és az azonosításra alkalmas profilalkotás technológiai lehetőségei radikálisan újraértelmezik a magánszféra és a személyes adatok védelmének határait.

Ezen gyakorlati és jogértelmezési kérdések aktualitását és a scraping technológia adatvédelmi kockázatait nemcsak a Clearview AI és a Meta scraping ügye, hanem a nemzetközi adatvédelmi hatóságok közös fellépése is alátámasztja. A UK ICO és további tizenegy nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóság 2023. augusztus 24-én közös nyilatkozatot¹⁰⁴ tett közzé a közösségi média platformokról történő automatizált adatgyűjtés (web scraping) gyakorlatával kapcsolatban. A dokumentum hangsúlyozza, hogy a scraping jelentős adatvédelmi kockázatot hordoz, mivel a nyilvánosan elérhető információkat gyakran olyan célokra használják fel – például mesterséges intelligencia rendszerek tanítására –, amelyekhez az érintettek nem adtak hozzájárulást, és amelyekkel nem számolnak, különösen sérülékeny csoportok (pl. gyermekek) esetén. A hatóságok kiemelik, hogy a közösségimédia-szolgáltatóknak konkrét technikai és szervezési intézkedéseket kell alkalmazniuk a jogosulatlan scraping megelőzése érdekében, beleértve az IP-címek blokkolását, forgalomkorlátozást (rate limiting), CAPTCHA használatát, valamint proaktív monitoring és jogsértés-megelőzési mechanizmusok működtetését.

A szabályozói álláspont megerősítéseként 2024. október 28-án e hatóságok kiegészítő közös nyilatkozatot¹⁰⁵ is kiadtak, amely kifejezetten az MI-rendszerek tanításához használt scraping gyakorlatokra, illetőleg a kutatási és más potenciálisan társadalmilag hasznos célokra való hozzáférésre is reflektál. A dokumentum szerint¹⁰⁶ a mesterséges intelligencia fejlesztése céljából történő adatgyűjtés sem mentesíti az adatkezelőt a GDPR követelményei alól. A közösségimédia-szolgáltatók kötelesek olyan intézkedéseket hozni, amelyek nemcsak az adatok jogosulatlan scraping alapú gyűjtését akadályozzák meg, hanem egyúttal biztosítják a kutatási és társadalmilag hasznos célokra történő, szabályozott és jogszerű adathozzáférés lehetőségét is. E nyilatkozatok egyértelművé teszik, hogy a nyilvános elérhetőség önmagában nem mentesít az adatvédelmi kötelezettségek alól, és hogy az adatkezelők, valamint a platformszolgáltatók aktív közreműködésére van szükség a scraping típusú visszaélések

ellen, miután az FTT korábban megtagadta a fellebbezés engedélyezését. A tárgyalás időpontját még nem tűzték ki. <https://ico.org.uk/about-the-ico/media-centre/news-and-blogs/2023/11/information-commissioner-seeks-permission-to-appeal-clearview-ai-inc-ruling/>; lehívás: 2025. május 18.

¹⁰⁴ UK ICO - Joint statement on data scraping and data protection; Date 24 August 2023, News; <https://ico.org.uk/about-the-ico/media-centre/news-and-blogs/2023/08/joint-statement-on-data-scraping-and-data-protection/>; lehívás: 2025. május 18.

¹⁰⁵ UK ICO - Global privacy authorities issue follow-up joint statement on data scraping after industry engagement; 28 October 2024; News; <https://ico.org.uk/about-the-ico/media-centre/news-and-blogs/2024/10/global-privacy-authorities-issue-follow-up-joint-statement-on-data-scraping-after-industry-engagement/>; lehívás: 2025. május 18.

¹⁰⁶ Concluding joint statement on data scraping and the protection of privacy, Informed by engagement with industry on the initial Joint Statement on Data Scraping and the Protection of Privacy (August 2023) October 2024; https://www.priv.gc.ca/en/opc-news/speeches-and-statements/2024/js-dc_20241028/; lehívás: 2025. május 31.

megelőzésében. Ezt meghaladóan a hatóságok elismerik a kutatási és más potenciálisan társadalmilag hasznos célokra való nyilvános adathozzáférés fontosságát, melynek biztosítására a közösségimédia-szolgáltatók jogszabályi követelmények alapján lehetnek kötelesek harmadik felek, különösen kutatók számára a DSA 40. cikke alapján¹⁰⁷ vagy akár saját döntésük alapján, ha erre jogszabály nem kötelezi őket (például társadalmilag hasznos kutatás támogatása érdekében). A nyilatkozat a társadalmilag hasznos kutatások jelentőségének elismerése mellett is aláhúzza, hogy , ugyanakkor emlékeztetik azokat a szervezeteket, amelyek nyilvánosan elérhető személyes adatokat kezelnek, hogy nagymértékű hozzáférés vagy adatgyűjtés engedélyezése esetén kötelesek betartani az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályokat – ideértve azt is, hogy biztosítaniuk kell a hozzáférés engedélyezésének vagy adatgyűjtés lehetővé tételének jogalapját, mivel nem minden adatvédelmi szabályozás biztosít „közérdekű”, kutatási vagy statisztikai célú kivételt a hozzájárulási követelmények alól, vagy ismeri el ezeket önálló jogalként a személyes adatok kezelése során. Ha jogszerű a nagymértékű hozzáférés vagy adatgyűjtés engedélyezése, akkor az API-k további védelmet nyújthatnak az illegális adatkaparással szemben. Bár az API-k nem nyújtanak teljes védelmet, a platformgazda nagyobb kontrollt gyakorolhat általuk az adatok felett, valamint lehetőséget biztosítanak a jogosulatlan hozzáférések észlelésére és kezelésére hitelesítési adatok, naplózás és tevékenységfigyelés révén.

A jelenlegi szabályozási környezetben az online platformoknak tehát olyan intézkedéseket kell bevezetniük, amelyek egyszerre akadályozzák meg a jogosulatlan adatgyűjtést, és biztosítják a szabályozott, jogszerű adathozzáférést kutatási és társadalmilag hasznos célokra. Emiatt alapvető kihívásnak tekinthető a jogellenes adatgyűjtés (például a web scraping) megelőzése és a jogszerű kutatói hozzáférés biztosítása közötti egyensúly megteremtése. A legfőbb technikai és szabályozási kihívás az, hogy olyan anti-scraping intézkedéseket vezessenek be, amelyek hatékonyan blokkolják a rosszindulatú szereplőket anélkül, hogy akaratlanul akadályoznák a jogszerű kutatókat, akik szintén használhatnak automatizált eszközöket (pl. scrapinget a nyilvános adatok elemzéséhez). Az Európai Bizottság által indított vizsgálatok (így a Meta¹⁰⁸, Temu¹⁰⁹, X¹¹⁰, TikTok¹¹¹, AliExpress¹¹² ellen) rávilágítanak ebben a körben a

¹⁰⁷ DSA 40. cikk (12) Az online óriásplatformot vagy nagyon népszerű online keresőprogramot üzemeltető szolgáltatóknak indokolatlan késedelem nélkül hozzáférést kell biztosítaniuk az adatokhoz – beleértve a valós idejű adatokat is, amennyiben ez technikailag lehetséges –, feltéve, hogy az adatok online interfészükön nyilvánosan hozzáférhetők azon kutatók számára – beleértve a nonprofit szervezetekhez, szervezetekhez és egyesületekhez tartozó kutatókat is –, akik megfelelnek a (8) bekezdés b), c), d) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és akik az adatokat kizárólag olyan kutatás céljára használják fel, amely a 34. cikk (1) bekezdésének megfelelően hozzájárul az Unión belüli rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez.”

¹⁰⁸ Commission opens formal proceedings against Facebook and Instagram under the Digital Services Act; Press release Apr 30, 2024; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2373; lehívás: 2025. május 31.

¹⁰⁹ Commission opens formal proceedings against Temu under the Digital Services Act; Press release Oct 31, 2024; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5622; lehívás: 2025. május 31.

¹¹⁰ Commission opens formal proceedings against X under the Digital Services Act, Press release Dec 18, 2023; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6709; lehívás: 2025. május 31.

¹¹¹ Commission opens formal proceedings against TikTok under the Digital Services Act; Press release Feb 19, 2024; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_926; lehívás: 2025. május 31.

¹¹² Commission opens formal proceedings against AliExpress under the Digital Services Act, Press release Mar 14, 2024; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1485; lehívás: 2025. május 31.

megfelelési hiányosságokra, és arra, hogy VLOP és VLOSE szolgáltatók gyakran technikai akadályok és az adatvédelem ürügyként való felhasználása révén akadályozzák a jogszerű kutatásokat, melyek a rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez szükségesek. A VLOP és VLOSE szolgáltatók kötelesek elősegíteni és biztosítani az adatokhoz való hozzáférést „megfelelő interfészeken” keresztül, beleértve az online adatbázisokat vagy alkalmazásprogramozási felületeket (API-k) is.¹¹³ A DSA kifejezetten említi¹¹⁴ a „valós idejű adatokhoz való hozzáférés” biztosítását, amennyiben ez technikailag lehetséges. A bizottsági vizsgálatok arra mutatnak rá, hogy ezek a szolgáltatók nem csupán jogilag nem felelnek meg, hanem a jogszerű hozzáférés biztosításához szükséges megfelelő technikai infrastruktúrát sem biztosítják. A DSA adathozzáférési rendelkezéseivel kapcsolatos bizottsági eljárások rávilágítanak arra, hogy a „rendszerszintű kockázatok” kutatásának korlátozott hatóköre és a gyakorlati akadályok (pl. az X prohibítív természetű API díjai¹¹⁵) „elrettető hatást” gyakorolhatnak a független kutatásra. Ha a kutatók túlzottan magas költségekkel, jogi bizonytalansággal vagy technikai akadályokkal szembesülnek, eltántoríthatják őket a platformok hatásait vizsgáló kritikus tanulmányok elkészítésétől. Ez aláássa a DSA átláthatóságra és elszámoltathatóságra vonatkozó célját, potenciálisan lehetővé téve a platformok számára, hogy kevesebb külső ellenőrzés mellett működjenek, ami negatív társadalmi következményekkel járhat (pl. ellenőrizetlen dezinformáció, algoritmikus torzítás). Mindezek alapján a jogalkalmazás és szabályozás egyik központi kérdésévé vált, hogy miként biztosítható az automatizált, nagyléptékű adatgyűjtés visszaszorítása anélkül, hogy az aránytalanul korlátozná a kutatás szabadságát és a közérdekű adathozzáférés lehetőségét, ezzel garantálva a digitális platformok átláthatóságát és elszámoltathatóságát a GDPR és a DSA kettős követelményrendszerében.

2.3.6 Az érintett jogai és a jogérvényesítési lehetőségek, szankciók

Az érintett élhet a hozzáférés, helyesbítés, törlés („elfeledtetéshez való jog”), adatkezelés korlátozása, tiltakozás jogával, melynek alapján az érintett kérheti a fénykép eltávolítását, és ezt az adatkezelőnek teljesítenie kell, kivéve, ha nyomós, védendő jogi érdek áll fenn (vö. GDPR 21. cikk); panasszal élhet az adatvédelmi hatóság felé, amely eljárhat és szükség esetén szankciókat alkalmazhat.

Az adatvédelmi jogok megsértése esetén az érintettek számára különféle jogérvényesítési lehetőségek állnak rendelkezésre. Ezek célja, hogy elősegítsék a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok betartását, és hatékony fellépést biztosítsanak az adatkezelési jogsértésekkel szemben. Az alkalmazható szankciók az adatkezelési jogsértések jellegéhez és súlyához igazodnak, és fontos szerepet játszanak mind a jogérvényesítés, mind a megelőzés területén.

A személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértése esetén a közigazgatási bíróság az egyik legfontosabb jogkövetkezmény, amely az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) és az Infotv. alapján alkalmazható. A GDPR szerint az adatkezelő vagy adatfeldolgozó akár 20 millió euróig terjedő vagy az éves globális árbevétele 4%-ának megfelelő bírsággal is sújtható – mindig a

¹¹³ DSA 40. cikk (7) bekezdés

¹¹⁴ DSA 40. cikk (12) bekezdés

¹¹⁵ Twitter’s \$42,000-per-Month API Prices Out Nearly Everyone; Mar 10, 2023; Tiers will start at \$500,000 a year for access to 0.3 percent of the company’s tweets. Researchers say that’s too much for too little data. <https://www.wired.com/story/twitter-data-api-prices-out-nearly-everyone/>; lehvívás: 2025. május 31.

magasabb összeget kell alkalmazni. Hazai sajátosság, hogy költségvetési szerv (pl. önkormányzat, minisztérium) esetén a bírság legfeljebb 20 millió forintig terjedhet az Infotv. értelmében.

A magyar polgári jog lehetővé teszi, hogy az érintett személy bírósághoz forduljon, ha úgy véli, hogy a személyes adatait jogellenesen kezelték. Ilyen esetekben az érintett jogosult kártérítésre és sérelemdíjra. A kereset alapját a GDPR 82. cikke és a Polgári Törvénykönyv szabályai képezik.

Súlyosabb esetekben, amikor például az adatkezelés célja jogtalan vagyoni előny szerzése, vagy az adatkezelés másoknak jelentős sérelmet okoz, az elkövető büntetőjogi felelősségre vonása is lehetséges. Ilyenkor az adatvédelmi jogsértés bűncselekményként kerülhet értékelésre, és a büntetőeljárás szabályai szerint történik az elbírálás.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) két fő eljárástípust folytat: a vizsgálatot¹¹⁶ és az adatvédelmi hatósági eljárást¹¹⁷. A Hatóság hivatalból vagy bejelentés alapján vizsgálatot indíthat, ha adatvédelmi jogsérelemre utaló körülményről szerez tudomást. A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy történt-e jogsérelem vagy fennáll-e annak közvetlen veszélye. Amennyiben a vizsgálat során nem állapítható meg jogsértés, a Hatóság azt lezárja. Ha azonban a jogellenes adatkezelés megállapítható, a Hatóság felszólítja az adatkezelőt a jogsértés megszüntetésére. Amennyiben az adatkezelő ennek nem tesz eleget, vagy ha a jogsértés súlyos, a Hatóság adatvédelmi hatósági eljárást indíthat. Fontos különbség, hogy míg a vizsgálat nem minősül közigazgatási hatósági eljárásnak, az adatvédelmi hatósági eljárás már az, amely hatósági határozattal és jogorvoslati lehetőséggel zárul. A vizsgálat során nem lehet bírságot kiszabni – erre csak az adatvédelmi hatósági eljárásban van lehetőség. A Hatóság azonban nem minden esetben köteles a bejelentést kivizsgálni. A vizsgálatot megtagadhatja például akkor, ha a bejelentés névtelen, csekély jelentőségű jogsértésre utal, ha az ügyben már folyamatban van bírósági eljárás, vagy ha a Hatóság hatáskörébe nem tartozik. Az ilyen döntésekről a bejelentőt a Hatóság köteles tájékoztatni.

Az adatvédelmi hatósági eljárás a NAIH legfőbb jogérvényesítő eszköze. Az eljárás hivatalból vagy az érintett kérelmére indulhat. A Hatóság jogosult az adatkezelést felfüggeszteni, adatokat törölni, bírságot kiszabni, illetve egyéb korlátozó intézkedéseket elrendelni. A Hatóság széleskörű ellenőrzési jogkörrel rendelkezik: helyszíni ellenőrzést végezhet, betekinthez az adatkezelési rendszerekbe, másolatot kérhet, az adatkezelő vagy adatfeldolgozó munkatársait meghallgathatja. Mindez biztosítja a GDPR-ban rögzített elszámoltathatóság elvének érvényesülését.

A NAIH kivételes esetekben ideiglenes intézkedésként elrendelheti az interneten közzétett személyes adatok eltávolítását vagy hozzáférhetetlenné tételét, ha ezzel a jogellenes adatkezelés megszüntethető, és annak elmaradása súlyos, elháríthatatlan jogsérelmet okozna. Az Infotv. 61/A–61/D. §-ai szerint az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása akkor rendelhető el, ha a jogellenes adatkezelés súlyosan sérti a személyes adatok védelmét, és a

¹¹⁶ Infotv. 51/A. § (1) Ha hatósági eljárás megindítása e törvény szerint nem kötelező, a Hatóság hivatalból vizsgálatot indíthat.

¹¹⁷ Infotv. 60. § (1) A személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indít és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat.

közzétett adat gyermek érintettre vonatkozik, vagy különleges adat (pl. egészségügyi, vallási, szexuális irányultság), illetve bűnügyi személyes adat. Amennyiben a tárhelyszolgáltató vagy más közvetítő szolgáltató nem tesz eleget az eltávolítási kötelezettségnek, a Hatóság százezertől húszmillió forintig terjedő eljárási bírságot szabhat ki. Ha az eltávolítás nem vezet eredményre, és továbbra is fennáll a súlyos jogsérelem veszélye, a Hatóság elrendelheti az adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét is. Ez esetben a végzést hirdetményi úton közlik, a végrehajtást pedig a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) koordinálja. Az intézkedés megszűnik, ha a hatósági eljárás lezárul, a törlési határozat véglegessé válik, vagy az elrendelés oka egyébként megszűnik. Mind az ideiglenes eltávolítás, mind a hozzáférhetetlenné tétel esetén a Hatóság külön végzésben elrendelheti az adatok visszaállítását is, amennyiben már nincs szükség az intézkedés fenntartására. Az érintettek az ilyen hatósági végzések ellen önálló jogorvoslattal élhetnek.

Az 1. sz. melléklet alatt található táblázat összefoglalja a polgári jogi, szerzői jogi és adatvédelmi jogi védelmet, különös tekintettel a felelősségi kérdésekre, a monetizációra, az MI tanításra és a felelősség alóli mentesülésre.

3. Nyilvános vs. zárt profil: gyakorlati különbségek a képek védelmében – Platformszolgáltatók képekre vonatkozó szerződéses feltételei

A közösségi média platformokon történő képmegosztás a felhasználók részéről számos olyan jogi következménnyel jár, amely nemcsak szerzői jogi, hanem adatvédelmi szempontból is különös jelentőséggel bír. A platformok általános szerződési feltételei – amelyek jellemzően úgynevezett „click-wrap” szerződéses konstrukcióban kerülnek elfogadásra – rendszerint rögzítik, hogy a feltöltött képi tartalom szerzői jogai a felhasználónál maradnak. Ez a szabályozási forma tehát nem érinti a szerzői vagyoni jogokat, azonban a feltöltéssel egyidejűleg a felhasználó széles körű felhasználási engedélyt (licencet) ad a platform számára.

A 2. sz. melléklet tartalmazza a YouTube, Facebook, Instagram, TikTok, Indavideo, Videá, LinkedIn, Pornhub, Vimeo és a Pinterest feltételeinek összehasonlítását. Ezek összehasonlító elemzése alapján az alábbiak állapíthatók meg:

3.1 Tartalom tulajdonjoga és a platformoknak adott felhasználási engedélyek

A közösségi média platformok általános szerződési feltételei (ÁSZF) mind rögzítik, hogy a felhasználó marad a saját maga által létrehozott tartalom (szöveg, kép, videó stb.) tulajdonosa, tehát a szerzői jog az ő kezében marad. Ugyanakkor a platform használatához a felhasználó széleskörű felhasználási engedélyt (licencet) ad a platformnak a tartalomra vonatkozóan. Ez a licenc jellemzően nem kizárólagos (másnak is adhat engedélyt a felhasználó), jogdíjmentes (a platform nem fizet érte), átruházható és allicencbe adható (a platform továbbadhatja vagy engedélyezheti másnak is), világszerte érvényes (területi korlát nélküli), és kiterjed a tartalom különböző felhasználási módjaira (másolására, terjesztésére, módosítására, nyilvános közzétételére stb.).

Minden platform elvárja tehát, hogy a felhasználó adjon neki engedélyt a tartalom kezelésére, hiszen enélkül nem tudná az adott platform megjeleníteni, terjeszteni a posztokat és a felhasználó által generált tartalmakat. A felhasználó tulajdonjoga megmarad, de a platform szinte teljes körű jogokat kap a tartalomhoz a szolgáltatás keretein belül. A különbségek főként abban vannak, hogy milyen célra használhatja a platform a tartalmat (csak a szolgáltatás működtetésére, vagy azon túl is), és hogy mi történik a tartalom törlése után. A legtöbb platform (pl. YouTube, Facebook, Instagram, TikTok) esetében a törlés megszünteti vagy erősen korlátozza a platform további jogait, néhány kivétellel (pl. biztonsági mentés, archivált példány). Egyes szolgáltatók (pl. Twitter/X, Pornhub) esetében azonban a törlés utáni felhasználás lehetősége nem kellően egyértelmű, ami bizonytalanságot okozhat.

A licenc időbeli hatálya is eltérő lehet: egyes platformok (pl. Vimeo, Pinterest) határozottan kimondják, hogy a licenc a tartalom törlésével megszűnik, míg mások (pl. LinkedIn) fenntartják a licenc fennállását archivált, jogi vagy biztonsági mentésben lévő példányokra.

Felhasználóként fontos, hogy tisztában legyünk azzal, mit engedélyezünk a platformoknak. Tartalmak közzététele előtt érdemes átgondolni, hogy az adott platform mire használhatja fel. Ha például nem szeretnénk, hogy egy képet vagy a videónkat a későbbiekben bárhol viszontláthassuk, csak olyan helyre töltsük fel, ahol bármikor törölhető és ezzel az engedély visszavonható. Érdemes elolvasni (legalább összefoglalva) az adott szolgáltatás felhasználási

feltételeit, illetve érdemes kerülni az érzékeny vagy értékes tartalmak végleges feltöltését olyan platformra, amelynek licencfeltételei számunkra túl kockázatosak. A nem kizárólagos engedély miatt a saját tartalmunkat máshol is felhasználhatjuk (pl. más platformra is feltölthetjük), ez a jogunk megmarad.

Szabályozási szempontból indokolt lehet megkövetelni a platformoktól a nagyobb átláthatóságot a licencfeltételek terén. Például egyértelműbben kellene jelezni, hogy mi történik a felhasználó tartalmával törlés után – az olyan esetek, mint a Twitter/X homályos időbeli licencjogai, nem elfogadhatóak. Indokolt lenne annak előírása és érvényesítése, hogy a felhasználási feltételekben rövid, közérthető összefoglaló szerepeljen a tartalommal kapcsolatos jogokról, hogy a felhasználók könnyebben döntsenek. Felmerülhet továbbá a megadott licencek terjedelmének korlátozása, hogy a platform a törölt tartalmat ne használhassa fel semmilyen új célra, vagy hogy a licenc csak a szolgáltatás működtetéséhez szükséges mértékű legyen. A szabályozás növelheti a felhasználók jogainak védelmét azáltal, hogy a feltöltött tartalmak tulajdonjoga minden esetben a felhasználónál maradjon és a platformok ne élhessenek vissza a kapott engedélyekkel.

3.2 Nyilvános és privát tartalmegosztás adatvédelmi következményei

A közösségi média platformok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a felhasználók beállítsák, kik férhetnek hozzá az általuk közzétett tartalmakhoz, audiovizuális tartalmakhoz. Ez a beállítás alapvetően meghatározza, hogy a megosztott információk nyilvánosak vagy privát jellegűek lesznek. A nyilvános tartalmak bárki számára elérhetők, keresőmotorok indexelik, és más felhasználók által is megoszthatók. Ezzel szemben a privát tartalmak csak azok számára láthatók, akik számára a felhasználó hozzáférést biztosított, így nem jelennek meg külső keresésekben. Bizonyos platformokon, mint például az Indavideo vagy a Videa, nem érhető el a privát megosztás lehetősége, ezért az ezekre feltöltött tartalmak szükségszerűen nyilvánosak. Ez különösen problémás lehet más személy képmásának megosztása esetén, amely adatvédelmi aggályokat vethet fel.

Az Európai Bizottság által 2019 márciusában közzétett, az általános adatvédelmi rendelethez kapcsolódó Eurobarometer-felmérés adatai¹¹⁸ szerint a magyar internethasználók jelentős része korlátozott kontrollt érez személyes adatai felett: a válaszadók 44%-a nyilatkozott úgy, hogy csak részlegesen tudja irányítani az online megadott adatok (például azok javítása, módosítása vagy törlése) sorsát. A megkérdezettek 55%-a aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy az online megosztott adatok felett nem rendelkezik teljes mértékben. Figyelemre méltó, hogy a magyar válaszadók 58%-a soha nem módosította személyes profiljának alapértelmezett adatvédelmi beállításait. Ennek legfőbb okai között szerepelt a platformba vetett bizalom (32%), az adatok megosztása miatti aggodalom hiánya (26%), valamint az, hogy nem rendelkeznek elegendő információval a beállítások módosításához (19%), aggódnak személyes adataik megosztása miatt (26%) és nem tudják, hogyan kell ezt megtenni (19%).

A GDPR értelmében a közösségi médiában megosztott audiovizuális tartalom jelentős része személyes adatnak minősül. Ide tartoznak például olyan fényképek, amelyeken azonosítható

¹¹⁸ European Commission. (2019). Special Eurobarometer 487a: The General Data Protection Regulation. Survey conducted by Kantar, Directorate-General for Justice and Consumers, co-ordinated by Directorate-General for Communication

személyek szerepelnek, vagy vélemények, amelyek konkrét személyhez köthetők. A nyilvános vagy privát megosztás tehát nemcsak technikai, hanem adatvédelmi kérdés is, mivel a megosztás körének beállítása meghatározza, hogy a felhasználó milyen mértékben teszi hozzáférhetővé a személyes adatait barátok, követők vagy harmadik személyek részére. Nyilvános megosztás esetén a felhasználó maga hozza nyilvánosságra saját személyes adatait. Ilyenkor a platform jellemzően a felhasználási feltételekre és a felhasználó döntésére hivatkozik, mondván a nyilvánosságra hozatal önkéntes hozzájárulást jelent a közzétételhez. Ugyanakkor a platformnak minden esetben meg kell jelölnie az adatkezelés jogalapját. A leggyakoribb jogalap a felhasználóval kötött szerződés teljesítése, de bizonyos másodlagos célokra – például célzott reklám vagy mesterséges intelligencia tanítása esetén – a szolgáltató gyakran jogos érdekre hivatkozik.

A GDPR számos jogot biztosít az érintettek számára. Ilyen például a törléshez való jog, a hozzáférési jog, a helyesbítéshez való jog, valamint a tiltakozás joga. A felhasználók letölthetik saját adataik másolatát (például Facebook, Instagram, TikTok esetében), módosíthatják vagy törölhetik posztjaikat, illetve kérhetik, hogy személyes adataikat ne használják fel meghatározott célokra. A nyilvános megosztás jelentősen csökkenti az ellenőrzés lehetőségét a megosztott tartalom sorsa felett, míg a privát (azaz zárt körben való) megosztás technikailag korlátozza a hozzáférők körét, amit a platformnak biztosítania kell.

Fontos azonban megjegyezni, hogy még a zárt körben megosztott tartalom is kikerülhet a felhasználó kontrollja alól – például, ha az ismerős képernyőmentést készít és azt továbbosztja. Mégis, a kockázat jelentősen kisebb, mint nyilvános megosztás esetében, amely adott esetben nem biztosít további kontrollt a megosztott audiovizuális tartalom felett. A felhasználók számára kulcsfontosságú, hogy átgondolják, mit osztanak meg és kivel, valamint rendszeresen ellenőrizzék, testre szabják az adatvédelmi beállításait. A legtöbb platform – például a Facebook vagy az Instagram – lehetőséget biztosít testre szabott láthatósági beállításokra, illetve nyilvános fiók esetén is biztosít funkciókat a megjelenített adatok kontrollálására (pl. Facebookon a "Megtekintés mint" opció).

Adatvédelmi szabályozási és megfelelési szempontból elvárható, hogy a platformok valódi kontrollt adjanak a felhasználók kezébe tartalmaik láthatósága felett. Ha ez nem valósul meg, akkor a hatóságok – adatvédelmi, fogyasztóvédelmi vagy versenyjogi szervek – jogosultak beavatkozni. Jó gyakorlat, hogy több platform automatikusan privátra állítja a kiskorúak fiókjait, ami a gyermekek személyes adatainak védelme szempontjából különösen fontos – ezt a GDPR is kiemelten kezeli. A transzparencia erősítése szintén szabályozási cél lehet. A felhasználóknak világos és érthető tájékoztatást kell kapniuk arról, mi történik a nyilvános tartalmaikkal, és ezt célszerű lenne figyelmeztetésekkel is alátámasztani (például: „Ön most nyilvánossá teszi a bejegyzését, így azt bárki láthatja.”). Emellett kötelező az alapértelmezett adatvédelem követelményének alkalmazása (vö. GDPR 25. cikk), vagyis, hogy minden esetben a lehető legszűkebb nyilvánosság legyen az alapértelmezett beállítás, és a felhasználónak kelljen aktívan döntenie a tartalom nyilvános megosztásáról. Az EDPB 03/2022. számú iránymutatása¹¹⁹ a közösségi média platformok felhasználói felületein alkalmazott

¹¹⁹European Data Protection Board, Guidelines 03/2022 on Deceptive Design Patterns in Social Media Platform Interfaces: How to Recognise and Avoid Them, Version 2.0, adopted on 14 February 2023.; Use case 3b: Managing one's data protection settings; pp. 43-50. <https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023->

megtévesztő tervezési minták (ún. "dark patterns") elkerülésére vonatkozóan maga is azt hangsúlyozza, hogy a platformoknak kerülniük kell az olyan felhasználói felületek kialakítását, amelyek megnehezítik a felhasználók számára az adatvédelmi beállítások megértését vagy módosítását, és biztosítaniuk kell, hogy az alapértelmezett beállítások a legnagyobb fokú adatvédelmet nyújtsák.

3.3 Monetizációs gyakorlatok

A platformok üzleti modelljei különböznek a tekintetben, hogyan monetizálják a felhasználói tartalmat. A monetizáció jellemző formája a *hirdetésalapú működés*, ahol reklámok jelennek meg a felhasználói tartalom mellett, illetve előfizetési modellek, amelyek prémium hozzáférést biztosítanak bizonyos tartalmakhoz vagy funkciókhoz. Bár a reklámbevételekből a felhasználók többnyire nem részesülnek, léteznek olyan programok, amelyek lehetővé teszik a bevételmegosztást (pl. YouTube Partner Program). Továbbá számos platform biztosít lehetőséget szponzorált tartalom vagy közvetett reklámcélú tevékenység elhelyezésére.

A közösségi média platformok jellemzően ingyenes használatot kínálnak – a felhasználóknak nem kell fizetniük a regisztrációért vagy a tartalomfogyasztásért. Ugyanakkor semmi sincs ingyen: a platformok monetizálják a szolgáltatást, vagyis bevételhez jutnak elsősorban a felhasználók által létrehozott tartalom és interakciók révén. A legelterjedtebb monetizációs forma a hirdetések (reklámok) megjelenítése. Emellett egyes platformok bevételt szerezhetnek prémium előfizetésekből, jutalékokból (amikor a felhasználók egymásnak fizetnek, és ebből a platform részesedik), vagy adatok értékesítéséből (pl. hirdetéskiszolgáló partnerek felé).

Felhasználóként érdemes annak ismeretében használni ezeket a szolgáltatásokat, hogy az „ingyenes” platformszolgáltatásoknak is ára van, melyért többnyire a figyelmünkkel és az adatainkkal fizetünk. Használhatjuk hirdetés-beállítási lehetőségeket – pl. a Facebooknál és Google-nél is van mód letiltani a személyre szabott hirdetések egy részét, vagy legalább megnézni, milyen célzást / profilalkotást alkalmaznak ránk nézve. Egyre több platform lehetőséget nyújt arra is, hogy kérjünk nem profilalkotáson alapuló, személyre nem szabott tartalmi ajánlásokat (amely a DSA 38. cikke alapján online óriásplatformok esetében kötelező). Ha valakit zavar a sok reklám, néhol van prémium előfizetés (YouTube, Facebook, Instagram) és megfontolhatjuk, hogy fizetünk a reklámentességért, ha gyakran használjuk az adott szolgáltatást.

Tartalomkészítőként érdemes tisztában lenni a platform szabályaival: ha bevételt szeretnénk, nézzük meg, hogyan lehet csatlakozni hivatalos programokhoz (YouTube Partner Program, TikTok Creator Fund, Instagram creator tools stb.), és tartsuk be a szabályokat, mivel ezek megsértése a monetizáció tiltásával járhat. Ugyanakkor érdemes arra is figyelni, hogy ne függjünk egy platformtól teljesen – mivel az algoritmus vagy szabályzat valamely változása miatt az alkotók akár egyik napról a másikra elveszíthetik a bevételüket. Legyünk kritikusak a tartalmakkal szemben, amiket fogyasztunk, mivel az egyes ajánlások mögött üzleti érdek is állhat, illetőleg gyakran csak a figyelmünket akarják kihasználni (clickbait). Érdemes az appok

használatát időben is korlátozni, ha érezzük, hogy túl sok időnket veszi igénybe – ezzel a saját érdekünk szerint járunk el, még ha kevesebb bevételt generálunk is a platformnak.

A monetizáció és a felhasználói érdekek ütközése egyre inkább a jogalkotók látóterébe kerül. Adatvédelmi szempontból a GDPR már most is korlátozza, hogy az online platformok hogyan profilozhatnak minket hirdetésekhez – melyet a DSA kiegészít azzal, hogy különleges kategóriájú adatok (politikai vélemény, egészség, vallás) alapján tilos profilalkotáson alapuló hirdetéseket megjeleníteni¹²⁰, illetőleg kiskorúak esetében sem lehet profilalkotáson alapuló hirdetést küldeni¹²¹. Ezt a gyakorlatban ellenőrizni és ki kell kényszeríteni a hatóságoknak. A DSA szabályozza a transzparencia kérdéseket, mivel arra kötelezi az online óriásplatformokat, hogy hozzák nyilvánosságra a hirdetések számát, célzási kritériumait, és adjanak a felhasználóknak információt, hogy miért látnak egy adott hirdetést. Ezen felül merül fel a sötét mintázatok („dark patterns”) jelentő jelenség elleni küzdelem (amikor a felhasználót trükkökkel veszik rá, hogy több időt töltsön vagy több adatot adjon), amely mind adatvédelmi, mind fogyasztóvédelmi szempontból tisztességtelen gyakorlatnak minősül.¹²² A szabályozó hatóságok – ideértve a versenyfelügyeleti, fogyasztóvédelmi hatóságokat és a digitális szolgáltatási koordinátorokat is – tudják kikényszeríteni, hogy az ilyen manipulatív tervezési megoldásokat a platformok szüntessék meg. További beavatkozás lehet a túlzottan addiktív algoritmusok ellen fellépés, amelynek részét kell képezze az online óriásplatformok kockázatértékelésének. A DSA már sok ilyen konfliktusra reagál (ld. következő szakasz), de a végrehajtásán és szükség esetén új szabályok megalkotásán múlik, hogy a gyakorlatban javul-e a helyzet.

3.4 Mesterséges intelligencia (MI) alkalmazása

Az utóbbi években a közösségi platformokon egyre inkább terjed és kihasználják a mesterséges intelligencia (MI) nyújtotta lehetőségeket. Az MI jelen van az ajánlórendszerekben, a tartalomszűrésben (pl. automatikus moderáció), a fordításokban, a képfelismerésben (pl. fotók automatikus címkézése), de újabban a generatív MI (pl. chatbotok, képgenerálók) terén is. Ezeknek a modelleknek a betanításához hatalmas mennyiségű adat kell – amihez a közösségi platformok esetében a legkézenfekvőbb forrás maga a felhasználói tartalom. Ez számos kérdést vet fel: Vajon a platform felhasználhatja-e a posztjainkat, képeinket egy MI betanításához? Ha igen, milyen céllal és milyen korlátokkal? És mi ebből a felhasználó előnye vagy kockázata?

A YouTube felhasználási feltételei kifejezetten nem mondják ki azt, hogy mesterséges intelligencia tanítási célokra használják a feltöltött videókat, azonban a felhasználási engedély, amit a felhasználó megad, azt rögzíti, hogy a YouTube felhasználhatja a tartalmat a szolgáltatásai fejlesztésére. Ez magában foglalja például az ajánlórendszer finomhangolását (ami gépi tanulással működik: a YouTube algoritmus tanul abból, hogy mely videókat kattintják és nézik meg, és ehhez a videók metaadatait és tartalmát is elemzi). Ugyanígy a moderációs MI (pl. automatikus szerzői jogi felismerés – Content ID, vagy tiltott tartalmak

¹²⁰ vö. DSA 26. cikk (3) bek

¹²¹ vö. DSA 28. cikk (2) bek

¹²² Liber Ádám, Bereczki Tamás - Adatvédelem és platformok a DSA tükrében, p. 31. (2024), <https://onlineplatformok.hu/files/3545f7dd-e099-471e-8a38-2c355ea89d3b.pdf>, lehvás: 2025 május 17.

észlelése) is a videók elemzésén alapszik. Ezek a funkciók és a mögöttük levő algoritmusok mind a felhasználók feltöltéseiből tanulnak. A Google anyavállalat kapcsán érdemes megemlíteni, hogy 2023-ban frissítette a saját általános adatkezelési tájékoztatóját és eszerint a nyilvánosan elérhető online tartalmakat (weboldalakat) felhasználhatja a generatív mesterséges intelligencia modellek tanításához.¹²³

A Meta, a Facebook és az Instagram üzemeltetője 2023-ban jelentette be¹²⁴ azt a szándékát, hogy a nyilvánosan elérhető Facebook és Instagram posztokat felhasználja a saját generatív MI modelljeinek tanításához – beleértve a nyilvános szöveges bejegyzéseket, kommenteket és képeket is. Ez a bejelentés nagy port kavart Európában, ugyanis a GDPR értelmében ez a személyes adatok új célú felhasználását jelenti, amihez megfelelő jogalap szükséges. Ezzel kapcsolatosan számos panasz¹²⁵ érkezett az európai unió adatvédelmi hatóságokhoz. Ennek hatására a Meta átmenetileg felfüggesztette¹²⁶ az európai (EU) felhasználók adatainak bevonását ebbe a MI-tanításba. 2025. áprilisi friss bejelentés¹²⁷ szerint az EU-ban hamarosan újraindítják a nyilvános posztok felhasználását mesterséges intelligencia algoritmus tanítására, de csak a 18 éven felüli felhasználók nyilvános tartalmaiból, és mindenkinek biztosítanak egy egyszerű lehetőséget, hogy ezzel szemben tiltakozzanak. Továbbá a Meta hangsúlyozta, hogy privát üzeneteket, zárt körben megosztott tartalmakat nem használnak fel ebből a célból. Mit jelent ez a gyakorlatban? Például egy nyilvános Instagram-fotó leírása és a kép maga bekerülhet egy olyan adatbázisba, amivel a Meta AI-asszisztense (pl. a Meta AI chatbot) megtanulja a nyelvi mintákat vagy képfelismerést. Vagy egy nyilvános Facebook komment hozzájárulhat ahhoz, hogy a Meta MI-je jobban tudjon emberi stílusban válaszolni. Felhasználói szempontból ez azt jelenti, hogy amit nyilvánosan posztolunk a Facebookon/Instagramon, az nem csak a közönségünkhöz jut el, hanem a háttérben a gépek is "elolvassák". Persze ezt eddig is megtették bizonyos mértékig (pl. moderáció, targetálás), de most egy új cél – a generatív MI fejlesztése – került előtérbe. Ez némi aggodalmat kelthet: például egy művész vagy fotós joggal kérdezheti, hogy a fotóit felhasználhatja-e a Meta MI-modell feltanítására, ami aztán hasonló stílusú képeket generálhat (anélkül, hogy őt ezért bármilyen elismerés vagy díjazás megilletné). A Meta igyekezett enyhíteni ezen a tiltakozási jog bevezetésével, kiskorúak kizárásával, ezt az eljárást azonban továbbra is kritika éri.¹²⁸

¹²³ Google to allow use of public data for AI training under revised privacy policy; 2023. Július 3 - <https://dig.watch/updates/google-to-allow-use-of-public-data-for-ai-training-under-revised-privacy-policy/>; lehvívás: 2025. április 20.

¹²⁴ Meta - Privacy Matters: Meta's Generative AI Features; September 27, 2023; <https://about.fb.com/news/2023/09/privacy-matters-metas-generative-ai-features/>; lehvívás: 2025. április 20.

¹²⁵ Meta faces call in EU not to use personal data for AI models - <https://www.reuters.com/technology/meta-gets-11-eu-complaints-over-use-personal-data-train-ai-models-2024-06-06/>; lehvívás: 2025. április 20.

¹²⁶ Meta pauses plans to train AI using European users' data, bowing to regulatory pressure - <https://techcrunch.com/2024/06/14/meta-pauses-plans-to-train-ai-using-european-users-data-bowing-to-regulatory-pressure/>; lehvívás: 2025. április 20.

¹²⁷ Meta - Making AI Work Harder for Europeans - April 14, 2025; [https://about.fb.com/news/2025/04/making-ai-work-harder-for-europeans/#:~:text=,being%20used%20for%20training%20purposes](https://about.fb.com/news/2025/04/making-ai-work-harder-for-europeans/#:~:text=,being%20used%20for%20training%20purposes;); lehvívás: 2025. április 20.

¹²⁸ A NOYB és egyéb fogyasztóvédelmi szervezetek is bejelentették, hogy támadni fogják a Meta generatív MI tanításával kapcsolatos gyakorlatát és peres eljárást kezdeményeznek ezzel szemben. Lásd: Meta is making users who opted out of AI training opt out again, watchdog says - EU users have less than two weeks to opt out of Meta's AI training. Ashley Belanger – May 14, 2025 <https://arstechnica.com/tech-policy/2025/05/meta-is-making-users-who-opted-out-of-ai-training-opt-out-again-watchdog-says/>; Mögliche Unterlassungsverfügung

A TikTok hírfolyam ("For You" page) talán a legismertebb példa a gépi tanulás alkalmazására, mivel a TikTok algoritmus folyamatosan tanul a felhasználók preferenciáiból, hogy személyre szabottan dobja fel a következő videót. Ezt a felhasználói viselkedés (megállít-e egy videónál, végig nézi-e, tovább görgeti 2 mp után, lájkolja, követi a készítő stb.) elemzésével éri el – tehát a TikTok rengeteg adatot elemez és tanít be modelleket arra, hogy előre jelezze, mi fog tetszeni a felhasználónak. Ezen túl a TikTok is használ MI-t a moderációban (pl. próbálja szűrni a tiltott tartalmakat), valamint integrált arcfelismerő és testfelismerő algoritmusokat a szűrőkhöz (pl. 3D avatarok, effektek követik az arcunkat – ehhez MI kell). Ami a felhasználói tartalmak MI tanításra való felhasználását illeti, a TikTok ÁSZF-je is tartalmazza, hogy a feltöltött nyilvános videókat felhasználhatják a szolgáltatás fejlesztésére¹²⁹ – ebbe beletartozhat MI modellek tanítása is, bár konkrétan nem emelik ki. A TikTok globálisan is bevezetett egy "AI-generated" címkét¹³⁰. A TikTok együttműködik a Coalition for Content Provenance and Authenticity (C2PA) szervezettel, és alkalmazza a „Content Credentials” technológiát, amely lehetővé teszi a platform számára, hogy automatikusan felismerje és megjelölje az AI által generált tartalmakat. Ezt meghaladóan a TikTok arra ösztönzi a felhasználókat, hogy manuálisan is jelöljék meg, ha olyan tartalmat posztolnak, amit teljesen MI generált (pl. egy olyan képet, amit egy AI app készített). Ez az átláthatóság növelését szolgálja, hogy a felhasználó közönség tudja, mi valós és mi MI által generált tartalom. 2023-ban felmerült, hogy a TikTok is készített saját generatív MI chatbotot (Tako néven kísérleteztek vele egyes régiókban).¹³¹ A TikTok jelenleg egy újabb AI chatbot, a „Genie” fejlesztésén is dolgozik¹³², amely várhatóan bővített funkciókkal rendelkezik majd, beleértve az AI-alapú keresést és egyéb generatív eszközöket. Valószínű, hogy a TikTok is felhasznál nyilvános tartalmakat (kommenteket, videóleírásokat, esetleg videókból nyert meta-információt) a nyelvi és ajánló modellek fejlesztéséhez. A TikTok rengeteg arc- és hangfelvétellel rendelkezik a felhasználókról, amely adatok rendkívül értékesek lehetnek arcfelismerő vagy hangutánzó MI fejlesztésére. A TikTok azonban cáfolta, hogy személyek egyedi azonosítására használnák a MI-t az adatokból, de általános minták felismerésére alkalmazhatják.¹³³

der VZNRW bedroht deutsche KI-Innovation, Wirtschaftswachstum und den EU-Binnenmarkt, 6. Mai 2025, Semjon Rens, Public Policy Director DACH at Meta <https://about.fb.com/de/news/2025/05/moegliche-unterlassungsverfuegung-der-vznrw-bedroht-deutsche-ki-innovation-wirtschaftswachstum-und-den-eu-binnenmarkt/>; lehvás: 2025. május 18.

¹²⁹ TikTok ÁSZF 4.9 pont; <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/terms-of-service/hu>; lehvás: 2025. április 20.

¹³⁰ TikTok to start automatically labeling AI-generated content; <https://www.musicbusinessworldwide.com/tiktok-to-start-automatically-labeling-ai-generated-content/>; lehvás: 2025. április 20.

¹³¹ TikTok is testing an in-app AI chatbot called 'Tako' <https://techcrunch.com/2023/05/25/tiktok-is-testing-an-in-app-ai-chatbot-called-tako/>; lehvás: 2025. április 20.

¹³² TikTok's Developing a New AI Chatbot Called Genie; Published July 1, 2024 <https://www.socialmediatoday.com/news/tiktoks-developing-new-ai-chatbot-genie/720397/>; lehvás: 2025. április 20.

¹³³ TikTok Truths: A new series on our privacy and data security practices - Jun 5, 2023 ; "TikTok does not use face or voice data to uniquely identify someone. We collect and use face and voice information for filters and effects, for safety and user experience, to recommend and moderate content, and for analytics and demographic classification, such as inferred age range.", <https://newsroom.tiktok.com/en-us/tiktok-truths-a-new-series-on-our-privacy-and-data-security-practices>; lehvás: 2025. április 26.

Az X (korábbi nevén Twitter)¹³⁴ esetében a 2023-as felhasználási feltételek frissítése¹³⁵ rögzítette azt, hogy a platform a nyilvános felhasználói tartalmakat (tweetek és a kapcsolódó média) felhasználhatja bármilyen típusú MI modell tanítására, és nyilvános tweetekből adatbázist építhet, illetőleg azt mesterséges intelligencia tanításra alkalmazhatja. A frissített adatvédelmi szabályzat 2023. szeptember 29-én lépett hatályba.¹³⁶ Az X ekkor még megkülönböztette a privát és nyilvános tartalmakat és a privát (védett) fiókok posztjait, privát üzeneteket nem használták fel MI tanítására¹³⁷. Emellett az X gyakran fellépett külső scraping ellen – pl. korlátozták a napi nézhető tweetek számát egy időre, részben arra hivatkozva, hogy mások (feltehetően MI cégek) tömegesen gyűjtik a tweeteket¹³⁸. Tehát az X egyszerre kívánta felhasználni saját célra a tweeteket a saját MI fejlesztéséhez, és ugyanakkor megakadályozni, hogy mások engedély nélkül ugyanezt tegyék. Mivel az X az MI-tanítás lehetőségét egyoldalúan vette fel a felhasználási feltételeibe és a saját nagy nyelvi modellje, a Grok tanítására¹³⁹ irányuló kezdeti adatkezelés (amely 2024 májusában kezdődött) egyértelmű felhasználói tájékoztatás nélkül történt¹⁴⁰, s amelyre csak később vezettek be külön opt-out lehetőséget¹⁴¹. Itt rögzítendő, hogy az ilyen „csendes” felhasználói feltétel módosítások tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősíthetők¹⁴². Az adatkezelés jogszerűségét az ír adatvédelmi hatóság is vizsgálta, és sürgősségi bírósági eljárást kezdeményezett ezzel szemben, melynek hatására végül az X ezen adatkezelés felfüggesztésére vállalt

¹³⁴ A Twitter hivatalosan 2023. július 23-án lett X. Ekkor jelentette be Elon Musk a platform átnevezését. A következő napon, 2023. július 24-én, a jól ismert madár logót is lecserélték az új "X" logóra. Bár a név és a logó ekkor megváltozott, a weboldal domain neve (twitter.com) csak később, 2024. május 17-én váltott át hivatalosan x.com-ra.; <https://www.vg.hu/cegvilag/2023/07/viszlat-kekmadar-hamarosan-megvaltozik-a-twitter-logoja>; <https://www.theverge.com/2024/5/17/23829098/twitter-x-com-url-links-switch>; lehvás: 2025. május 18.

¹³⁵ 2023 szeptemberében az X a következő mondattal egészítette ki az adatvédelmi szabályzatát: „Az általunk gyűjtött információkat, valamint a nyilvánosan elérhető adatokat felhasználhatjuk gépi tanulási vagy mesterséges intelligencia modellek tanítására a jelen szabályzatban meghatározott célokra.”; <https://techcrunch.com/2023/09/01/xs-privacy-policy-confirms-it-will-use-public-data-to-train-ai-models/>; lehvás: 2025. május 18.

¹³⁶ X/Twitter's new Privacy Policy on AI training goes into effect today; Stackdiary; <https://stackdiary.com/x-terms-of-service-for-ai-training-go-into-effect/>; lehvás: 2025. május 18.

¹³⁷ TechCrunch -X's privacy policy confirms it will use public data to train AI models; <https://techcrunch.com/2023/09/01/xs-privacy-policy-confirms-it-will-use-public-data-to-train-ai-models/>; lehvás: 2025. május 18.

¹³⁸ socialmediatoday.com - Twitter Implements Usage Limits for All to Combat Data Scrapers; Published July 1, 2023; <https://www.socialmediatoday.com/news/twitter-implements-usage-limits-combat-data-scrapers/684831>; lehvás: 2025. május 18.

¹³⁹ About Grok, Your Humorous AI Assistant on X; <https://help.x.com/en/using-x/about-grok>; lehvás: 2025. április 26.

¹⁴⁰ Az X a felhasználók bejegyzéseivel tanítja be a Grok AI-t; NKI; <https://nki.gov.hu/en/it-biztonsag/hirek/az-x-a-felhasznalok-bejegyzeseivel-tanitja-be-a-grok-ai-t/>; NOYB.eu: Twitter's AI plans hit with 9 more GDPR complaints; <https://noyb.eu/en/twitters-ai-plans-hit-9-more-gdpr-complaints>; lehvás: 2025. május 18.

¹⁴¹ BeeBom - X (Twitter) is Training Grok AI with Your Data; Here's How to Disable It; Arjun Sha; Published: July 26, 2024 <https://beebom.com/disable-grok-ai-training-twitter-x/>; 2025. május 18.

¹⁴² FTC: AI (and other) Companies: Quietly Changing Your Terms of Service Could Be Unfair or Deceptive: “It may be unfair or deceptive for a company to adopt more permissive data practices—for example, to start sharing consumers’ data with third parties or using that data for AI training—and to only inform consumers of this change through a surreptitious, retroactive amendment to its terms of service or privacy policy.” - <https://www.ftc.gov/policy/advocacy-research/tech-at-ftc/2024/02/ai-other-companies-quietly-changing-your-terms-service-could-be-unfair-or-deceptive>; lehvás: 2025. május 18.

kötelezettséget.¹⁴³ Ezt követően 2024 októbere és novembere között az X jelentős további frissítéseket¹⁴⁴ vezetett be Felhasználási Feltételeiben (Terms of Service) és Adatvédelmi Szabályzatában (Privacy Policy), amelyek már kifejezetten rögzítették a platform jogát a felhasználók által létrehozott tartalmak MI modellek tanítására való felhasználására. Az új Felhasználási Feltételek értelmében a felhasználók a tartalom beküldésével, közzétételével vagy megjelenítésével "világméretű, nem kizárólagos, jogdíjmentes licencet" adtak az X-nek a tartalom elemzésére, beleértve "például a gépi tanulási és mesterséges intelligencia modelljeinkkel való használatot és azok tanítását". A platform további használata 2024. november 15-ét követően e feltételek elfogadását jelentette. Kritikus pont volt azonban, hogy a frissített feltételek alapján már nem tettek egyértelmű különbséget a nyilvános és a privát fiókokból származó adatok MI tanításra való felhasználhatósága között.¹⁴⁵ 2025. április 11. napján az ír adatvédelmi hatóság vizsgálatot indított¹⁴⁶ az X (X Internet Unlimited Company) ellen, melynek célja annak megállapítása, hogy a társaság jogszerűen és átlátható módon kezeli-e az EU/EGT felhasználók által az „X” közösségi média platformon nyilvánosan közzétett személyes adatokat generatív mesterséges intelligencia modellek, különösen a Grok nagy nyelvi modell tanítása céljából.

Az MI használata a platformokon bizonyos előnyöket hozhat azonban a felhasználóknak is – így relevánsabb tartalmakat láthatnak, gyorsabban lehet kiszűrni a spameket vagy az erőszakos tartalmakat, automatikus fordításokat kaphatunk stb. A generatív mesterséges intelligencia alkalmazások (mint a chatrobotok) akár új szolgáltatásként meg is jelenhetnek a platformokon, amik szórakoztatóak vagy hasznosak lehetnek. Ugyanakkor ennek az ára, hogy a tartalmaink, így képeink és adataink még intenzívebben kerülnek felhasználásra, számos esetben olyan célokra, amire eredetileg nem számíthatunk. Adatvédelmi szempontból felmerül, hogy a felhasználói posztokban, képfeltöltésekben levő személyes adatokat (pl. név, vélemény, preferencia) jogszerű-e szolgáltatásfejlesztésre, MI tanításra használni. Mivel jellemzően ilyen esetekben céltól eltérő felhasználás történik, a jogos érdek mérlegelése előtt ún. kompatibilitási tesztet is végezni kellene annak megállapítása érdekében, hogy a további felhasználási cél (further use) kompatibilis-e az eredeti adatkezelési céllal, mivel ellenkező esetben sérülhet a célhoz kötöttség adatvédelmi alapelve. Az általános adatvédelmi rendelet alapján, ha egy platform a jogos érdekre hivatkozik, akkor biztosítania kell a tiltakozás (opt-out) lehetőséget – ezt látjuk a Metánál, hogy opt-outot biztosítanak. Szerzői jogi szempontból is kérdéses, ha valaki szerzői joggal védett tartalmat vagy fotót készít, és azt a platform mesterséges intelligencia algoritmusai betanulja, az többszörözésnek, illetőleg átdolgozásnak minősül technikailag és nem tekinthető szabad felhasználásnak. Az EU-ban kutatási célú adatbányászattal kapcsolatban van bizonyos esetekben lehetőség, de üzleti célú MI-tanításra nincs általános kivétel – a platformok itt a felhasználási feltételekben adott licencre támaszkodnak (amit a felhasználási feltételek elfogadásával ad meg a felhasználó). Ezért is

¹⁴³The DPC welcomes X's agreement to suspend its processing of personal data for the purpose of training AI tool 'Grok', 08th August 2024, <https://www.dataprotection.ie/en/news-media/press-releases/dpc-welcomes-xs-agreement-suspend-its-processing-personal-data-purpose-training-ai-tool-grok>; lehvás: 2025. április 20.

¹⁴⁴X's (Twitter) New Data Policy Sparks Controversy Over AI Training and User Privacy; <https://metricool.com/x-twitter-new-ai-training-policy-controversy/>; lehvás: 2025. április 20.

¹⁴⁵<https://www.techtimes.com/articles/307949/20241021/xs-new-terms-spark-outrage-your-tweets-will-train-ai-whether-you-like-it-not.htm>; lehvás: 2025. április 20.

¹⁴⁶Data Protection Commission Announces commencement of inquiry into X Internet Unlimited Company (XIUC) - 11th April 2025; <https://www.dataprotection.ie/en/news-media/latest-news/data-protection-commission-announces-commencement-inquiry-x-internet-unlimited-company-xiuc>; lehvás: 2025. április 20.

lényeges, hogy a licenc “bármilyen célra” szól-e (mint az X esetében) vagy csak a szolgáltatás működtetésére (mint a Meta esetében).

Ha felhasználóként nem szeretnénk, hogy az általunk szolgáltatott tartalom MI tanítását szolgálja, a legbiztosabb, ha korlátozzuk a tartalom láthatóságát (pl. zárt profil alkalmazása, csak barátoknak / ismerősök körében való tartalommegosztás) – ilyen esetben a legtöbb platform azt ígéri, hogy nem veszi bele a modellekbe az adott tartalmat. A Meta felületén figyeljük az értesítéseket: minden EU-ban élő felhasználót értesítenek arról, hogy az adatait mesterséges intelligencia tanítására használják, egy link biztosításával, ahol tiltakozhatunk. A Meta 2025. május 27-től kezdi meg az AI-rendszerek tanítását az EU-s felhasználók nyilvános adataival¹⁴⁷. A Meta mindazonáltal indokolást kér a tiltakozáshoz, ami alkalmas lehet arra, hogy a tiltakozást benyújtó személyt a tiltakozástól eltántorítsa („chilling effect”). Azt érdemes végig gondolni, hogy egy nyilvános bejegyzésnél, amit ezrek láthatnak, reális veszély-e, ha egy mesterséges intelligencia algoritmus is “elolvassa” és felhasználja a saját modelljének fejlesztéséhez. Ez személyes preferencia kérdése: van, aki nem bánja, van, aki igen. Kreatív alkotók (fotósok, írók) számára javasolt, hogy ha műveiket a közösségi média útján hozzák nyilvánosságra, tegyék hozzá, hogy “AI tanításra nem felhasználható”. Az ilyen tiltakozás jogi hatálya bizonytalan, azonban jelzi a szándékot. Képek esetében technikai lehetőségek is rendelkezésre állnak (pl. különleges vízjelek, amiket az MI észlelhet és kihagyhat), azonban ezek még nem elterjedtek. Tájékoztatást is kérhetünk a platform szolgáltatótól, ugyanis jogosultak vagyunk tudni, hogy a platform milyen adatainkat és mire használja fel.

Szabályozási és megfelelési szempontból ez egy nagyon új terület, ahol a jogalkotóknak lépést kell tartaniuk. Egyrészt a GDPR irányadó az adatkezelésre, ha egy platform MI-t tanít a felhasználói adatokon, azt megfelelő jogalappal tegye és köteles tiltakozási (opt-out) lehetőséget biztosítani – ezt az ír adatvédelmi hatóság már kikényszerítette a Meta esetében, és valószínűleg másokra is figyelnek majd. Másrészt releváns itt az EU mesterséges intelligenciáról szóló rendelete¹⁴⁸, ami transzparencia követelményeket ír elő a mesterséges intelligencia által generált tartalmakra. A rendelet 50. cikke előírja, hogy az MI-rendszerek szolgáltatóinak tájékoztatniuk kell a felhasználókat, amikor MI-rendszerekkel lépnek interakcióba, kivéve, ha ez nyilvánvaló. Továbbá, ha egy MI-rendszer tartalmat hoz létre vagy módosít (például szintetikus műveket, mint a deepfake-ek), a szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy ezek a tartalmak egyértelműen meg legyenek jelölve, jelezve, hogy mesterségesen generáltak vagy módosítottak. Ezek a követelmények mindazonáltal csak 2026. augusztus 2. napjától alkalmazandók.¹⁴⁹

¹⁴⁷ Meta is using your data to train its AI: How can you opt out? - The Brussels Times, 2025. április 26.

Elérhető: <https://www.brusselstimes.com/1550940/meta-is-using-your-data-to-train-its-ai-how-can-you-opt-out>; lehvívás: 2025.04.27.

¹⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg); PE/24/2024/REV/1; HL L, 2024/1689, 2024.7.12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>

¹⁴⁹ A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály 2024. augusztus 1-jén lépett hatályba, és két évvel később, 2026. augusztus 2-án lesz teljes mértékben alkalmazandó, néhány kivételtől eltekintve: a 2025. február 2-től alkalmazandó tilalmak és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos jártasságra vonatkozó kötelezettségek; az általános célú MI-modellekre vonatkozó irányítási szabályok és kötelezettségek 2025. augusztus 2-án válnak

A szerzői jogok védelmét a mesterséges intelligencia rendelet egyáltalán nem szabályozza: lehet, hogy a jövőben pontosítani kell, hogy a felhasználási feltételekben adott licenc meddig terjed MI tekintetében és a jogszabály nem mondja ki egyértelműen, hogy a felhasználói tartalmak üzleti célú MI-tanításhoz való felhasználása szabad felhasználásnak minősülne, ennél fogva az általános szerzői jogi szabályok irányadók erre. Ezt meghaladóan jelenik meg igényként a transzparencia növelése: a DSA 27. cikke ajánlórendszerekkel kapcsolatosan már most előírja, hogy ha egy platform algoritmikus rendszert alkalmaz, akkor arról információt kell adni a felhasználóknak. Ezt indokolt lenne kiterjeszteni arra, hogy kifejezetten az MI-modell tanítása is legyen átlátható módon megjelölve a felhasználóknak szóló tájékoztatókban. A szabályozó hatóságok feladata lesz annak biztosítása, hogy a platformok egyértelműen jelöljék az MI által generált tartalmakat (és ez a DSA szabályaiból is levezethető bizonyos manipulatív tartalmakra¹⁵⁰), így a felhasználók tudják, mi származik embertől és mi géptől. Ezzel kapcsolatosan a szabályozási cél az, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazása etikus és átlátható legyen a közösségi médiában, és ne sértse a felhasználók jogait.

3.5 Összegzés

Összefoglalva elmondható, hogy a felhasználók által feltöltött képek szerzői jogi tulajdonjoga ugyan továbbra is őket illeti meg, azonban a platformok részére adott felhasználási engedélyek terjedelme, időbeli hatálya, illetve az azokon keresztül megvalósuló üzleti és technológiai gyakorlatok – ideértve az MI-alkalmazást is – összetett jogi kérdéseket vetnek fel. A felhasználók részéről elengedhetetlen az általános szerződési feltételek és adatkezelési tájékoztatók tudatos ismerete és értelmezése, míg a szolgáltatók részéről a transzparens, célhoz kötött és adatvédelmi szempontból fenntartható működés elvárható, amely online óriásplatformot, illetve nagyon népszerű online keresőprogramot üzemeltető szolgáltatókra vonatkozó további kötelezettségekkel is kiegészül bizonyos rendszerszintű kockázatok kezelésével kapcsolatosan, melyet a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet ír elő.

alkalmazandóvá; a szabályozott termékekbe beágyazott nagy kockázatú MI-rendszerekre vonatkozó szabályok 2027. augusztus 2-ig meghosszabbított átmeneti időszakkal rendelkeznek; <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/policies/regulatory-framework-ai> - lehívás: 2025. május 18.

¹⁵⁰ Az MI-címkézésre vonatkozó kifejezett DSA-felhasználás hiányában a Bizottság iránymutatásokat használ arra, hogy erőteljesen ajánlja azt a VLOP-ok/VLOSE-k számára, mint a 35. cikk szerinti kockázatcsökkentési kötelezettségeik teljesítésének egyik módját, különösen olyan érzékeny kontextusokban, mint a választások., lásd https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1707; Communication from the Commission – Commission Guidelines for providers of Very Large Online Platforms and Very Large Online Search Engines on the mitigation of systemic risks for electoral processes pursuant to Article 35(3) of Regulation (EU) 2022/2065; C/2024/2537; OJ C, C/2024/3014, 26.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3014/oj>; ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3014/oj>

4. Jogellenes tartalom, moderálás és rendszerszintű kockázatok kezelése

A DSA új fejezetet nyitott az online platformok szabályozásában. A DSA számos konkrét kötelezettséget ír elő az online platformok számára, ezek közül a legfontosabbak a felhasználók szempontjából az illegális tartalmak kezelése, azaz a platformoknak egyértelmű és hatékony bejelentési mechanizmust kell működtetniük, ahol a felhasználók (vagy hatóságok) jelezhetik, ha valamilyen jogellenes tartalmat (pl. gyűlöletbeszéd, hamis termékek, szerzői jogsértés stb.) észlelnek. A bejelentést nyomban fel kell dolgozniuk, és ha a tartalom valóban jogellenes, "indokolatlan késedelem nélkül" el kell távolítaniuk vagy blokkolniuk kell. Ezzel kapcsolatosan azonban a DSA nem vezet be általános tartalomszűrési kötelezettséget (azaz nem kell mindent tartalmat előre szűrni, mert az a szólásszabadságot sértené). A DSA kimondja, hogy ha a platform moderációs döntést hoz (pl. töröl egy posztot, felfüggeszti egy felhasználó fiókját, letilt egy videót területi alapon, vagy korlátozza a monetizációt stb.), akkor erről tájékoztatnia kell az érintett felhasználót, megjelölve a döntés okát. Az online óriásplatformoknak közérthetően el kell magyarázniuk, hogyan működnek az algoritmusai, amelyek a tartalmakat rangsorolják vagy ajánlják (pl. a hírfolyam rendezése, "For You" algoritmus). Emellett kínálniuk kell egy alternatív lehetőséget, ami nem a felhasználó profilozásán alapul. A hirdetéseknel a DSA előírja, hogy minden hirdetést meg kell jelölni (hogy a felhasználó tudja, az egy fizetett tartalom), és információt kell adni arról, hogy miért pont neki jelenik meg (milyen profilozási paraméterek alapján). Továbbá tilos a kifejezetten kiskorúaknak célzott személyre szabott hirdetés, illetve a különleges kategóriájú adatok (pl. vallás, szexuális orientáció, egészség) alapján történő profilozás a reklámoknál. A DSA kötelezi a platformokat, hogy évente részletes jelentést tegyenek közzé a tartalommoderációs tevékenységükről.

A DSA 34. cikke online óriásplatformokra (VLOP – Very Large Online Platform) és a nagyon népszerű keresőmotorokra (VLOSE), azaz a havi átlagban több mint 45 millió uniós felhasználóval rendelkező szolgáltatókra – mint például a Facebook, YouTube, Instagram, TikTok, X (korábban Twitter), Pornhub¹⁵¹ – speciális kötelezettségeket ró ki a rendszerszintű kockázatok értékelése és mérséklése tekintetében¹⁵². A szabályozás célja, hogy a platformok ne csupán reagáljanak a jogellenes vagy káros tartalmakra, hanem proaktívan térképezzék fel azokat a kockázatokat, amelyek működésükből, algoritmusaikból, illetve felhasználói gyakorlatukból erednek, és amelyek jelentős negatív hatással lehetnek a közérdekre, az alapvető jogokra vagy a közbiztonságra.

A DSA 34. cikke alapján az online óriásplatformoknak kötelező azonosítani, elemezni és értékelni a rendszerszintű kockázatokat, és a DSA 35. cikke alapján kötelesek mérsékelni azokat a rendszerszintű kockázatokat, amelyek az alapvető jogok – így különösen a magánélethez és adatvédelemhez való jog – sérelmét eredményezhetik. A DSA 34. cikke előírja, hogy ezeknek a szolgáltatóknak rendszeres kockázatértékelést kell végezniük a szolgáltatásaikból eredő

¹⁵¹ Az Aylo Freesites Ltd. által üzemeltetett Pornhubbal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a saját statisztikájuk szerint nem érik el az átlagos 45 milliós felhasználói számot az EU-ban, és így VLOP-nak sem minősülnének. Azonban a végső döntés a Bizottság hatáskörébe tartozik, amely figyelembe veszi a közzétett adatokat és egyéb releváns információkat. Euractive, Porn platforms report EU user collapse, may dodge DSA scrutiny - Three out of the four VLOPs have filed monthly users below 45 million users in the EU. <https://www.euractiv.com/section/tech/news/porn-platforms-report-a-major-drop-in-eu-users-to-evade-dsa-responsibility/>, Lehívás: 2025. május 18.

¹⁵² vö. DSA 34-35. cikkei

rendszerszintű kockázatok azonosítása érdekében. Ez azt jelenti, hogy legalább évente (és minden jelentős új funkció bevezetése előtt) át kell tekinteniük, milyen káros hatások származhatnak a platform működéséből vagy használatából.

A DSA négy fő kockázati kategóriát említ, amelyeket vizsgálniuk kell:

- *Jogellenes tartalmak terjedése a szolgáltatás révén* – Ide tartozik például a bűncselekményt megvalósító tartalmak, gyűlöletkeltés, terrorpropaganda, gyermekpornográfia vagy bármilyen jogellenes kép/video megosztása. A Motherless-botrányban¹⁵³ látott eset – ahol rejtett kamerás vagy engedély nélküli intim képeket osztottak meg – tipikusan ilyen jogellenes tartalomnak minősül, hiszen sérti az áldozatok személyiségi jogait és beleegyezésük nélkül terjesztett személyes adat (fénykép). Egy VLOP-nak számító platformnak fel kell ismernie az ilyen típusú tartalmak terjedésének kockázatát, és intézkedéseket kell tennie ellene.
- *Alapvető jogok gyakorlására gyakorolt negatív hatások* – magában foglalja a magánélethez és személyes adatok védelméhez való jog sérelmét, valamint az emberi méltóság és a diszkrimináció tilalmának megsértését. A Motherless-ügy kapcsán nem csak arról volt szó, hogy jogellenes tartalmak kerültek ki, hanem arról is, hogy ezzel az érintett női áldozatok magánélethez való joga és emberi méltósága súlyosan sérült. Az ilyen esetek rendszerszintű kockázatra utalnak, hiszen, ha a platformok nem lépnek fel ellene, az elterjedhet és általános félelemhez vagy öncenzúrához vezethet a felhasználók körében.
- *A közbeszédre, választásokra, közbiztonságra gyakorolt hatások*. Ide tartozhat például a dezinformáció terjesztése. Ez politikai álhírek terjedésénél fontos, ahol jellemzően hamis vagy mesterséges intelligencia útján generált képeket használnak fel az álhírek hitelességének növeléséhez.
- *Speciális kockázatok bizonyos különösen sérülékeny csoportokra és területekre vonatkoznak*, például nemi alapú erőszak, kiskorúak védelme, közegészségügy stb. A Motherless-botrány kapcsán a nemi alapú erőszakra való felhívás is megjelent: a képek alatt a felhasználók részletesen taglalták, hogyan bántalmaznák a fotókon szereplő nőket, sőt néhol a nők neve és lakóhelye is fel volt tüntetve, „vérdíjjal” párosítva. Ez fokozott veszélyt jelent az érintett személyek testi épségére is, és tipikusan olyan rendszerszintű kockázat, amit a platformoknak észlelniük és kezelniük kell. Hasonlóképpen ide sorolható a gyermekek védelme is: a VLOP-ok kötelessége csökkenteni annak esélyét, hogy kiskorúak káros tartalmaknak legyenek kitéve vagy hogy őket kihasználják.

¹⁵³ A "Motherless-ügy" egy 2024 nyarán kirobbant botrány, amely során a Motherless nevű pornográf tartalmakat megosztó weboldalon magyar nőkről készült képeket és videókat tettek közzé az érintettek tudta és beleegyezése nélkül. Ezeket a tartalmakat gyakran kísérték erőszakos, szexuális és életellenes fantáziák, valamint fenyegető kommentárok. A képek egy része nyilvános helyeken, például budapesti metróállomásokon vagy szórakozóhelyeken készült, gyakran rejtett kamerákkal. A botrány nyilvánosságra kerülése után több áldozat is jelentkezett, akik közül néhányan feljelentést tettek. Azonban a hatóságok kezdetben nehézségekbe ütköztek az ügy kezelésében, részben az oldal külföldi üzemeltetése miatt. 2025 februárjában a magyar és német hatóságok közös akcióban Berlinben elfogták azt a magyar férfit, aki a gyanú szerint a képeket feltöltötte. Ellene személyes adattal visszaélés miatt indult eljárás. Az eset rávilágított az online térben elkövetett nőellenes erőszak problémájára és a hatóságok nehézségeire az ilyen típusú bűncselekmények kezelésében.; <https://telex.hu/eletmod/2024/08/23/noket-fenyegeto-internetes-forumok-motherless>; lehívás: 2025. május 18.

A DSA 34. cikke tehát kötelezi a nagy platformokat arra, hogy proaktívan azonosítsák és elemezzék ezeket a kockázatokat, ne várják meg, míg azok materializálódnak. Ugyancsak előírás, hogy minden ilyen kockázat csökkentésére akciótervet kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk – ezt a DSA 35. cikke részletezi. Vagyis nem elég azonosítani a problémát, aktív intézkedéseket is el kell indítani a megelőzésre vagy enyhítésre.

A Motherless-ügyhöz hasonló esetek arra figyelmeztetnek, hogy a platformoknak erősíteniük kell a moderációt és felügyeletet az olyan tartalmak felett, amelyek szisztematikusan sértik egyes csoportok jogait vagy biztonságát (jelen esetben nőket érintő zaklatás). A DSA megszegése súlyos szankciókkal járhat: az online óriásplatformok akár a globális éves árbevételük 6%-áig terjedő bírságot is kaphatnak, ha nem tesznek eleget ezeknek a kötelezettségeknek. Ez ösztönzi őket arra, hogy felelősségteljesebben működjenek, és ne hárítsák el a felelősséget a káros tartalmak, illetőleg a Motherless-ügyhöz hasonló kockázatok kezelése kapcsán.

A vizuális tartalmak kapcsán ez azt is jelenti, hogy a platformszolgáltatóknak átláthatóvá kell tenniük az algoritmikus ajánlórendszerek működését, valamint azt, hogy a feltöltött képek milyen mértékben járulnak hozzá a tartalommoderáláshoz, hirdetésmegjelenítéshez, vagy akár MI-modellek fejlesztéséhez. A felhasználóknak joguk van tudni, hogy képeik nem csupán esztétikai vagy társadalmi funkciót töltenek be, hanem kereskedelmi és technológiai célokat is szolgálhatnak. A fentiek alapján különösen indokolt a „privacy by design” elvének következetes érvényesítése a képfeldolgozó rendszerekben: a képekhez kapcsolódó adatkezelést már a rendszertervezés szakaszában úgy kell kialakítani, hogy az garantálja a vizuális tartalom és az érintett személy jogainak védelmét.

A DSA új korszakot nyitott, mivel a nagy platformok nem háríthatják el többé a felelősséget, mondván ők csak semleges tárhely-szolgáltatók. A Motherless-ügy tanulságai azt is mutatják, hogy a platformok eddigi önkéntes gyakorlata nem mindig volt elegendő. A DSA viszont most jogi kényszert teremtett a felelősségteljesebb működésre. Továbbra sem terheli őket általános monitorozási és aktív tényfeltérési kötelezettség¹⁵⁴, viszont, ha egy nagy platform jelentős kockázatot azonosít a rendszerével kapcsolatosan, azokat azonosítaniuk és kezelniük kell. A Motherless-botrányhoz hasonló események VLOP-ok esetében immár nem kezelhetők csupán elszigetelt incidensként, hanem a platform működéséből eredő súlyos veszélyként, amit rendszerszinten orvosolni szükséges.

A DSA tehát megerősítette a felhasználók jogait és jogérvényesítési lehetőségeit. A felhasználók használhatják a jelentés funkciót, ha jogellenes tartalmat észlelnek, és a szolgáltatók kötelesek ezeket kezelni¹⁵⁵. Amennyiben egy tartalmat eltávolítanak, ezzel kapcsolatosan az érintett felhasználónak joga van indokolást kapni¹⁵⁶, valamint jogorvoslattal élni az ilyen intézkedéssel szemben¹⁵⁷. Ilyen esetben érdemes a platform sűgőközpontjában az „ellenőrzés kérése” lehetőséget keresni. Például, ha a Facebook letilt egy bejegyzést,

¹⁵⁴ Vö DSA 8. cikk - Az általános monitorozási vagy aktív tényfeltérési kötelezettségek hiánya

¹⁵⁵ Vö. DSA 16. cikk - Bejelentési és cselekvési mechanizmusok

¹⁵⁶ Vö. DSA 17. cikk – Indokolás;

¹⁵⁷ Vö. DSA 20. cikk - Belső panaszkezelési rendszer; 21. cikk - Peren kívüli vitarendezés

köteles megjelölni, hogy pontosan melyik szabályra hivatkozva tette ezt. Ha a felhasználó ezzel nem ért egyet, a fiókján belül elérhető az „ellenőrzés kérése” opció. Ajánlott továbbá a hirdetési beállításokat is ellenőrizni. A DSA előírásai alapján könnyebben elérhetővé válhatnak azok a beállítások, amelyek lehetővé teszik a személyre szabott hirdetések kikapcsolását.¹⁵⁸ A Meta esetében például be lehet állítani, hogy bizonyos kategóriákban ne történjen profilalkotás, míg az X platformon is rendelkezésre állnak hasonló lehetőségek.

Fontos tudni, hogy immár a felhasználók beleszólhatnak abba is, milyen tartalmakat szeretnének látni¹⁵⁹. Például a YouTube-on kérhetjük, hogy ne ajánljanak egy adott csatornát. Érdemes tájékozódni, mivel a platformok kötelesek közérthető leírást adni arról, hogyan működnek az algoritmusaik.¹⁶⁰ Ezek a tájékoztatók – például a „Hogyan működik a hírfolyamunk?” típusú cikkek – gyakran megtalálhatók a súgóban vagy az adott platform blogján, és segítenek megérteni, mi alapján látunk adott tartalmakat, illetve hogyan tudjuk ezeket befolyásolni. A Facebook például lehetőséget ad arra, hogy kedvenc ismerősöket jelöljünk meg, akiket a rendszer előre sorol.

Amennyiben egy felhasználó úgy gondolja, hogy egy platform súlyosan megsérti az alkalmazandó jogszabályokat, akkor panasszal élhet a DSA szerinti nemzeti Digitális Szolgáltatási Koordinátornál – Magyarországon ez a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH)¹⁶¹, illetőleg fordulhat peren kívüli vitarendezési testülethez¹⁶² vagy bírósághoz¹⁶³ is. Panasz esetén a hatóság jogosult kivizsgálni az ilyen bejelentéseket.¹⁶⁴ A szabályozóknak – különösen az Európai Bizottságnak, amely a VLOP-kat felügyeli – ellenőrizniük kell, hogy a platformok valóban biztosítják-e a szükséges beállításokat, működnek-e a bejelentési rendszerek, illetve kijavítják-e a feltárt hiányosságokat. Ehhez elengedhetetlen a civil szervezetek és kutatók visszajelzése is, amelynek kereteit a DSA biztosítja például kutatói adathozzáféréssel és audit lehetőséggel.¹⁶⁵ Szükség esetén a digitális szolgáltatási koordinátorok élhetnek bírságolással és más szankciók alkalmazásával is, hogy kikényszerítsék a szabályok betartását. A DSA új jogszabály, amelynek joggyakorlata jelenleg is formálódik; a vonatkozó rendelkezéseket iránymutatásokkal szükséges pontosítani. Például a „sötét minták” tilalma egy elvont fogalom, amelynek értelmezése eseti alapon történik. A Bizottság ehhez

¹⁵⁸ Vö. DSA 26. cikk (Az online reklámozás átláthatósága), különösen a DSA 26. cikk (3) (különleges kategóriájú adatok alapján célzott hirdetés tilalma), 28(2) (kiskorúaknak célzott, profilalkotáson alapuló hirdetés tilalma), és általánosan a DSA 25. cikk (Online interfész tervezése és kialakítása - sötét mintázatok tilalma), ami az elérhetőségre vonatkozik.

¹⁵⁹ Vö. DSA 27. cikk (Az ajánlórendszerek átláthatósága), különösen a profilalkotáson nem alapuló opciók iránti követelmény (VLOP/VLOSE esetén).

¹⁶⁰ Vö. DSA 14. cikk (Szerződési feltételek - tartalmaznia kell az ajánlórendszerek fő paramétereit), DSA 27. cikk (Az ajánlórendszerek átláthatósága). VLOP/VLOSE esetén DSA 38. cikk (Ajánlórendszerekre vonatkozó további kötelezettségek).

¹⁶¹ Vö. DSA 53. cikk - Panaszok benyújtásának joga; 2023. évi CIV. törvény az internetes közvetítő szolgáltatások egyes szabályairól, 10. §

¹⁶² DSA 21. Cikk (peren kívüli vitarendezés)

¹⁶³ Az internetes közvetítő szolgáltatások egyes szabályairól 2023. évi CIV. törvény 19. § (4) A vitarendezési testület döntése, illetve ajánlása nem érinti a kérelmezőnek azt a jogát, hogy igényét az eljárás bármely szakaszában bírósági eljárás keretében érvényesítse.

¹⁶⁴ Vö. DSA 51. cikk (A digitális szolgáltatási koordinátorok hatásköre)

¹⁶⁵ Vö. DSA 40. cikk (Az adatokhoz való hozzáférés ellenőrzött kutatók számára), DSA 37. cikk (Független ellenőrzések - VLOP/VLOSE esetén), 44. cikk (Átláthatósági jelentéstételi kötelezettségek).

iránymutatást jogosult kiadni a platformok számára – például, hogy kerüljék el az opt-out lehetőségek elrejtését vagy félrevezető megjelenítését.¹⁶⁶

A szabályozói figyelem kiterjed arra is, hogy a kiskorúak védelme ténylegesen megvalósul-e. Ezt például teszteléssel is ellenőrizhetik annak megállapítása érdekében, hogy a kiskorúak kapnak-e profilalkotáson alapuló hirdetéseket vagy sem. A DSA alkalmazását az EU Bizottság 2027. november 17-ig, majd ötévente értékeli¹⁶⁷, és az uniós jogalkotó szükség esetén módosíthatja a rendeletet, figyelembe véve a technológiai fejlődést. Nemzetközi szinten is kiemelkedő jelentőséggel bír a DSA: olyan globális mércét állít fel, amelyet más országok is követhetnek. A DSA sikeréhez az szükséges, hogy a felhasználók, a civil társadalom és a hatóságok együttesen gyakoroljanak nyomást a platformokra a jogszabályok betartása érdekében. Ha ez megvalósul, hosszú távon egy tisztességesebb és átláthatóbb online környezet jön létre, amelyben a felhasználói jogok jobban érvényesülnek, és a platformok nagyobb felelősséget viselnek társadalmi hatásukért.

¹⁶⁶ Vö. DSA 25. cikk

¹⁶⁷ Vö. DSA 91. cikk

5. Következtetések és javaslatok

A közösségi média zárt profilbeállítása egyértelmű előnyökkel jár a felhasználói képek védelme szempontjából. Jogi értelemben megerősíti a felhasználó magánszféráját: világossá teszi, hogy a tartalom nem a széles nyilvánosságnak készült, így minden további felhasználás (letöltés, megosztás) a jogosulatlan nyilvánosságra hozatal tilalmába ütközhet. Ha mégis nyilvánosságra kerül a kép, a sértett fél sokkal biztosabb alappal élhet jogorvoslattal – a magyar Ptk. alapján kérheti a jogsértés megállapítását, a további jogsértéstől való eltiltást, sérelemdíjat igényelhet bíróság előtt; panasszal élhet az adatvédelmi hatóság előtt vagy a legsúlyosabb esetekben akár büntetőeljárást is kezdeményezhet. Ezzel szemben, aki közzétételkor nem él semmilyen korlátozással, csökkenti az elvárható védelmi szintet, és esetleg nehezebben tud fellépni, ha a képeit újból megosztják máshol (legalábbis a személyiségi jogi igények terén). Tehát első ajánlásként a felhasználók számára is megfogalmazható: mindig mérjék fel, ki láthatja a feltöltött fotót, és használják tudatosan az adatvédelmi beállításokat – “önvédelem” gyanánt.

Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a szerzői jog és a személyiségi jogi védelem a nyilvános profil esetén is megilleti a tartalom feltöltőjét. A jogellenes újraközlés semmilyen beállítás mellett nem megengedett: sem a jogszabályok, sem az ÁSZF nem ad engedélyt arra, hogy egy harmadik személy egyszerűen letöltse és sajátjaként közzétegye a fotóinkat. A nyilvánosság ténye legfeljebb abban játszik szerepet, hogy bizonyos jogszerű felhasználások lehetségesek: például a sajtó hírt adhat egy nyilvános Instagram-posztról, beágyazva azt a cikkébe anélkül, hogy ez jogsértés lenne – hiszen az eredeti közzétevő is a nyilvánosságnak szánta, és az Instagram API ezt a funkciót kifejezetten lehetővé teszi. Ezzel szemben egy privát fotót egy újság sem hozhatna le hozzájárulás nélkül, mert az már engedély nélküli nyilvánosságra hozatal lenne. Az ilyen finom különbségekre a felhasználóknak érdemes gondolniuk, mielőtt posztolnak: ha nem szeretnék viszontlátni egy tágabb fórumon a képüket, jobb zárt körben tartani. Ha pedig vállalják a nyilvános posztot, számolniuk kell a platform által megengedett további terjesztési formákkal (pl. megosztás, beágyazás), még ha a rosszhiszemű felhasználást nem is kell eltűnőniük.

Szakpolitikai szempontból a közösségi oldalak képvédelmének kérdése összetett, de az utóbbi években határozott előrelépések történtek. A DSA új kerete garantálja, hogy a VLOP-k rendszeresen vizsgálják az olyan jelenségeket, mint a Motherless-botrány, és évről évre beszámoljanak a kockázatok csökkentésére hozott intézkedéseikről. Javasolt, hogy e kockázatértékelések konkrétan térjenek ki a nem konszenzuális intim tartalmak terjedésére és a nők elleni online erőszak formáira, hiszen a jogalkotó is világosan ide sorolja ezeket (lásd DSA 34. cikk (1) b) és d) pont).

A platformoknak fejleszteniük kell jogi dokumentumaikat is: az ÁSZF-ekben egyre részletesebben meg kell határozni a tiltott cselekményeket (pl. mások privát fotóinak engedély nélküli közzététele kifejezetten kerüljön tiltólistára, ha eddig nem volt), és ezeket következetesen szankcionálni szükséges (profilok tiltása, jogi intézkedések kezdeményezése súlyosabb ügyekben). A moderátorok képzése is ide tartozik, hogy felismerjék az ilyen jellegű visszaéléseket és empatikusan kezeljék az áldozatok bejelentéseit. Egy másik fontos fejlemény, hogy az Európai Unió 2024 májusában irányelvet fogadott el a nőkkel szembeni erőszak és a

kapcsolati erőszak elleni küzdelemről¹⁶⁸, melyet 2027. június 14-ig kell átültetni az egyes tagállamoknak. Ez a jogszabály uniós szinten büntetendővé nyilvánítja többek között az intim vagy manipulált anyagok nem beleegyezésen alapuló megosztását, az internetes fenyegető zaklatást, internetes zaklatást¹⁶⁹. (Magyarországon jelenleg is több tényállás vonatkozhat ezekre – például internetes agresszió, becsületsértés, zaklatás, személyes adattal visszaélés, gyermekpornográfia stb.) Ez egy fontos üzenet: a jogalkotó szerint az online térben elkövetett támadások ugyanolyan veszélyesek, mint a fizikai világban. A DSA és az említett új irányelv együtt egy átfogó védelmi hálót képezne: polgári jogi, közigazgatási és büntetőjogi oldalról is igyekeznek visszaszorítani a személyes képekkel való visszaéléseket.

Magyarországon további segítséget nyújthat az Internet Hotline, amely közérdekű feladatellátás keretében 2011 óta működtetett internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálat¹⁷⁰ és amely 2024 óta megbízható bejelentőként történő minősítést kapott az NMHH Elnöke határozatával az Iszt. 14. § (2) bekezdése szerint.¹⁷¹ Ez a szolgáltatás lehetővé teszi, hogy bárki – akár anonim módon is – bejelentést tegyen az interneten talált jogellenes vagy kiskorúakra káros tartalmakról, ideértve a hozzájárulás nélkül közzétett képeket is. A Hotline nem hatóság, így közvetlenül nem kényszerítheti ki a tartalom eltávolítását, azonban felveszi a kapcsolatot a szolgáltatókkal, kéri az intézkedést, tanácsot ad a bejelentőnek, és bűncselekmény gyanúja esetén értesíti a rendőrséget. Ez egy fontos kiegészítő eszköz a felhasználók számára a jogérvényesítéshez és a káros tartalmak elleni fellépéshez. Az elmúlt közel 13 évben több mint 17 000 bejelentést kezelt.

A közösségi médiában a képek védelme többszintű megközelítést igényel. Egyéni szinten a felhasználók tudatosságán és beállításaain múlik az első védelmi vonal: a zárt profil és a körültekintő megosztás csökkenti a kiszolgáltatottságot. Platformszinten a szolgáltatóknak biztosítaniuk kell a megfelelő eszközöket (erős adatvédelmi beállítások, egyszerű jelentési lehetőség, gyors reagálás), és technológiai újításokkal kell előállniuk a visszaélések megelőzésére (pl. képmanipuláció észlelése, tartalomkövetés). Szabályozói szinten pedig az EU és a tagállamok feladata egy olyan környezet fenntartása, amely kikényszeríti a felelős platform-üzemeltetési gyakorlatokat és elrettenti a potenciális elkövetőket. A mostani tendenciák – a DSA alkalmazása, az új uniós irányelv elfogadása – biztatóak abban a tekintetben, hogy a felhasználók által feltöltött képek nagyobb biztonságban lehessenek. A cél az, hogy a digitális tér ne váljon vadnyugattá, ahol bárki visszaélhet más képmásával, hanem éppúgy érvényesüljenek az alapvető jogok, mint offline. A zárt profilok alkalmazása ennek egyik egyszerű, de hatékony eszköze lehet, melyet megfelelő jogi környezetben a platformok és a hatóságok erőfeszítései egészítenek ki a felhasználók jogainak védelme érdekében.

¹⁶⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1385 irányelve (2024. május 14.) a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről, HL L 2024.5.24., 7. o.; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401385; lehívás: 2025.04.29.

¹⁶⁹ Irányelv 5-8. cikkek

¹⁷⁰ Az Internet Hotline szolgálatról - Legutóbb frissítve: 2025. április 11. - https://nmhh.hu/cikk/190105/Az_Internet_Hotline_szolgaltatrol; lehívás: 2025.04.29.

¹⁷¹ NMHH Megbízható bejelentők - <https://nmhh.hu/szakmai-erdekeltok/kozvetito-szolgaltatok-felugyelete/megbizhato-bejelentok>; lehívás: 2025. május 18.

Az alábbiakban egy ellenőrzőlistát javasolunk a felhasználók számára, mellyel lépéseket tehetnek, illetőleg tudatosabban járhatnak el képek feltöltésével és megosztásával kapcsolatosan:

Ellenőrzőlista felhasználók részére képek feltöltésével és megosztásával kapcsolatosan

- **Tartalomhasználati feltételek megértése:** A közösségi média platformokon történő megosztás előtt mindig érdemes átolvasni a felhasználási feltételeket, különösen a tartalomfelhasználásra vonatkozó részeket. A legtöbb platform lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználók megtartsák a szerzői jogukat, ugyanakkor a feltöltéssel széles körű, gyakran átruházható és térítésmentes felhasználási engedélyt adnak a szolgáltatónak. Néhány platform más felhasználók számára is lehetővé teszi a feltöltött képek vagy videók újrafelhasználását, míg mások ezt korlátozzák. Ha egy platform szabályozása nem felel meg az elvárásainknak, célszerű megfontolni, hogy ne osszunk meg nagy felbontású képeket azon a platformon, vagy alkalmazzunk vízjelet.
- **Adatvédelmi beállítások tudatos használata:** A tartalom láthatóságának szabályozása az egyik legfontosabb eszköz a személyes adatok védelmében. A legtöbb közösségi oldalon beállítható, hogy egyes tartalmak csak barátok, követők vagy akár kizárólag mi magunk számára legyenek láthatók. A privát fiókok nagyban csökkenthetik a jogosulatlan hozzáférések és visszaélések lehetőségét. Ugyanakkor érdemes rendszeresen átnézni a követőink listáját, és eltávolítani az ismeretlen vagy gyanús felhasználói fiókokat.
- **Csak jogszerű tartalmat töltsünk fel:** A saját jogaink védelme mellett mások jogait is tiszteletben kell tartanunk. Ne töltsünk fel más által készített tartalmat, főleg, ha nem rendelkezünk az ahhoz szükséges engedéllyel. Ez különösen igaz zenék, videók, művészeti alkotások vagy más személyek képei esetében. Emellett soha ne osszunk meg másokról készült felvételeket azok hozzájárulása nélkül, mivel ez a GDPR értelmében személyes adatok kezelésének minősülhet, amelyhez jogalap szükséges.
- **Letöltési és újrafelhasználási lehetőségek korlátozása:** Számos platform lehetővé teszi, hogy korlátozzuk a tartalmaink letölthetőségét vagy újrafelhasználását. Érdemes élni ezekkel a beállításokkal: például a videók letöltésének tiltása vagy a beágyazás (framing) korlátozása segíthet a jogosulatlan másolatok terjedésének megakadályozásában. Ha a platform kínál Creative Commons vagy más nyílt licenc opciót, ügyeljünk arra, hogy milyen felhasználási lehetőséget választunk.
- **Vízjelezés és felbontás csökkentése:** Ha mégis nyilvánosan osztunk meg képet, célszerű vízjelet elhelyezni rajta, vagy alacsonyabb felbontásban feltölteni, különösen olyan felületeken, ahol gyakori a tartalmak letöltése és újraközlése. Bár ez nem jelent teljes védelmet, eltántoríthatja az alkalmi visszaélőket, és biztosítja, hogy a kép eredete látható maradjon.
- **Tartalom nyomon követése:** Ajánlott időről időre keresni az interneten, hogy megjelent-e engedély nélkül a saját tartalmunk. Képek esetében erre léteznek visszakereső eszközök, például fordított képkeresők, videóknál pedig kulcsszavak, címek segítségével végezhetünk keresést. Ha jogsértő felhasználást **észlelünk**, a platformok bejelentési funkciói segítségével kérhetjük az eltávolítást. Súlyos

esetekben – például, ha privát kép kerül pornográf oldalra – jogi lépéseket is érdemes fontolóra venni.

- **Fiókbiztonság:** Saját fiókunk védelme alapvető fontosságú. Egy feltört fiókon keresztül mások könnyedén visszaélhetnek személyes tartalmainkkal. Használjunk erős, egyedi jelszavakat, és mindig aktiváljuk a kétfaktoros hitelesítést (2FA), ha az lehetséges. Ez különösen fontos azoknál a platformoknál, amelyek gyakori célpontjai a visszaéléseknek.
- **Metaadatok és helyadatok kezelése:** A feltöltött képek sokszor metaadatokat is tartalmaznak, például a készítés helyét vagy a használt eszközzel kapcsolatos adatokat. Egyes platformok eltávolítják ezeket, mások azonban megtartják. Érdemes a képek feltöltése előtt eltávolítani az érzékeny információkat, különösen a helyadatokat. Ne jelöljük meg valós időben például otthonunk vagy gyermekeink iskolájának helyét.
- **Platformeszközök tudatos használata:** Számos platform kínál beépített eszközöket a tartalom kezelésére és védelmére. Ilyenek lehetnek a régi bejegyzések archiválása vagy törlése, a tartalomigénylési portálok, az archívum letöltésének lehetősége, vagy akár a tartalmak MI általi használatának szabályozása. Ezek használata elősegítheti, hogy kontroll alatt tartsuk a digitális jelenlétünket.
- **Figyelem az MI technológiákra:** A mesterséges intelligencia egyre nagyobb szerepet játszik a platformokon – nemcsak a tartalmak ajánlásában és moderálásában, hanem azok feldolgozásában és tanításában is. Ha aggódunk a visszaélések (pl. deepfake) miatt, kerüljük a jól felismerhető arcképeket, és ne használjunk kétes eredetű MI-alkalmazásokat. Használjunk hivatalos eszközöket, és figyeljük, milyen adatokat adunk át, különösen az MI avatarok vagy szűrők használatakor.
- **Visszaélések jelentése:** Ha valaki jogosulatlanul használja a képeinket, megszemélyesít bennünket vagy zaklat, azonnal jelentsük a platformnak. A jelentési lehetőségek használata nemcsak saját védelmünket szolgálja, hanem jogilag is megalapozott lépés lehet. A DSA értelmében a nagy platformoknak fokozott kötelezettségeik vannak az ilyen bejelentések kezelésében.
- **Adatvédelmi jogaink gyakorlása:** Az EU-ban élő felhasználóként a GDPR alapján jogunk van kérni a személyes adataink – ideértve a képek és videók – törlését, hozzáférését vagy másolatát. Ezen jogainkat akkor is gyakorolhatjuk, ha valaki más osztott meg rólunk képet. A legtöbb platform rendelkezik erre szolgáló eszközökkel, amelyek használata segíthet abban, hogy kontrollt gyakoroljunk digitális önképünk felett.
- **A felhasználási feltételek változásainak nyomon követése:** A közösségi média platformok gyakran frissítik felhasználási feltételeiket. Érdemes figyelemmel kísérni ezeket a változásokat, mivel hatással lehetnek arra, hogyan használják fel a tartalmainkat, beleértve akár mesterséges intelligencia célú kezelésüket is. Ha számunkra elfogadhatatlan változást észlelünk, lehetőség van a tartalom eltávolítására vagy a fiók törlésére is.

Irodalomjegyzék / Források

- Aguiar, Luis and Peukert, Christian and Schaefer, Maximilian and Ullrich, Hannes and Ullrich, Hannes, Facebook Shadow Profiles (February 8, 2022). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4030019> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4030019>
- Amarikwa, Melany, Internet Openness at Risk: Generative AI's Impact on Data Scraping (February 5, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4723713> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4723713>
- Bakos-Kovács Kitti: A közösségi portálokon elkövetett személyiségi jogsértések közös attribútumai. In: Lege duce, comite familia: ünnepi tanulmányok Tóthné Fábián Eszter tiszteletére, jogász pályafutásának 60. évfordulójára, (68). pp. 15-16. (2017);
- Bakos-Kovács Kitti: Magánélet a hálózat csapdájában – a „személyiségprofilok” jogi értékelése. pp. 101-116; in: Görög Márta – Menyhárd Attila – Koltay András (szerk.): A személyiség és védelme. Az Alaptörvény VI. cikkelyének érvényesülése a magyar jogrendszeren belül. Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2017. ISBN 978-963-284-949-2
- Barzó, Tímea; Czékmann, Zsolt; Csák, Csilla (szerk.) "Gondolatok közttere" A közösségi média személyiségvédelemmel összefüggő kihívásai és szabályozása az egyes államokban Miskolc, Magyarország : Miskolci Egyetemi Kiadó (2021)
- Bonadio, Enrico and Rohatgi, Akshita, Social Media and Intellectual Property (July 28, 2023). Enrico Bonadio - Akshita Rohatgi, Social Media and Intellectual Property, in Thaddeus Hoffmeister - Marilyn Bromberg (eds.), Research Handbook on Social Media Law (Elgar) Forthcoming, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4731251> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4731251>
- Chen, Guangying and Chan, Tat and Zhang, Dennis, The Intended and Unintended Consequences of Privacy Protection in Social Media: A Large-Scale Field Experiment and Structural Analysis (July 30, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4910759>
- Colnago, Jessica and Cranor, Lorrie Faith and Acquisti, Alessandro, Is There a Reverse Privacy Paradox? An Exploratory Analysis of Gaps Between Privacy Perspectives and Privacy-Seeking Behaviors (July 10, 2023). Proceedings on Privacy Enhancing Technologies Symposium | 2023(1), 455-476, July 2023, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4607259>
- Cordier, Anne : « La socialisation a un effet majeur sur les pratiques des jeunes en matière de protection des données » (13 Janvier 2021) - <https://linc.cnil.fr/anne-cordier-la-socialisation-un-effet-majeur-sur-les-pratiques-des-jeunes-en-matiere-de-protection>
- Crespel, Elodie, Controlling Social Media Flow: Avoiding Unwanted Publication (Contrôle Du Flux Des Médias Sociaux : Éviter Les Publications Indésirables) (December

23, 2016). Crespel, Elodie, Controlling Social Media Flow: Avoiding Unwanted Publication, ESSACHESS -Journal for Communication Studies, Vol 9, No 2(18), 2016., Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2898335>

- Faelens, Lien, Kristof Hoorelbeke, Ruben Cambier, Jill van Put, Eowyn Van de Putte, Rudi De Raedt, Ernst H.W. Koster - The relationship between Instagram use and indicators of mental health: A systematic review, Computers in Human Behavior Reports, Volume 4, 2021, 100121, ISSN 2451-9588, <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2021.100121>
- Gárdos Péter – Gárdos István – Vékás Lajos – Wellmann György (szerk.): Polgári Jog I–IV. – új Ptk. – Kommentár a gyakorlat számára (frissítve: 2024. január 1.), ORAC Kiadó Kft., Budapest, 2024
- Grad-Gyenge Anikó: A mesterséges intelligencia által generált tartalmak értelmezésének lehetőségei a szerzői jog útján. Magyar Jog, 70. évf. 6. sz., 2023
- Gyertyánfy Péter: A mesterséges intelligencia hatályos szerzői jogi törvényünk szerint. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 18. (128.) évf. 6. sz., 2023. december
- Gyertyánfy Péter (Dr.) (szerk.): Nagykomentár a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényhez. Új Jogtár, Wolters Kluwer, online verzió.
- Jaidka, Kokil, Facilitating Well-being through Instagram's Privacy Controls: The Interplay of Authenticity, Self-Disclosure, and Privacy (January 20, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4700860> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4700860>
- Kahila, Juho and Vartiainen, Henriikka and Tedre, Matti and López Pernas, Sonsoles, Children's Data Privacy Fears on Social Media (April 14, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4794092> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4794092>
- Keith, Mark J. and Maynes, Courtenay and Lowry, Paul Benjamin and Babb, Jeffry, Privacy Fatigue: The Effect of Privacy Control Complexity on Consumer Electronic Information Disclosure (December 14, 2014). International Conference on Information Systems (ICIS 2014), Auckland, New Zealand, December 14–17, best paper nomination (accepted 27-July-2014), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2529606>
- Khatrar, Perla, What You Don't Know Will Hurt You - Fighting the Privacy Paradox By Designing for Privacy and Enforcing Protective Technology (2023). 18 Wash. J. L. Tech. & Arts, 1 (2023), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4380722> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4380722>
- Krüger, B., Hegele, M., & Rieger, M. (2024). The multisensory nature of human action imagery. Psychological Research, 88, 1870–1882. <https://doi.org/10.1007/s00426-022-01771-y>
- Lábod Péter: Szerzői jogi "user-szabadságok" a globális tartalommegosztó platformokon (IMR, 2021/1., 102-127. o.)
- Legáth Krisztina (Dr.): A képmáshoz való jog védelme a médiával szemben a polgári anyagi jogban; 2019, jogiforum.hu

- Liber Ádám - Közvetítő szolgáltatók felelőssége szellemi tulajdon megsértéséért az Európai Unióban, in Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2013. június, pp. 5-42.
- Liber Ádám, Bereczki Tamás - Adatvédelem és platformok a DSA tükrében pp. 1-42. , 42 p. (2024), <https://onlineplatformok.hu/files/3545f7dd-e099-471e-8a38-2c355ea89d3b.pdf>
- Liber, Adam – Tamás Bereczki - The state of web scraping in the EU; 3 July 2024; IAPP publication; <https://iapp.org/news/a/the-state-of-web-scraping-in-the-eu>
- Liu, Chi, Tianqing Zhu, Jun Zhang, and Wanlei Zhou. 2022. "Privacy Intelligence: A Survey on Image Privacy in Online Social Networks." ACM Computing Surveys 55 (8): Article 161. <https://doi.org/10.1145/3547299>
- Mammadov, Rahil, Is Privacy Still Possible on Social Media? (December 30, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4095320> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4095320>
- Marmor, Andrei, Privacy in Social Media (February 26, 2020). Cornell Legal Studies Research Paper No. 20-10, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3544764> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3544764>
- Martin, Kirsten, Privacy Myths and Mistakes: Paradoxes, tradeoffs, and the omnipotent consumer (October 25, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=5022081> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5022081>
- Nagy Adrienn - A mesterséges intelligencia szerzői jogi vonatkozásai, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 20. (130.) évfolyam 2. szám, 2025. április
- Nissenbaum, H. (2010). Privacy in Context: Technology, Policy, and the Integrity of Social Life. Stanford University Press; Available at https://hci.stanford.edu/courses/cs047n/readings/Privacy_in_Context.pdf
- Novelli, Claudio, Federico Casolari, Philipp Hacker, Giorgio Spedicato, Luciano Floridi - Generative AI in EU law: Liability, privacy, intellectual property, and cybersecurity, Computer Law & Security Review, Volume 55, 2024, 106066, ISSN 2212-473X, <https://doi.org/10.1016/j.clsr.2024.106066>
- Pagallo, Ugo and Ciani, Jacopo, Anatomy of Web Data Scraping: Ethics, Standards, and the Troubles of the Law (September 28, 2023). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4707651> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4707651>
- Rewaria, Sakshi, Data Privacy in Social Media Platform: Issues and Challenges (February 26, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3793386> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3793386>
- Stutzman, Frederic D. and Gross, Ralph and Acquisti, Alessandro, Silent Listeners: The Evolution of Privacy and Disclosure on Facebook (2013). Journal of Privacy and Confidentiality, 4(2), 2, 2013, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3305329>
- Wang, Yangling and Liu, Huan, Social Media Use and Privacy Concerns: How Do College Students View Internet Privacy and Information Protection?. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4339992> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4339992>

- Wen, Wenying & Yuan, Ziyi & Zhang, Yushu & Wang, Tao & Xiao, Xiangli & Zhao, Ruoyu & Fang, Yuming. Image Privacy Protection: A Survey. J. ACM, Vol. 37, No. 4, Article 111. Publication date: August 2018. DOI:10.48550/arXiv.2412.15228; <https://arxiv.org/pdf/2412.15228v1>

Zhao, Ruoyu, Yushu Zhang, Tao Wang, Wenying Wen, Yong Xiang, and Xiaochun Cao. 2023. "Visual Content Privacy Protection: A Survey." Journal of LaTeX Class Files. <https://arxiv.org/abs/2303.16552>

1. számú melléklet: Polgári jogi, szerzői jogi és adatvédelmi jogi védelem összehasonlítása

Szempont	Polgári jogi védelem	Szerzői jogi védelem	Adatvédelem
Védett érdek	Személyiségi jogok, különösen a képmáshoz és személyes adatok védelméhez való jog.	A képfelvétel mint alkotás szerzői jogi (szomszédos jogi teljesítmény) védelme.	A képfelvételen szereplő személyek vagy adott esetben a kép metadadatai, mint személyes adatok védelme.
Hozzájárulás engedély szükségessége	A képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett hozzájárulása szükséges, kivéve a törvényben meghatározott eseteket.	A felhasználáshoz a szerzői jogi jogosult / szomszédos jogi teljesítmény jogosultja engedélye szükséges.	Személyes adatok kezeléséhez az érintett hozzájárulása vagy más jogalap szükséges.
Kivételek	Nyilvános közéleti szereplésről készült felvételek esetén nincs szükség hozzájárulásra.	A szerzői jogi törvény által meghatározott szabad felhasználás esetei (pl. idézés, paródia, oktatási cél).	Jogos érdek vagy jogi kötelezettség teljesítése esetén az adatkezelés hozzájárulás nélkül is jogszerű lehet.
Felelősségi és jogérvényesítési kérdések	A jogsértő személy felelősségre vonható, és polgári jogi szankciók alkalmazhatók, mint például kártérítés, sérelemdíj, a jogsértés abbahagyása és a jogsértő eltiltása a további jogsértéstől. A jogok bíróság előtt érvényesíthetők.	A szerzői jog megsértése esetén a jogsértő személy polgári jogi felelősséggel tartozik, és kártérítésre kötelezhető. A jogsértés megállapítása, a jogsértő felhasználás abbahagyása, kártérítés, sérelemdíj alkalmazható. A jogok bíróság előtt érvényesíthetők.	Az adatkezelő felelősséggel tartozik a személyes adatok jogellenes kezelése esetén, és az érintett kártérítést követelhet. Az adatkezelés jogszerűségének vizsgálata, adatkezelés korlátozása vagy megszüntetése, adatvédelmi hatósághoz fordulás lehetséges.
Tartalomszolgáltató felelőssége	Ekertv. 7. § (1) A szolgáltató felel az általa rendelkezésre bocsátott, jogszabályba ütköző tartalmú információért.	Ekertv. 7. § (1) A szolgáltató felel az általa rendelkezésre bocsátott, jogszabályba ütköző tartalmú információért. Sztj. 57/E. § (1) A tartalommegosztó szolgáltató felel a nyilvánosság számára elérhető szolgáltatása keretében az azt igénybe vevő személy által jogosultság nélkül felhasznált mű vagy szomszédos jogi teljesítmény nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tételéért.	Ekertv. 7. § (1) A szolgáltató felel az általa rendelkezésre bocsátott, jogszabályba ütköző tartalmú információért. Ha a szolgáltató saját jogon végez adatkezelést (cookie-kezelés, saját adatkezelési műveletek, profilalkotás stb.), azért adatkezelőként felelős. VLOP / VLOSE esetén DSA 34. cikk
Platformszolgáltató mentesülése	DSA 4-6. cikkei	Értesítési eltávolítási eljárás irányadó az Ekertv 13. §	DSA 4-6. cikkei, kivéve DSA 34. cikk

felhasználók jogsértése esetén		alapján (Értesítés a jogsértő információs társadalommal összefüggő szolgáltatásról) és ennek hiányában DSA 4-6. cikkei. Tartalomszolgáltató mentesülése Szjt. 57/E. § (2) bekezdése alapján. DSA 6. cikk nem alkalmazható (Szjt. 57/D §.).	
Monetizáció	Az érintett hozzájárulása nélkül történő kereskedelmi célú felhasználás jogsértő;	A szerzői jogok tulajdonosának engedélye szükséges a monetizációhoz.	Személyes adatok kereskedelmi célú felhasználásához az érintett hozzájárulása vagy más jogalap szükséges.
MI tanítás jelentősége	Az érintett hozzájárulása szükséges a képfelvételek MI tanítási célú felhasználásához.	A szerzői jogi védelem alatt álló képfelvételek MI tanításhoz való felhasználása a jogosult engedélyéhez kötött.	Személyes adatokat tartalmazó képfelvételek MI tanítási célú felhasználása az érintett hozzájárulása vagy más jogalap nélkül jogsértő.

2. sz. melléklet - A főbb platformok szolgáltatási feltételeinek összehasonlítása képek felhasználása szempontjából

Az alábbiakban összehasonlító áttekintést nyújtunk arról, hogy a főbb közösségi média- és videoplatformok hogyan kezelik a felhasználók által feltöltött képeket és videókat a szolgáltatási feltételeikben (ToS) és irányelveikben. A táblázat kiemeli, hogy ki a tartalom tulajdonosa, milyen terjedelmű felhasználási engedélyt adnak a felhasználók a platformnak (és más felhasználóknak), magán- és a nyilvános tartalmak közötti különbségeket, a monetizációs szabályokat, valamint a tartalom AI/gépi tanuláshoz való felhasználását.

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
YouTube (Google) ¹⁷²	Tulajdonjog: A szellemi tulajdon a felhasználóé marad¹⁷³. A Tartalomért az azt a Szolgáltatásban rendelkezésre bocsátó személy vagy entitás tartozik felelősséggel. Felhasználási engedély: <i>Engedély biztosítása a YouTube-nak:</i> A YouTube Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF) értelmében a felhasználók nem kizárólagos, jogdíjmentes, átruházható, allencbe adható engedélyt biztosítanak a YouTube számára a feltöltött tartalmaik felhasználására. Ez az engedély kiterjed a tartalom felhasználására, sokszorosítására, terjesztésére, módosítására, megjelenítésére és előadására a YouTube szolgáltatásaival és üzleti tevékenységével kapcsolatban, beleértve a YouTube népszerűsítését is. Ez magában foglalhatja az ajánlási rendszerek és moderációs eszközök fejlesztését is. <i>Engedély biztosítása a többi felhasználónak:</i> Más YouTube-felhasználóknak is engedélyt ad a tartalom megtekintésére és felhasználására a YouTube funkcióin keresztül (pl. megtekintés, beágyazás).¹⁷⁴ <i>A felhasználási engedély időtartama:</i> a felhasználási engedély a Tartalom eltávolításáig érvényes. A törlés után az engedélyek megszűnnek, kivéve, ha a Szolgáltatás	Láthatóság¹⁷⁶: A YouTube tartalom láthatósági beállításai és a felhasználási engedélyek szorosan összefüggnek egymással. Amikor egy felhasználó beállítások határozzák meg, hogy ki férhet hozzá a videóhoz, és milyen mértékben használhatják azt mások. Láthatósági beállítások: <i>Nyilvános:</i> A videót bárki megtekintheti, megjelenik a keresési eredményekben és a csatornán. <i>Nem listázott:</i> A videó nem jelenik meg a keresési eredményekben vagy a csatornán, de bárki megtekintheti, aki rendelkezik a közvetlen linkkel. <i>Privát:</i> A videót csak a feltöltő és az általa kiválasztott felhasználók láthatják. Nem jelenik meg a keresési eredményekben, a csatornán, és mások nem férhetnek hozzá engedély nélkül. A más felhasználókra vonatkozó engedély csak a szolgáltatás funkciói által lehetővé tett módon érvényes - vagyis ha egy videó privát vagy nem	Platform monetizáció¹⁷⁷: A YouTube fenntartja a jogot, hogy minden tartalmat monetizáljon (pl. hirdetések a videókon vagy azok előtt, vagy előfizetési díjak). Alapértelmezés szerint a feltöltők nem jogosultak a hirdetésekből származó bevételre, kivéve, ha csatlakoznak a YouTube Partner Programhoz. Felhasználói monetizáció: Ha a felhasználók megfelelnek a kritériumoknak, akkor a Partnerprogramon keresztül kérhetik a monetizációt saját maguk javára (hirdetések, tagságok stb.); ennek hiányában a YouTube továbbra is futtathat hirdetéseket a videóikban fizetés nélkül.	A YouTube Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF) és Adatvédelmi Irányelvei nem tartalmazzak kifejezett rendelkezéseket a mesterséges intelligencia (MI) használatáról. Mindazonáltal a YouTube algoritmusokat alkalmaz az ajánlásokhoz és a tartalom moderálásához, és a feltöltött tartalmakat felhasználhatja szolgáltatásai fejlesztéséhez, ami magában foglalhatja az ajánlási modellek vagy MI-alapú moderációs eszközök tanítását. Mesterséges intelligencia használata: A YouTube algoritmusokat használ az ajánlásokhoz és a tartalom moderálásához. A ToS felhasználási engedély értelmében a YouTube felhasználhatja a feltöltött tartalmakat a szolgáltatások fejlesztéséhez, ami magában foglalhatja az ajánlási modellek vagy a mesterséges intelligencia moderációs eszközök tanítását (bár erről a ToS nem rendelkezik kifejezetten). A YouTube adatvédelmi irányelvei és gyakorlatai szerint a tartalom és a felhasználói adatok elemzése az algoritmusok javítása érdekében történik. Tanulás a tartalomból: A YouTube nyilvánosan

¹⁷² Általános Szerződési Feltételek, <https://www.youtube.com/t/terms?hl=hu&override hl=1>, Hatálybalépés napja: 2023. május 10.;

¹⁷³ „Az Ön Tartalmával kapcsolatos tulajdonjogok továbbra is teljeskörűen Önt illetik meg. Azaz, ami az Öné volt, az az Öné is marad.”

¹⁷⁴ „a Szolgáltatás minden felhasználója számára az egész világra kiterjedő, nem kizárólagos, jogdíjmentes engedélyt biztosít a saját Tartalma Szolgáltatáson keresztüli elérésére, valamint a Tartalomnak a Szolgáltatás valamely funkciója által lehetővé tett módon való felhasználására (többek között reprodukálására, terjesztésére, módosítására, megjelenítésére és előadására).”

¹⁷⁶ <https://www.youtube.com/static?template=terms&%3A~%3Atext=License%20to%20Other%20Users>

¹⁷⁷ <https://www.youtube.com/static?template=terms&%3A~%3Atext=Right%20to%20Monetize>

	működtetése, a korábban engedélyezett felhasználás vagy jogszabály máshogy rendelkezik. Például YouTube nem köteles visszavonni a más felhasználók által offline megtekintésre letöltött Tartalmat, illetve törölni a jogi okokból szükséges másolatokat. A YouTube-on a feltöltött videókhoz alapértelmezés szerint a Standard YouTube-licenc tartozik. Ez a licenc megőrzi a szerzői jogokat, és korlátozza a videók felhasználását mások által. Alternatívaként a feltöltők választhatják a Creative Commons-licencet (CC BY) is, amely lehetővé teszi mások számára a tartalom újrafelhasználását és szerkesztését, amennyiben megfelelően hivatkoznak az eredeti szerzőre.¹⁷⁵	listázott, csak az engedélyezett nézők férhetnek hozzá. A YouTube tiszteletben tartja a feltöltő adatvédelmi beállításait azzal kapcsolatban, hogy ki láthatja a videót.		nem állítja, hogy videókat használ külső AI-tanításhoz, csak saját szolgáltatási funkcióihoz. A felhasználók a beállítások módosításával (a DSA követelményeinek megfelelően) lemondhatnak bizonyos személyre szabási algoritmusokról. 2024 decemberétől a YouTube lehetőséget biztosít az alkotóknak, hogy engedélyezzék vagy megtiltsák videóik felhasználását harmadik felek MI-modelljeinek tanításához.¹⁷⁸ Alapértelmezés szerint ez a beállítás ki van kapcsolva, így a tartalmak nem használhatók fel külső MI-tanításhoz az alkotó kifejezett engedélye nélkül. Az alkotók a YouTube Stúdióban állíthatják be ezt az opciót, és kiválaszthatják, mely harmadik felek számára engedélyezik tartalmaik felhasználását.
--	---	--	--	---

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Facebook (Meta) ¹⁷⁹	Tulajdonjog: A Facebook felhasználási feltételei szerint a felhasználók megtartják a tulajdonjogot az általuk létrehozott és megosztott tartalmak felett, és ezen feltételek semmilyen módon nem csorbitják a felhasználók tartalmaikhoz fűződő jogait. A felhasználók szabadon megoszthatják tartalmaikat bárkivel és bárhol.¹⁸⁰ Felhasználási engedély: A Facebook szolgáltatásainak nyújtásához a felhasználóknak jogi engedélyt (licencet) kell biztosítaniuk a platform számára ezen tartalmak használatához. Ez kizárólag a szolgáltatások nyújtása és fejlesztése érdekében történik. Különösen, amikor a felhasználók szellemi tulajdonjoggal védett tartalmat osztanak meg, posztolnak vagy töltenek fel a Facebook termékein vagy azokkal összefüggésben, nem	Láthatóság: A Facebook nagy hangsúlyt fektet a felhasználók adatvédelmi beállításainak tiszteletben tartására, lehetővé téve számukra, hogy meghatározzák, ki láthatja az általuk megosztott tartalmakat. Az adatvédelmi beállítások segítségével a felhasználók az alábbi közönségbéállítások közül választhatnak¹⁸¹: <i>Nyilvános:</i> A bejegyzés bárki számára látható, beleértve azokat is, akik nem rendelkeznek Facebook-fiókkal. Az ilyen bejegyzések megjelenhetnek a keresőmotorok találatai között is. <i>Ismerősök:</i> Csak a felhasználó Facebook-ismerősei láthatják a bejegyzést. <i>Ismerősök ismerősei:</i> A bejegyzést a felhasználó ismerősei és azok ismerősei is láthatják.	Platform monetizáció: A Facebook hirdetéseket helyezhet el a felhasználó által megosztott tartalmak mellett, például a hírfolyamban, de nem értékesíti közvetlenül az a felhasználó egyes fotóit vagy videóit. A felhasználói adatokat és a tartalmi interakciókat azonban felhasználja a hirdetések célzásához. Név és profilkép használata hirdetésekben: Az új felhasználási feltételek szerint a felhasználók engedélyt adnak arra, hogy a Facebook a nevüket és profilképüket közösségi kontextusban használja, például hirdetések mellett. Ez azt jelenti, hogy az Ön neve és profilképe megjelenhet hirdetések, ajánlatok és egyéb szponzorált vagy kereskedelmi tartalmak mellett vagy azokkal összefüggésben, anélkül, hogy ezért a felhasználó bármilyen kompenzációban	A Facebook (Meta) mesterséges intelligencia (MI) alkalmazása és adatkezelési gyakorlatai az elmúlt időszakban jelentős figyelmet kaptak. Tartalom moderálása és személyre szabás MI segítségével: A Facebook széles körben alkalmazza az MI-t a tartalmak moderálására, például képfelismerést használ a tiltott tartalmak, mint a meztelenség vagy erőszak kiszűrésére. Emellett az MI-t a hírfolyam rangsorolására és a felhasználói élmény személyre szabására is használják. A felhasználók által megosztott tartalmakat elemezhetik és módosíthatják (például bélyegképek létrehozása, arcok automatikus címkézése) a szolgáltatások nyújtása érdekében.

¹⁷⁵ Creative Commons; <https://support.google.com/youtube/answer/2797468?hl=hu>; <https://www.iubenda.com/en/help/123489-standard-youtube-license-vs-creative-commons>

¹⁷⁸ Third Party AI Trainability on YouTube - <https://support.google.com/youtube/thread/313644973/third-party-ai-trainability-on-youtube?hl=en&sjid=17310162182401277271-NC>

¹⁷⁹ Facebook Terms of Service <https://www.facebook.com/legal/terms>; 2025. január 1.

¹⁸⁰ „You retain ownership of the content that you create and share on Facebook and other you use, and nothing in these Terms takes away the rights you have to your own content. You are free to share your content with anyone else, wherever you want.”

¹⁸¹ Posting, Tagging & Likes - <https://www.facebook.com/help/935175519838326>

kizárólagos, átruházható, allicencbe adható, jogdíjmentes és világszerte érvényes licencet biztosítanak a Facebook számára. Ez a licenc feljogosítja a Facebookot arra, hogy a tartalmat tárolja, használja, terjessze, módosítsa, futtassa, másolja, nyilvánosan előadja vagy megjelenítse, lefordítsa, és származékos műveket hozzon létre belőle (összhangban a felhasználó adatvédelmi és alkalmazásbeállításával). Például, ha egy felhasználó fotót oszt meg a Facebookon, ezzel engedélyt ad a platformnak arra, hogy azt tárolja, másolja és megossza másokkal (ismételten, a felhasználó beállításával összhangban), beleértve a Meta termékeket vagy azokat a szolgáltatókat, amelyek támogatják ezeket a termékeket és szolgáltatásokat. <i>Felhasználási engedély időtartama:</i> Ez a felhasználási engedély megszűnik, amikor a felhasználó törli tartalmát a Facebook rendszereiből. A felhasználók bármikor törölhetik az általuk megosztott, posztolt vagy feltöltött tartalmakat. Emellett a személyes fiók törlésekor az összes ahhoz kapcsolódó tartalom is törlődik. A fiók törlése nem vonatkozik automatikusan azokra a tartalmakra, amelyeket a felhasználó oldal adminisztrátoraként posztolt, vagy amelyeket más felhasználókkal közösen hozott létre, például megosztott albumokban található fotókra, amelyek továbbra is láthatók maradhatnak az album többi tagja számára. A fiók törlési folyamatának megkezdése után a tartalmak törlése akár 90 napot is igénybe vehet. Ha egy tartalmat a kukába helyeznek, a törlési folyamat automatikusan elindul 30 nap elteltével, hacsak a felhasználó nem dönt úgy, hogy hamarabb törli a tartalmat. A törlési folyamat alatt a tartalom már nem látható más felhasználók számára. A tartalom törlése után további 90 napig tarthat, amíg az eltűnik a biztonsági mentésekből és katasztrófa-helyreállítási rendszerekből.	Csak én: A bejegyzés kizárólag a felhasználó számára látható. Egyéni: Lehetőség van konkrét személyek vagy ismerősök listáinak kiválasztására, akik láthatják vagy nem láthatják a bejegyzést. Ezeket a beállításokat minden egyes bejegyzés létrehozásakor meg lehet adni, vagy utólag módosítani a bejegyzés mellett található adatvédelmi ikonra kattintva. Ha egy bejegyzést az Ismerősök beállítással osztanak meg, az ismerősök továbboszthatják azt saját ismerőseikkel, hacsak a felhasználó nem korlátozza ezt a lehetőséget. A bejegyzés láthatósága ilyenkor az eredeti posztoló adatvédelmi beállításaitól függ.	részesülne. Például a Facebook megmutathatja a barátoknak, hogy érdeklődik egy hirdetett esemény iránt, vagy kedvelt egy márka által létrehozott oldalt. Az ilyen hirdetéseket és tartalmakat csak azok láthatják, akiknek a felhasználó engedélyezte, hogy lássák a Meta termékeken végzett tevékenységeit. A felhasználó a hirdetési beállításai és preferenciái módosításával szabályozhatja ezt. Az új felhasználási feltételek alapján a Facebook széleskörű engedélyt kap a megosztott tartalmak felhasználására, összhangban a felhasználó adatvédelmi beállításával. A platform hirdetéseket helyezhet el a tartalmak mellett, és felhasználhatja a felhasználó nevét és profilképét hirdetési célokra, a közösségi kontextus figyelembevételével.	Tartalom felhasználása MI tanításához: A Meta azt tervezte, hogy a nyilvánosan elérhető Facebook- és Instagram-posztokat felhasználja saját MI rendszereinek tanításához. Ez magában foglalta volna a felhasználók által nyilvánosan megosztott szövegeket és képeket is. Azonban az Európai Unióban a GDPR szabályozás miatt a Meta átmenetileg felfüggesztette az európai felhasználók adatainak ilyen célú felhasználását.¹⁸² A Meta 2025. május 27-én módosításokat¹⁸³ vezet be, amely jogos érdek jogalapra hivatkozva és tiltakozás mellett lehetővé teszi a nyilvános adatok generatív MI-modellek fejlesztésére és tökéletesítésére való felhasználását a Meta MI-fejlesztéseihez. Harmadik felek MI rendszereinek adatgyűjtése: A Facebook tiltja harmadik felek számára, hogy automatizált eszközökkel (például scraping technikákkal) gyűjtsenek adatokat a platformról, mivel ez sérti a felhasználási feltételeket.
--	--	--	---

¹⁸²How Meta uses information for generative AI models and features - AI at Meta <https://www.facebook.com/privacy/genai/>; 2025. március 16.

¹⁸³ <https://about.fb.com/news/2025/04/making-ai-work-harder-for-europeans/>; 2025. április 14.

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Instagram (Meta)	Tulajdonjog: A felhasználót illeti meg a fényképek/videók tulajdonjoga, az Instagram nem formál igényt a tartalmakra vonatkozó tulajdonjogra. Felhasználási engedély:¹⁸⁴ A felhasználó a szellemi tulajdon jog által védett tartalom (pl. fénykép, videó) közzétételével, megosztásával, feltöltésével nem kizárólagos, jogdíjmentes, átruházható, allicencbe adható és az egész világra kiterjedő felhasználási engedélyt ad az Instagramnak a tartalom tárolására, felhasználására, terjesztésére, módosítására, futtatására, másolására, nyilvános előadására vagy megjelenítésére, lefordítására vagy belőle származékos művek létrehozására a felhasználó adatvédelmi beállításainak és alkalmazásbeállításainak megfelelően. <i>Felhasználási engedély időtartama:</i> A fenti felhasználási engedély a tartalom vagy a felhasználói fiók rendszerből való törlésével szűnik meg. A felhasználók bármikor törölhetik az általuk megosztott, posztolt vagy feltöltött tartalmakat. Emellett a személyes fiók törlésekor az összes ahhoz kapcsolódó tartalom is törlődik. <i>Az Instagram szellemi tulajdonjoga által védett tartalom felhasználása:</i>¹⁸⁵ Az Instagram által közzétett tartalom (pl. képek,	Láthatóság:¹⁸⁶ Az Instagram lehetővé teszi a felhasználók számára annak meghatározását, hogy ki láthatja az általuk feltöltött/megosztott tartalmat. Ez alól egy kivétel van: a 18 éven aluli személy Instagram-fiókja alapértelmezés szerint privát, és a 16 év alatti tinédzserek csak szülőjük/gondviselőjük engedélyével tehetik nyilvánossá fiókjukat. 16-17 évesek esetében csak akkor szükséges szülői/gondviselői engedély, ha be van állítva a szülő/gondviselő általi felügyelet. Az adatvédelmi beállításokkal a felhasználók az alábbi opciók közül választhatnak tartalmaik láthatóságára vonatkozóan. Nyilvános: A közzétett fényképeket, videókat bármely Instagram-felhasználó láthatja, a profiladatokat pedig, beleértve a profilfotót is, bárki az Instagramon vagy azon kívül. A nyilvános fiók tartalmait keresőmotorok találatai között is megjelenhetnek. Nyilvános profil esetén bárkinek lehetősége van a Reels-videókat letölteni, illetve a videókat remixelni, ha az erre vonatkozó adatvédelmi beállítások ezt lehetővé teszik. A fényképek és a videók Instagram felületén kívüli beágyazására bárkinek van	Platform monetizáció: Az Instagram hirdetéseket helyezhet el az alkalmazásban (a hírfolyamban vagy a történetekben), ellenszolgáltatás nélkül, a felhasználói adatok (pl. felhasználónév, profilkép, kedvelésekre vonatkozó információk) megjelenítésével. Ennek megfelelően, például hirdetések jelenhetnek meg a hírfolyamban a felhasználói fényképek mellett, és az Instagram megmutathatja, hogy a felhasználó kedvelt egy szponzorált bejegyzést. A felhasználóknak ellenérték fejében lehetőségük van az Instagramot hirdetésmentesen is használni.¹⁹⁰ A hirdetésjellegű tartalommal kapcsolatos műveleteket és a szponzorált fiókok követéseit azok láthatják, akik jogosultak az adott tartalom vagy követés megtekintésére. Felhasználói monetizáció (üzleti és tartalomkészítői fiókok): Előfizetés:¹⁹¹ A tartalomkészítői fiókok esetében lehetőség van az ilyen fiókokat követő felhasználóknak az Előfizetési szolgáltatással élni, amely az előfizetőknek hozzáférést biztosít exkluzív tartalmakhoz (pl. történetek, bejegyzések). Jelvények:¹⁹² Tartalomkészítő és üzleti Instagram-fiókok számára elérhető az Instagram-jelvények funkció, amely lehetőséget biztosít az ilyen fiókok	MI használata: Tartalom moderálása: Az Instagram mesterséges intelligenciát használ a tartalom moderálásához. A döntésből az MI is tanul, hogy működése hatékonyabb legyen. Az emberi ellenőrzésre szánt tartalmakat a következő szempontok alapján választja ki az MI: - Súlyosság – Mennyire valószínű, hogy a tartalom képes lenne károkozashoz vezetni mind online, mind offline? - Vírusszerű terjedés – Milyen gyors ütemben történik a tartalom megosztása? - Szabálysértés valószínűsége – Mennyire valószínű, hogy a szóban forgó tartalom ténylegesen megszegi a szabályainkat? Személyre szabott tartalom: Az Instagramon kifejtett aktivitás alapján az Instagram MI-rendszere segítségével ajánlott tartalmakat jelenít meg felületén, rangsorolja a hírfolyamot. MI-infócímke: a Meta MI-eszközeivel létrehozott tartalmakat az Instagram automatikusan ellátja egy címkével (pl. „Elképzelve az MI segítségével” vízjel), illetve, ha a létrehozott tartalom MI-re utaló jeleket tartalmaz, MI-infó címkét alkalmaz az Instagram. A felhasználó köteles ellátni azokat a tartalmait MI-címkével, amelyek MI-technológiát tartalmaznak.¹⁹⁷

¹⁸⁴ Instagram Felhasználási feltételek 4.3. pont https://help.instagram.com/581066165581870/?locale=hu_HU&hl=hu

¹⁸⁵ Instagram Felhasználási feltételek 5. pont

¹⁸⁶ A nyilvános és a privát Instagram-fiók közötti különbségek https://www.facebook.com/help/instagram/517073653436611/?locale=hu_HU

¹⁹⁰ Hirdetésmentesség felhasználási feltételei https://www.facebook.com/legal/no_ads_terms

¹⁹¹ Előfizetések engedélyezése az Instagramon https://www.facebook.com/help/instagram/406451644272016?helpref=faq_content

¹⁹² Bevételszerzés jelvényekkel az Instagram Live funkcióban https://www.facebook.com/help/instagram/266121941428400?helpref=faq_content

¹⁹⁷ Instagram Súgóközpont <https://help.instagram.com/761121959519495>

	videók) felhasználásával közzétett felhasználói tartalommal kapcsolatban az Instagram minden jogot fenntart.	lehetősége. Ha a felhasználó azt szeretné, hogy valaki ne lássa a bejegyzését, akkor lehetősége van letiltani az adott felhasználót. • <i>Privát:</i> A közzétett fényképeket, videókat csak a követők láthatják. A profilfotót bárki láthatja, akkor is, ha nem rendelkezik Instagram-fiókkal. A privát fiók tartalmait a fiók követői oszthatják meg, ha a felhasználó erre lehetőséget adott. A Reels-videókat letölteni, illetve a videókat remixelni, továbbá a fényképeket és a videókat beágyazni az Instagram felületén kívül senki nem tudja. Mind nyilvános, mind pedig privát fiók esetében lehetőség van arra, hogy a bejegyzés megtekintésére jogosultak a tartalmat megosszák. Nyilvános profil esetén lehetőség van a bejegyzések és Reels-videók történetben történő megosztásának letiltására.¹⁸⁷ Privát fiók esetén, a történetben való megosztásra eleve nincs lehetőség. Instagram-történetek és élő tartalmak esetében a felhasználónak lehetősége van meghatározni, hogy mely felhasználók elől kívánja elrejteni Instagram történeteit/élő tartalmát.¹⁸⁸ A „közeli ismerősök” lista létrehozásával is korlátozhatja a felhasználó tartalmait	követőinek arra, hogy a fiók élő közvetítése során jelvényeket vásároljanak. Az Instagram 0%-ban, a Google és az Apple 30%-ban részesedik a bevételből. • <i>Ajándékok:</i>¹⁹³ Az Instagram-felhasználók Reels-videókhoz virtuális ajándékokat küldhetnek a tartalomkészítőnek. A virtuálisajándék-küldésre csillagok vásárlásával van lehetőség. Az Instagram havi szinten nyereségrészesedést biztosít (0,01 USD-nek megfelelő összeg minden, rajongótól kapott csillagért) a tartalomkészítőnek azokból a Reels-videókból, amelyek ajándékküldésre ösztönözték a megtekintőket. A bevételt szerző tartalomkészítőknek meg kell felelniük az Instagram partnerek bevételszerzésére vonatkozó szabályzatának¹⁹⁴, az Instagram tartalomhoz kapcsolódó bevételszerzési szabályzatának¹⁹⁵, és az Instagram from Meta fizetésre és kifizetés fogadására érvényes szabályzatának.¹⁹⁶ A nem üzleti vagy tartalomkészítő fiokok által közzétett fotó- vagy videótartalom esetében nem állnak rendelkezésre a fenti bevételszerző funkciók, így alapértelmezett bevételmegosztás sincs. Az esetleges monetizálás szponzorációkon keresztül történhet.	A Meta MI-rendszereire a Facebookkal kapcsolatban tett megállapítások (MI tanításával, harmadik felek MI rendszereinek adatgyűjtésével kapcsolatban) az Instagramra is vonatkoznak, mivel az Instagram MI-modellje a Meta MI-rendszerének részét képezi.¹⁹⁸
--	---	--	---	---

¹⁸⁷ Instagram Súlyközpont - A bejegyzés megosztásának letiltása az Instagramon https://help.instagram.com/620106782759015?helpref=faq_content

¹⁸⁸ Instagram Súlyközpont - Hogyan rejtethet el valaki elől az Instagram-történetemet? https://www.facebook.com/help/instagram/1177797265575168/?locale=hu_HU

¹⁹³ Bevételszerzés Instagram-ajándékokkal https://help.instagram.com/738469380549477?helpref=faq_content

¹⁹⁴ https://www.facebook.com/help/instagram/512371932629820?helpref=faq_content

¹⁹⁵ https://help.instagram.com/2635536099905516?helpref=faq_content

¹⁹⁶ https://www.facebook.com/payments_terms

¹⁹⁸ A Meta MI-k felhasználási feltételei (EU) <https://www.facebook.com/legal/eu-ai-terms>

		(fénykép- és videóbejegyzés, valamint történet esetében) láthatóságát, így az adott tartalmat csak a felhasználó „közeli ismerősök” listájában szereplő profilok láthatják. ¹⁸⁹		
--	--	--	--	--

¹⁸⁹ Instagram Súgóközpont – Közeli ismerősök listájának létrehozása az Instagramon https://www.facebook.com/help/instagram/476003390920140/?locale=hu_HU

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
TikTok	Tulajdonjog:¹⁹⁹ A felhasználót illeti meg tartalmainak szerzői jogai. Felhasználási engedély:²⁰⁰ Tartalom létrehozásával a felhasználó – a vonatkozó alkalmazásbeállításaitól függően – nem kizárólagos, ellenérték nélküli, átruházható, allicencbe adható, egész világra kiterjedő felhasználási engedélyt a TikToknak és leányvállalatának (a fejlesztési, üzemeltetési célokra), továbbá a felhasználóknak (szórakoztatási céllal) a tartalom felhasználására, módosítására, adaptálására, reprodukálására, származékos művek létrehozására, közzétételére, továbbítására és terjesztésére bármilyen formában. <i>A felhasználási engedély időtartama:</i> A tartalom vagy a felhasználói fiók törlésével a felhasználó tartalma törlődik, ugyanakkor a felhasználási engedély hatálya a tartalom/fiók törlését követő időre is kiterjed, amennyiben a felhasználó engedélyezte az alkalmazásbeállításokban, hogy más felhasználók felhasználják a tartalmát (pl. ha a tartalmat a törlés előtt már más felhasználó felhasználta, akkor az eredeti tartalom törlése nem befolyásolja a másik felhasználó által, a törölt tartalom felhasználása útján létrehozott tartalmat), illetve ha a TikTok köteles a tartalom tárolására vagy feldolgozására.	Láthatóság:²⁰¹ A felhasználók megadhatják, hogy privát vagy nyilvános legyen a fiókjuk. <i>Nyilvános:</i> A felhasználó adatvédelmi beállításaitól függően a tartalmak bárki számára láthatóak lehetnek és bárki megoszthatja azokat a TikTokon vagy azon kívül, függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e TikTok fiókkal vagy sem. <i>Privát:</i> Ebben az esetben csak a jóváhagyott követők láthatják a videókat. Mind nyilvános, mind privát fiók esetében érvényes, hogy a profilkép bárki számára (a TikTokon vagy azon kívül) látható, kereshető lesz. Tartalom létrehozásakor vagy azt követően a felhasználónak lehetőségében áll meghatároznia, hogy csak azok a felhasználók lássák az adott tartalmat, amelyekkel kölcsönösen követik egymást. Mind nyilvános, mind pedig privát fiók esetében lehetőség van arra, hogy a bejegyzés megtekintésére jogosultak a tartalmat megosszák, felhasználják a felhasználó adatvédelmi beállításainak megfelelően.	Platform monetizáció: A TikTok hirdetéseket jelenít meg a felületén, amelyekhez a felhasználók hozzászólhatnak, lájkolhatják, megoszthatják, ha a hirdető engedélyezi ezeket. A felhasználók számára nem személyre szabott vagy a gyűjtött információk (pl. TikTok-tevékenység és TikTokon kívüli tevékenység) alapján személyre szabott hirdetések jelenhetnek meg. Minden hirdetés esetében felhasználásra kerülnek a helymeghatározási adatok, a nyelvi információk, illetve a demográfiai adatok.²⁰² Felhasználói monetizáció: A TikTok monetizációs funkcióit csak 18 éves kortól lehet használni. <i>Márkatartalom:</i>²⁰³ Ha a tartalom harmadik fél márkáját, termékét vagy szolgáltatását népszerűsíti ellenszolgáltatás fejében. Ilyenkor a felhasználónak fel kell tüntetnie, hogy a tartalom kereskedelmi célú. <i>Ajándékok:</i>²⁰⁴ A felhasználók virtuális Érméket vásárolhatnak, amelyekkel virtuális Ajándékokat küldhetnek a felhasználóknak. A TikTok többek között az elküldött Ajándékok száma és típusa alapján részesíti jutalomban a felhasználót, amely lehet termék vagy kedvezményutalvány, illetve virtuális Gyémánt, ami pénzösszeg megszerzésére használható fel.²⁰⁵ A Jutalmakat a	MI használata:²⁰⁷ MI által generált tartalmak: A TikTok felületén megjelenhetnek MI által generált tartalmak is, amelyeket MI-n alapuló technológia hozott létre/módosított. Az ilyen tartalmakat a felhasználóknak AIGC címke használatával vagy egyértelmű képaláírással, vízzel vagy matricával kell ellátnia, de a TikTok automatikusan is felcímkézheti az MI által generált tartalmat. Életkor megerősítése: A felhasználók dönthetnek úgy, hogy az életkor megerősítéséhez MI-alapú életkorbecslést alkalmaznak, amely alapján a TikTok személyre szabhatja a megjelenő tartalmat.²⁰⁸ Személyre szabott tartalom: A TikTok MI-t használ „For You Feed” tartalomajánló algoritmusához. Tanulás a tartalomból: A TikTok felhasználhatja a felhasználói videókat új funkciók kifejlesztéséhez. A TikTok nem engedélyezi a harmadik fél által MI tanítás céljára végzett adatgyűjtést. Belsőleg azonban a TikTok algoritmusai folyamatosan tanulnak a felhasználói tartalmakból és viselkedésekből, hogy finomítsák a feed-ajánlásokat.

¹⁹⁹ Terms of Service (2024. november) 4.9. pont <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/terms-of-service/en>

²⁰⁰ Terms of Service (2024. november) 4.9. pont <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/terms-of-service/en>

²⁰¹ TikTok súgóközpont – Privát vagy nyilvános fiók? <https://support.tiktok.com/hu/account-and-privacy/account-privacy-settings/making-your-account-public-or-private>

²⁰² Adatkezelési központ <https://www.tiktok.com/privacy/ads-and-your-data/hu>

²⁰³ Márkákval kapcsolatos tartalmakra vonatkozó irányelv (2023. november) <https://www.tiktok.com/legal/page/global/bc-policy/hu>

²⁰⁴ Virtuális cikkekre vonatkozó irányelv (2022. június) <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/virtual-items/hu>

²⁰⁵ Jutalmakra vonatkozó irányelv (2022. június) - <https://www.tiktok.com/legal/page/global/rewards-policy-eea/hu>

²⁰⁷ Közösségi irányelvek (2024. május 17.) Szerkesztett média- és MI által generált tartalom (AIGC) <https://www.tiktok.com/community-guidelines/hu/integrity-authenticity?cgversion=2024H1update>

²⁰⁸ TikTok súgóközpont – <https://support.tiktok.com/hu/account-and-privacy/personalized-ads-and-data/how-we-process-face-and-voice-information>

			felhasználóknak a tartalmaik népszerűsége alapján ítéli oda a TikTok. További bevételszerző lehetőséget jelenthet a TikTok Creator Marketplace (az Európai Unió országai közül csak Németországban, Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban) és a Creator Rewards Program²⁰⁶ (az Európai Unió országai közül csak Németországban és Franciaországban).	
--	--	--	--	--

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Twitter (X)	Tulajdonjog:²⁰⁹ A felhasználó által közzétett tartalomnak a felhasználó a tulajdonosa. Felhasználási engedély: A tartalom közzétételével a felhasználó az egész világra érvényes, nem kizárólagos, jogdíjmentes licencet ad az X-nek (az allicenbe adás jogával) az adott tartalom felhasználására, másolására, reprodukálására, feldolgozására, adaptálására, módosítására, közzétételére, továbbítására, megjelenítésére, feltöltésére, letöltésére és terjesztésére bármely jelenleg ismert vagy később kifejlesztett médiában vagy terjesztési módszerrel és bármilyen célra. Az így biztosított licenc feljogosítja az X-et, hogy a tartalom elemzése útján a szolgáltatásait fejlessze, beleértve a gépi tanulási és mesterségesintelligencia-modelljeikkel való használatot és azok betanítását, generatív vagy más típusú modellek esetében is.	Láthatóság:²¹⁰ Az X-en közzétett tartalmak láthatósága regisztrációt követően alapértelmezés szerint nyilvános, azaz bárki, még felhasználói fiók nélkül is láthatja a profilképet, nyilvános bejegyzéseket, azok a keresőmotorok találatai között megjelenhetnek. Az ilyen bejegyzéseket a felhasználók megoszthatják. A felhasználók dönthetnek úgy, hogy fiókjukat priváttá teszik, ami azt jelenti, hogy csak a felhasználó által jóváhagyott követők láthatják az adott fiók bejegyzéseit. Ugyanakkor, ha a felhasználó hozzáférést adott egy harmadik fél alkalmazásának az X-fiókjához, akkor ez az alkalmazás is láthatja az egyébként privát bejegyzéseket. Privát bejegyzés esetén a követők nem oszthatják meg („repost”) a bejegyzést és az ilyen bejegyzések nem jelennek meg a keresőmotorok találatai között, továbbá a privát bejegyzéseket az X nem használhatja MI-modelljeinek képzésére.	Platform monetizáció: Hirdetések:²¹¹ Az X (korábban Twitter) partnerei és külső szolgáltatók hirdetéseit helyezi el a felületén ellenérték fejében. és a tartalom mellett. Emellett a hirdetett tweeteken és trendeken keresztül is pénzzé teszi a hirdetéseket. A feltételek szerint a felhasználók nem jogosultak kompenzációra a normál tweetek. X Premium(+):²¹² Az X lehetővé teszi a felhasználóknak bizonyos funkciókhoz való hozzáférést az adott funkcióra vonatkozó egyszeri vagy ismétlődő díj megfizetése ellenében (pl. X Premium, X Premium+). Az X Premium(+) keretében a felhasználók több funkcióhoz (pl. cikkekhez való hozzáférés, hozzáférés alkotói előfizetésekhez, stb.) férhetnek hozzá.	MI-használat:²¹⁵ MI tanítása: Az X a nyilvánosan közzétett posztokat (beleértve a médiatartalmat) és az ahhoz kapcsolódó felhasználói metaadatokat felhasználhatja MI-modelljeinek képzéséhez, amelyeket az X szolgáltatásainak fejlesztéséhez használ. A felhasználók az ilyen adataik felhasználását úgy előzhetik meg, ha az adott poszt vonatkozásában a „csak követők” láthatósági beállítást használja, vagy törli a bejegyzést, így a bejegyzéshez kapcsolódó metaadatok törölve lesznek. Személyre szabott tartalom: Az adatok felhasználásával az X a felhasználói beállításoktól függően a hirdetési és szponzorált tartalomszolgáltatások nyújtására használja, ami segít abban, hogy az X-en megjelenő hirdetések relevánsabbak legyenek a felhasználó számára. Illetve MI-asszisztenst

²⁰⁶ Creator Rewards Program <https://www.tiktok.com/creator-academy/en/article/creator-rewards-program>

²⁰⁹ X Felhasználási feltételek (2024. november 15.) 3. <https://x.com/hu/tos>

²¹⁰ X Privacy Policy (2024. november 15.) 3. fejezet <https://x.com/en/privacy#chapter3>

²¹¹ X Master Services Agreement <https://legal.x.com/ads-terms/international.html#x-msa> X Ads Program T&Cs <https://legal.x.com/ads-terms/international.html#x-ads-program-terms> és X Custom Audiences Program T&Cs <https://legal.x.com/ads-terms/international.html#x-custom-audiences-terms>

²¹² Az X vásárlói felhasználási feltételei (2025. március 15.) <https://legal.x.com/hu/purchaser-terms.html> és X Help Center – <https://help.x.com/en/using-x/x-premium-faq#item0>

²¹⁵ X Adatvédelmi irányelv (2024. november 15.) 2.1. és 3.2. pont <https://x.com/hu/privacy>

	<i>Felhasználási engedély időtartama:</i> Az X felhasználási feltételei és más szabályzatai nem nyújtanak eligazítást abban, hogy a felhasználási engedély mennyi ideig érvényes, azaz, hogy például a tartalom törlésével megszűnik-e vagy sem.	Egy nyilvános bejegyzést utólag is lehet priváttá tenni, amely így a privát bejegyzésekre vonatkozó jellemzőkkel fog bírni.	<i>Quick Promote:</i> Premium felhasználók számára ellenérték fejében elérhető funkció, amely a posztokat reklámmá alakítja, hogy azok a felhasználók minél szélesebb köréhez tudjon eljutni. Felhasználói monetizáció: <i>Előfizetések alkotói program:</i>²¹³ Az X az „Előfizetések alkotói program” keretében lehetőséget biztosít a felhasználóknak, hogy kifejezzék támogatásukat egy másik felhasználónak azzal, hogy csatlakoznak ez utóbbi felhasználó „Előfizetések-fiókjához.” Az Előfizetések-fiókban a felhasználó meghatározhatja az előfizetett felhasználóknak kínált előnyöket és azok árait. Az előfizetők az X-nek havi előfizetési díjat fizetnek annak érdekében, hogy az adott Előfizetések-fiókhoz hozzáférjenek. <i>Bevételmegosztási Program:</i>²¹⁴ Az X Alkotói bevételek megosztása programja lehetővé teszi, hogy a meghatározott feltételeket teljesítő felhasználók részesedést kapjanak az X-en közzétett tartalmaikkal kapcsolatos interakciókból származó bevételekből.	(Grok) is alkalmaz az X. Harmadik fél általi felhasználás: Az adatvédelmi beállításoktól függően (a felhasználó ezt letilthatja) az X lehetővé teszi, hogy az X által harmadik felekkel megosztott felhasználói adatokat e harmadik felek saját célra felhasználják, például MI-modelljeik tanítására. Ugyanakkor automatizált eszközökkel (scraping/crawling technikákkal) történő tanításra csak az X előzetes írásbeli hozzájárulásával lehetséges. A DSA értelmében az X-nek átláthatónak kell lennie az ajánlórendszerekkel kapcsolatban, és lehetővé kell tennie a profilalapú ajánlások kikapcsolását (amit a tisztán kronológiai feed felajánlásával meg is tesz).
--	---	--	---	---

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
LinkedIn	Tulajdonjog:²¹⁶ A felhasználó által közzétett eredeti tartalmak tulajdonosa a felhasználó. <i>Felhasználási engedély:</i> A közzététellel a felhasználó nem kizárólagos, az egész világra kiterjedő, átruházható és allicenbe adható	Láthatóság: A LinkedIn-tartalom/profil lehet nyilvános vagy privát. Alapértelmezés szerint a felhasználói profil és az azon közzétett tartalmak nyilvánosak. <i>A bejegyzések lehetnek</i>²¹⁸	Platform monetizáció: <i>Hirdetések:</i>²²⁰ A LinkedIn hirdetéseket jelenít meg a felületén a felhasználói tartalmak és információk alapján, valamint azok között. Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy a LinkedIn felajánlja a felhasználó	MI-használat:²²² A LinkedIn széles körben használja az MI-t, például a LinkedIn Learning vonatkozásában MI-alapú coachingot alkalmaznak, illetve a LinkedIn Prémium szolgáltatásai is használnak MI-t.

²¹³ Alkotói előfizetések feltételei (2025. március 15.) <https://legal.x.com/hu/subscriptions-creator-terms.html>

²¹⁴ Alkotói bevételemegosztási feltételek (2025. március 15.) <https://legal.x.com/hu/creator-revenue-sharing-terms.html>

²¹⁶ LinkedIn Felhasználói megállapodás (2024. november 20.) 3.1. <https://hu.linkedin.com/legal/user-agreement>

²¹⁸ LinkedIn Privacy Policy (2024. szeptember 18.) Posts, Likes, Follows, Comments, Messages <https://www.linkedin.com/legal/privacy-policy>

²²⁰ LinkedIn Privacy Policy 2.4. Advertising

²²² LinkedIn Privacy Policy 2.; LinkedIn and generative AI (GAI) FAQs <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a5538339?hccpid=search>

	licencet biztosít a LinkedInnek és kapcsolt vállalkozásainak a tartalom (pl. megosztás, közzététel, feltöltés, vagy más módon beküldött tartalom) és egyéb információk felhasználására, másolására, módosítására, terjesztésére, nyilvános előadására és megjelenítésére, elhelyezésére, valamint kezelésére. Mivel a LinkedInnek adott felhasználási engedély nem kizárólagos, a felhasználó dönthet úgy, hogy másoknak is biztosít felhasználási engedélyt a Közös kreatív licenc²¹⁷ feltételei szerint. Felhasználási engedély időtartama: A felhasználási engedély megszűnik, ha a felhasználó törli a tartalmat vagy a felhasználói fiókját. Ugyanakkor a tartalom/fiók törlése ellenére is fennmarad a felhasználási engedély, ha (i) a tartalmat megosztották másokkal és azt újra megosztották/lemásolták/tárolták, vagy (ii) a tartalom/fiók törlése előtt már allicencbe adta a LinkedIn másoknak, vagy (iii) jogszabály kötelezi a LinkedInt a tartalom megtartására/megosztására. Továbbá a megadott felhasználási engedély a tartalomnak a biztonsági másolatokból és más rendszerekből való eltávolításához szükséges ésszerű ideig fennáll.	- bárki (akár az is, akinek nincs LinkedIn profilja) számára elérhetők - csak a kapcsolatok számára elérhetők, vagy - privát csoport tagjai számára elérhetők. Egy bejegyzés láthatósági beállításait a bejegyzés közzétételét követően nem lehet módosítani. Profilkép látható lehet²¹⁹ - bárki - csak LinkedIn-felhasználók - felhasználó kapcsolati hálója, vagy - csak „1st-degree” kapcsolatok számára. Az adott profil/tartalom a beállításoktól függően jelenik meg a keresőmotorok találatai között, és a beállításoktól függően oszthatók meg.	számára azt a lehetőséget, hogy ne kapjon személyre szabott hirdetéseket. Kiemelendő még, hogy a LinkedIn nem jeleníti meg a felhasználói tartalmat harmadik fél termékeinek és szolgáltatásinak hirdetéseiben, de a felhasználó által egy hirdetésre leadott reakcióját például a LinkedIn megjelenítheti a felhasználó nevével/fényképével, hogy a hirdetés minél több felhasználóhoz elérjen. Prémium előfizetés: A felhasználók előfizetői díj ellenében hozzáférhetnek a LinkedIn Prémium funkcióihoz. LinkedIn Learning²²¹: A felhasználók havi előfizetési díj ellenében hozzáférhetnek a LinkedIn Learning kurzusaihoz. Felhasználói monetizáció: A LinkedIn nem biztosít a felhasználók számára bevételsterzési lehetőséget tartalmaik népszerűsége alapján, ugyanakkor az alábbi lehetőségek rendelkezésre állnak a felhasználók számára, hogy bevételt generáljanak a LinkedInen keresztül. LinkedIn Learning: A felhasználók kurzusokat értékesíthetnek a LinkedIn Learning keretén belül. Szponzorált tartalom: Külső partner által támogatott tartalom közzététele a LinkedIn profilon ellenérték fejében.	Szolgáltatás fejlesztése: Az MI használata a LinkedIn által nyújtott szolgáltatások, funkciók biztosításához/fejlesztéséhez (pl. megjelenő hírfolyam elemeinek rangsorolása). Generatív MI-modell: A felhasználóknak lehetősége van használni az MI-t és tartalomkészítésnél igénybe venni (pl. „AI Writing Suggestions” funkció). A generatív MI-modell tanítása a LinkedIn által vagy az MI-technológiát biztosító szolgáltató által történik (pl. a Microsoft által szolgáltatott Azure OpenAI esetében). Ugyanakkor a felhasználóknak lehetőségében áll úgy dönteni, hogy a generatív MI-modell segítségével létrehozott tartalmakat ne használják fel az MI-modell tanítására. <i>Ez a lehetőség ugyanakkor európai uniós országokban nem áll fenn, mivel az MI tanításhoz a LinkedIn eleve nem használja - többek között - az uniós felhasználók adatait/tartalmait.</i> A LinkedIn különböző szabályzataiban nem található olyan rendelkezés, miszerint lehetővé tenné harmadik felek számára MI-modellek képzését a felhasználói adatok (tartalmak) alapján.
--	---	---	--	--

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
----------	--	--	-----------------------	--

²¹⁷ Közös kreatív licenc feltételei <https://chooser-beta.creativecommons.org/>

²¹⁹ LinkedIn public profile visibility <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a518980>

²²¹ LinkedIn Learning <https://learning.linkedin.com/compare-plans>

Pinterest	Tulajdonjog:²²³ A felhasználói tartalmakkal kapcsolatban minden jog a felhasználót illeti meg. <i>Felhasználási engedély:</i> A tartalom feltöltésével a felhasználó nem kizárólagos, jogdíjmentes, átruházható, allicenche adható, egész világra kiterjedő licencet ad a Pinterestnek, kapcsolt vállalkozásainak, szolgáltatóinak és a felhasználóinak többek között a Pinterest-szolgáltatás valamely részének vagy egészének népszerűsítése és továbbterjesztése céljából. Az engedély kiterjed a felhasználásra, tárolásra, nyilvános bemutatásra vagy megjelenítésre, reprodukálásra, mentésre, módosításra, származékos művek készítésére, monetizálásra, letöltésre, lefordításra és terjesztésre. A felhasználók nem jogosultak semmilyen kompenzációra a tartalmuk Pinterest vagy mások általi felhasználásáért. <i>Felhasználási engedély időtartama:</i>²²⁴ A felhasználási engedély a fiók megszüntetését vagy inaktíválását, illetve a tartalom eltávolítását követően a biztonsági mentéshez, archiváláshoz vagy ellenőrzéshez szükséges ésszerű időtartamig áll fenn, eddig őrizi a Pinterest a tartalmakat. Ugyanakkor ez időt követően is lehet az olyan tartalmakat tárolni, megjeleníteni, terjeszteni, módosítani stb., amelyeket a felhasználó megosztott másokkal a Pinteresten.	Láthatóság: A Pinterest profilok, táblák (képgyűjtemény), pinek (profilhoz adott képek) nyilvánosak vagy privátak lehetnek. A profil láthatóságának szerkesztéséhez el kell érni a 16. életévet. <i>Nyilvános profil:</i> Látható a Pinterest felületén és a keresőmotorok találatai között, a Pinterest-felhasználó és a Pinteresten kívüli személyek is láthatják. <i>Privát profil:</i> Nem jelenik meg a keresőmotorokban, tartalmak csak a követők számára lesznek elérhetők. <i>Pinek láthatósága:</i> a nyilvános pinek bárki számára láthatók, a felhasználók megoszthatják ezeket, és kereshetők. A titkos pinek csak a felhasználó és az általa meghívott személyek számára láthatók. Ezzel gyakorlatilag korlátozható a felhasználóknak adott felhasználási engedély, mivel az ilyen titkos tartalmakat nem tudják a nem meghívott felhasználók továbbosztani. A Pinterest azt is lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy a pineket külső webhelyekre ágyazzák be, ami gyakorlatilag megjelenítésre vonatkozó felhasználási engedély kiterjesztése.	Platform monetizáció: A Pinterest hirdetéseket jelenít meg a felületén és harmadik fél alkalmazásaiban, továbbá partnerein keresztül. A tartalom kereskedelmi jellegét a Pinterest feltünteti, ugyanúgy ahogy a fizetett partnerséget. A felhasználók által feltöltött tartalmakat a Pinterest (valamint a felhasználási engedély jogosultjai) monetizációs célokra is felhasználhatja, de a felhasználót nem illeti meg a bevételből részesedés.²²⁵ Felhasználói monetizáció: A Pinterest nem fizet a felhasználóknak a megtekintésekért vagy megosztásért, hanem közvetett monetizálásra van lehetőség: A <i>partnerprogramok</i> („paid partnership”; „fizetett partnerség”) lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy harmadik fél által szponzorált tartalmakat hozzanak létre a Pinteresten ellenérték fejében. A fizetett partnerségre a Pinterest közösségi irányelvei²²⁶ és a hirdetési irányelvek²²⁷ vonatkoznak.	MI-használat:²²⁸ A Pinterest használja mind a „tradicionális” MI-t (szabálykészletek alapján hoz döntéseket, anélkül, hogy tanulna az adatokból), és a „modern” MI-t (gépi tanulási és egyéb eszközöket használ, hogy adaptálódni tudjon az adatokhoz, és tanulni tudjon belőlük) is. A felhasználó a generatív MI érvényesülését korlátozni tudja az adatvédelmi beállításokban. Mindkét MI-típust használja a Pinterest releváns és ajánlott tartalom és hirdetések megjelenítésére tartalom-moderálás fejlesztésére, valamint befogadást népszerűsítő tartalmak megjelenítésére. MI-tanítás: A Pinterest Adatvédelmi irányelvei²²⁹ rögzítik, hogy a Pinterest elemzi felhasználói tevékenységeket (beleértve a tartalmakat) a szolgáltatások fejlesztése, új funkciók kínálása céljából, továbbá gépi tanulási modelljei betanítása, fejlesztése és javítása céljából. Generatív MI („Pinterest Canvas”):²³⁰ A Pinterest generatív MI-technológiát (képgenerálás) használ például hirdetések esetében, vagy termékek esetében háttér létrehozásához. A Pinterest a generatív MI által létrehozott vagy módosított tartalmakat felcímkézi. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a felhasználók dönthetnek úgy, hogy a Pinterest ne használja fel tartalmaikat a
-----------	--	--	---	--

²²³ Pinterest Használati feltételek 3. b) <https://policy.pinterest.com/hu/terms-of-service#section-3-your-user-content> ; 2025. április 30-tól a következő Használati feltételek irányadók: <https://policy.pinterest.com/hu/terms-of-service-preview#section-3-your-user-content>

²²⁴ Pinterest Használati feltételek 3. c)

²²⁵ Pinterest Használati feltételek 3. b)

²²⁶ Közösségi irányelvek <https://policy.pinterest.com/hu/community-guidelines>

²²⁷ Hirdetési irányelvek <https://policy.pinterest.com/hu/advertising-guidelines>

²²⁸ Az AI és a Pinterest <https://help.pinterest.com/hu/article/ai-at-pinterest>

²²⁹ Pinterest Adatvédelmi nyilatkozat. Hogyan használjuk fel az általunk gyűjtött adatokat? <https://policy.pinterest.com/hu/privacy-policy> A frissített adatvédelmi nyilatkozat 2025. április 30-án lép hatályba: <https://policy.pinterest.com/hu/privacy-policy-preview>

²³⁰ Generative AI at Pinterest <https://help.pinterest.com/en/article/ai-at-pinterest>

				generatív MI-tanításához. A 18 év alatti felhasználók tartalmait nem kerülnek felhasználásra.
--	--	--	--	---

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Indavideo (magyar; Port.hu Kft.)	Tulajdonjog:²³¹ Habár az Indavideo szolgáltatás felhasználási feltételei nem mondják ki kifejezetten, a szövegezéséből következtetni lehet arra, hogy a feltöltött tartalmak tulajdonjoga a felhasználót illeti. Felhasználási engedély: A feltöltéssel a felhasználó engedélyezi az Indavideo üzemeltetőjének (Port.hu Kft.), hogy a videót (vagy annak részeit, kivonatát, válogatásait stb.) különböző internetes oldalakon vagy a hagyományos elektronikus médiában megjelenítse. Ez azt jelenti, hogy a feltöltött videó megjelenhet vagy beágyazódhat az Indavideo más oldalain (például az Indavideo videó gyakran megjelennek az Index.hu híroldalon) vagy akár a televízióban is. Ha a feltöltött tartalom jogilag védett művet tartalmaz, a felhasználó a videó feltöltésével a videóban elhelyezett szerzői mű tekintetében is <u>határozatlan időtartamú</u> felhasználási engedélyt biztosít a Port.hu Kft.-nek a mű tárolására, másolására, terjesztésére, nyilvánosságba közvetítésére, megjelentetésére. A felhasználási engedély valószínűleg addig tart, amíg Ön el nem távolítja a tartalmat, vagy fel nem mondja a szerződést.	Láthatóság: Az Indavideo elsősorban nyilvános videómegosztó oldal. Nem található utalás arra, hogy az egyes videók esetében "csak barátoknak" vagy „privát” megosztási beállítások lennének - minden feltöltött videó alapértelmezés szerint nyilvánosan elérhető nem regisztrált felhasználóknak is. Ha egy felhasználó el akar távolítani egy videót, törölheti azt (ezzel visszavonva a nyilvános hozzáférést, bár a Felhasználási feltételek nem részletezik a folyamatot, ez egy standard funkció). Profil: Maguk az Indavideo-fiókok nem rendelkeznek privát profillal; ezek elsősorban a videók csatornáiként szolgálnak.	Platform monetizáció: Az Indavideo ingyenesen biztosítja a tárhelyet a felhasználói tartalomnak. Az Indavideo felületén hirdetéseket helyez el, amelyek a weboldalon vagy a felhasználói videók előtt jelenhetnek meg. A felhasználók nem részesülnek a reklámbevételekből. Felhasználói monetizáció: A felhasználók az Indavideón elért megtekintések után nem részesülnek semmilyen juttatásban, a szponzoráció folytán elért bevételeket a platformon kívül kell kezelni. A Felhasználási feltételek a lényegében reklámnak minősülő tartalmakra vonatkozóan is tartalmaz irányelveket: arra kéri a felhasználókat, hogy tartózkodjanak a tisztán reklámokból álló videók feltöltésétől, illetve a promóciós célú kommentek közzétételétől. Az Indavideo versenyeket ("pályázat") szervezhet, ahol a felhasználók díjakat nyerhetnek a beküldött pályamunkáikért, de ezek speciális esetek, nem pedig folyamatos monetizáció.	MI felhasználás: Az Indavideo mint kisebb magyar platform, nem említi kifejezetten az MI vagy a gépi tanulás használatát a feltételeiben, illetve adatvédelmi szabályzatában. Ennek megfelelően a tartalommoderálás feltehetően nagyrészt reaktív (a felhasználók jelenthetik a jogellenes tartalmakat). Nincs ismert algoritmikus táplálás; a legtöbb tartalom kategóriák és megtekintések alapján kerül szortírozásra. Tanulás a tartalomból: A platform valószínűleg alapvető automatikus szűrést alkalmaz az ismert problémákra (megemlíti, hogy bizonyos illegális tartalmakat nem engednek be, és tárhelyszolgáltatóként a jogellenes tartalmakat értesítésre el kell távolítaniuk). Nincs arra utaló jel, hogy az Indavideo felhasználói videókat használna mesterséges intelligencia modellek képzéséhez. A DSA értelmében (mivel az Indavideo nem VLOP, hanem továbbra is közvetítő) a jogsértő tartalomra vonatkozó értesítéseket kell kezelnie, de nem köteles rendszerkockázat-elemzést vagy MI átláthatósági jelentést készíteni.

²³¹ Az Indavideo Felhasználási Feltételei (2023. május 10.) <https://indavideo.hu/termsofuse>

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Videa (magyar; Mediaworks Hungary Zrt.)	Tulajdonjog:²³² A Videa Általános Felhasználási Feltételei utalnak rá, hogy a feltöltött tartalom tulajdonjoga a felhasználót illeti, és előírják, hogy a felhasználónak átruházható, illetve átengedhető, időbeli és térbeli korlátozástól mentes, a védelmi idő lejártáig terjedő korlátlan (területileg, időben és a felhasználás módját tekintve is korlátlan) felhasználási jogosultsággal kell rendelkeznie a feltöltött tartalom tekintetében. Felhasználási engedély: Ugyan a Felhasználási Feltételek utalnak rá, hogy a feltöltéssel a felhasználó felhasználási engedélyt ad a Mediaworks Hungary Zrt. (a Videa üzemeltetője) részére, amely felhasználási engedély magáncélú (nem kereskedelmi célú) felhasználást, kizárólag streamelési célokra történő felhasználást, a tartalom valós idejű megtekintésére szolgáló digitális továbbítást biztosít, és amely nem vonatkozik végleges letöltésre, másolásra, tárolásra (ide nem értve a saját felhasználói fiókon belüli tárolást). Felhasználási engedély időtartama: A felhasználási engedély időbeli hatályára vonatkozóan nem található utalás a Videa szabályzataiban, de valószínűsíthetően a felhasználói fiók/tartalom törléséig áll fenn.	Láthatóság: A Videa nem kínál videónként finomra szabott adatvédelmi beállításokat (pl. nincs "csak ismerősöknek" beállítás). Minden feltöltött tartalom alapértelmezés szerint bárki által megtekinthető (ugyanakkor a Felhasználási Feltételekben utalás található arra, hogy lehetőség van a tartalom saját fiókon belüli tárolására is²³³). A felhasználók nem korlátozhatják, hogy ki láthatja a feltöltött videót, de a potenciálisan felnőtteknek szóló tartalom esetén a felhasználók „gyerekzárát” kapcsolhatnak be egy kód megadásával. Amíg a gyerekzár bekapcsolt állapotban van, a szolgáltató eltávolítja a tartalmi kínálatból az adott tartalmat,²³⁴ és ahhoz csak a 18. évet betöltött felhasználók férhetnek hozzá.	Platform monetizáció: A Videa hirdetéseket helyezhet el bármely tartalmi elemén (így a feltöltött videók elején is).²³⁵ A Felhasználási feltételek nem utalnak arra, hogy a Videa megosztaná a bevételeit a felhasználókkal. Felhasználói monetizáció: Nincsenek beépített monetizációs programok. A felhasználók a Videát videók (gyakran blog/vlog tartalmak vagy akár teljes filmek) elhelyezésére és megosztására használják, de bármilyen monetizáció (pl. szponzoráció) a platformon kívül történik. A Videa a tartalom feltöltésekor nyilatkoztatja a felhasználót, hogy tudomása szerint a tartalom tartalmaz-e kereskedelmi közleményt.²³⁶	MI -használat: A Videa és a Mediaworks Hungary felhasználási feltételei és adatvédelmi tájékoztatója²³⁷ nem hivatkoznak a mesterséges intelligencia használatára. A platform valószínűleg minimális algoritmikus kurátort használ (esetleg a megtekintések alapján listázza a trending videókat stb.). A felhasználók számára ez azt jelenti, hogy nincsen jelen a tartalom mesterséges intelligencia alapú személyre szabása, mint a nagyobb platformokon - a tartalom felfedezése többnyire manuálisan vagy az oldal kategóriáin keresztül történik. Mint tárhelyszolgáltatónak, a Videa köteles a jogellenes tartalmak kiszűrésére, de nem rendelkezik nyilvánosan ismert MI tartalomszűréssel.²³⁸

²³² Videa - Általános Felhasználási Feltételek 28-29.; 44. (2024. november 6.) <https://videa.reblog.hu/cimke/videaaaff>

²³³ Általános Felhasználási Feltételek 30.

²³⁴ Általános Felhasználási Feltételek 19.

²³⁵ Általános Felhasználási Feltételek 96-99.

²³⁶ Általános Felhasználási Feltételek 27.

²³⁷ Videa Adatvédelmi Tájékoztató (2024. december 1.) <https://videa.reblog.hu/cimke/adatkezel%C3%A9si%20szab%C3%A1lyzat> ; Mediaworks Hungary Zrt. Adatvédelmi Tájékoztató (2025. február 15.) <https://mediaworks.hu/wp-content/uploads/2025/02/9364864Mediaworksatvedelmijetajekoztato20250215.pdf>

²³⁸ Általános Felhasználási Feltételek 33-37.

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Vimeo	Tulajdonjog:²³⁹ A videók tulajdonjoga a felhasználót illeti. Felhasználási engedély: A felhasználók a videók Vimeo-ra történő feltöltésével felhasználási engedélyt adnak a Vimeo-nak a videó stramelésére, beágyazására, terjesztésére, letölthetővé tételére, állókép-generálásra, a videó módosítására és javítására a felhasználó utasításai szerint, automatikus összefoglaló-, fejezet, feliratgenerálásra, szöveges átiratok létrehozására kiterjedően. A felhasználó korlátozhatja a letölthetőséget és a beágyazást az adatvédelmi beállításai alapján. A videó bárki számára történő elérhetővé tétele esetén bárki jogosult lesz streamelni (beállításától függően letölteni és/vagy beágyazni) azt. A felhasználási engedély nem kizárólagos, egész világra kiterjedő, pénzügyi ellenérték nélküli, és magában foglal minden jogot és engedélyt, amely ahhoz szükséges, hogy a Vimeo gyakorolni tudja jogait és teljesíteni kötelezettségeit. Felhasználási engedély időtartama: A felhasználási engedély addig áll fenn, míg a felhasználó törli fiókját, illetve, ha a felhasználó vagy a Vimeo törli a videót, ugyanakkor az archivált másolatokat a Vimeo a törlés visszavonása céljából rövid ideig megőrzi. Megőrzi azokat továbbá akkor is, ha a videó értesítési-eltávolítási eljárásban („takedown notice”) vagy jogi igény által érintett, valamint, ha a Vimeo jóhiszeműen feltételezi, hogy jogilag	Láthatóság:²⁴² A felhasználó az előfizetői csomagtól és az adatvédelmi beállításaitól függően az alábbiak szerint korlátozhatja tartalmának láthatóságát. Nyilvános: Bárki megnézheti a videót, és a keresőmotorokban is felfedezhető lesz. Ezenkívül a videó látható lesz a fiókprofilon. Nem listázott (unlisted): A nem listázott videók nem jelennek meg a nyilvános keresési eredményekben (például a Google-ben), de bárki hozzáférhet és megoszthatja, aki rendelkezik a videó egyedi URL-jével. Ezek a videók bárhol beágyazhatók az interneten, és a nézőknek nincs szükségük Vimeo-fiókra a nem listázott videók megtekintéséhez. Jelszóval védett: Bárki, aki beírja ezt a jelszót, megnézheti a videót. A nézőknek nincs szükségük Vimeo-fiókra a jelszóval védett videók megtekintéséhez. Privát: A videó csak a felhasználónak (a tulajdonosnak), a fiók adminisztrátorainak és bármely csapattagnak lesz látható, akik hozzáférést kaptak a videóhoz vagy a mappához, amelyben található. A videó nem lesz látható senki más számára. Vimeóról való elrejtés: A videó beágyazható és megtekinthető más	Platform monetizáció: A Vimeo nem jelenít meg felületén, illetve a videók mellett (videók előtt, közben, végén) hirdetéseket, ugyanakkor a felhasználóknak lehetőségében áll reklámtartalmat elhelyezni videójukban az irányadó szabályok szerint. A Vimeo az ingyenes profil mellett felkínál különböző felhasználói előfizetéseket (Starter/Standard/Advanced), amelyek nagyobb tárhelyet és több funkciót biztosítanak, illetve a felhasználói bevétel-szerzést lehetővé tevő Vimeo OTT-t is előfizetői díj ellenében nyújtja a Vimeo. Felhasználói monetizáció:²⁴³ A Vimeo lehetővé teszi a felhasználók számára a bevétel-szerzést a „Vimeo „OTT”-n keresztül, amely számos videó monetizációs lehetőséget kínál (pl. előfizetői/alkalmi díj kérésére a felhasználóktól (élő) videók megtekintésére), illetve a „Vimeo On Demand” segítségével, amelyet alkalmazva a felhasználók eladhatják a digitális tartalmait. Ugyanakkor előbbiek magyarországi felhasználók számára egyelőre még nem elérhetők. Emellett a Vimeo lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy közvetetten, reklámok útján érjenek el bevételt.	MI-használat:²⁴⁴ A Vimeo számos szolgáltatásához (pl. videó szöveges átiratának létrehozása, fejezetek automatikus létrehozása, videóösszefoglaló, stb.) használja az MI-t, de az MI-t alkalmazó szolgáltatások elérhetősége előfizetői szintektől függően változik, és a felhasználóknak lehetősége van az adatvédelmi beállításokban. A Vimeo megköveteli a felhasználóktól, hogy az MI-t tartalmazó videóikat MI-címkével jelöljék. A Vimeo maga nem használja, és harmadik feleknek sem engedi meg azt, hogy a felhasználói videókat használják generatív MI- és nagy nyelvi modellek képzésére. A Vimeo az MI-t szolgáltatásainak nyújtásához, fejlesztéséhez, fenntartásához használja. A Vimeo nem rendelkezik tartalomajánló feeddel; a nézők a tartalmakat keresés vagy közvetlen linkek segítségével találják meg, nem pedig egy mesterséges intelligencia által összeállított algoritmikus idővonal segítségével. Tanulás a tartalomból: A Vimeo elemezheti a videók metaadatait vagy teljesítményét, hogy javítsa tömörítési algoritmusait vagy felhasználói felületét, de nincs jele annak, hogy gépi tanulást alkalmazna, illetve, hogy ezt megengedné harmadik feleknek.

²³⁹ Vimeo Terms of Service 6. (2024. július 8.) <https://vimeo.com/terms>

²⁴² Vimeo Help Center – Overview of video privacy settings <https://help.vimeo.com/hc/en-us/articles/12426199699985-Overview-of-video-privacy-settings>

²⁴³ Vimeo Seller Addendum (2025. február 12.) <https://vimeo.com/selleraddendum>

²⁴⁴ Vimeo Artificial Intelligence Addendum (2024. július 31.) https://vimeo.com/terms/ai-addendum?_gl=1*164sbzg*_ga*MjQ2NTAwNjM3LjE3NDIzOTMxNzU.*_ga_126VYLXCDY*MTC0MjM5Njc1NC4yLjEuMTC0MjQwMTk5NC42MC4wLjA. ; Technical Vimeo Help Center FAQs: Vimeo AI <https://help.vimeo.com/hc/en-us/articles/22089224317073-Technical-FAQs-Vimeo-AI>

	köteles a megőrzésre. <i>Felhasználási engedély – Vimeo Create:</i>²⁴⁰ A felhasználó feltöltheti saját hanganyagát, képeit, szövegeit, videoklipjeit és más szerzői műveit. Hogy a Vimeo videót készítsen azokból a Vimeo Create segítségével. Ezzel korlátozott, világszerte érvényes, jogdíjmentes licencet ad a felhasználó a Vimeónak, hogy elemezze és származékos műveket készítsen a feltöltött anyagokból a felhasználó utasításainak megfelelően. Ha az így létrejött videót a felhasználó elmenti, akkor úgy kell tekinteni, mintha a felhasználó a videót i a ToS 6.1. pontja szerint töltötte volna fel. A Vimeo Create útján létrejött videó tulajdonosa a Vimeo marad, de a Vimeo korlátozott, visszavonható, világszerte érvényes, jogdíjmentes, nem kizárólagos, nem átruházható és nem továbbengedélyezhető licencet ad a felhasználó számára. Az időtartamra a „normál”, felhasználó által feltöltött videóra vonatkozó előírások érvényesek. <i>Monetizációs funkciókkal kapcsolatos felhasználási engedély:</i>²⁴¹ A felhasználó választása szerint felhasználó a videója „Vimeo On Demand” vagy „Vimeo OTT” platformra értékesítés céljából történő feltöltésével engedélyt ad a Vimeónak a videó reprodukálására, terjesztésére, továbbítására, végfelhasználóknak személyes megtekintésre történő allicencbe adására, átkódolására, nyilvános előadására és bemutatására, valamint egyéb módon történő hasznosítására és népszerűsítésére. <i>Felhasználási engedély időtartama:</i> A tartalom megvételre kínálásáig tart.	oldalakon, de nincs videóoldala a Vimeón. A videó nem jelenhet meg csatornákon és csoportokban, de hozzáadható bemutatókhoz és portfóliókhoz. A nézőknek nincs szükségük Vimeo-fiókra a Vimeótól rejtett videók megtekintéséhez.		
--	---	---	--	--

²⁴⁰ Vimeo Create Addendum (2023. december 14.) <https://vimeo.com/vimeo-create-addendum>

²⁴¹ Vimeo Seller Addendum 5. (2025. február 12.) <https://vimeo.com/selleraddendum>

Platform	A tartalom tulajdonjoga és a felhasználási engedély megadása	Adatvédelem: Nyilvános vs. privát tartalom	Monetizációs politika	Mesterséges Intelligencia használata és tanítása
Pornhub	Tulajdonjog²⁴⁵: A videók tulajdonjoga a felhasználót illeti. Felhasználási engedély: A felhasználó a tartalom feltöltésével korlátlan, egész világra kiterjedő, örökös, nem kizárólagos, jogdíjmentes, allicencbe adható és átruházható engedélyt biztosít a platformnak, a tartalom használatára, reprodukálására, közzétételére, terjesztésére, sugárzására, értékesítésére, származékos művek létrehozására, adaptálására, lefordítására, nyilvános megjelenítésére, közlésére, előadására, elérhetővé tételére vagy más módon történő felhasználására, beleértve a platform részének vagy egészének a népszerűsítését. A platformnak biztosított licenc kiterjed a tartalomhoz kapcsolódó szabadalmi jogra, üzleti titokra, védjegyre, szerzői jogra. A tartalom feltöltése a platform felhasználóinak is biztosít nem kizárólagos, jogdíjmentes engedélyt a tartalomhoz való hozzáféréshez, ugyanakkor a felhasználók nem tölthetik le a feltöltött tartalmat. Felhasználási engedély időtartama: A tartalomnak az üzleti szempontból ésszerű határidőn belül („a commercially reasonable time”) történő eltávolításáig. A törölt, eltávolított tartalom másolatát a platform jogosult megőrizni a szerverén, de azt nem jelenítheti meg, nem forgalmazási céllal nem használhatja.	Láthatóság²⁴⁶: A felhasználó az előfizetői csomagtól és az adatvédelmi beállításaitól függően az alábbiak szerint korlátozhatja tartalmainak láthatóságát. A felhasználó a feltöltött tartalmait (képek, videók) láthatóságát (privát vagy publikus) meghatározhatja. A publikus tartalomhoz nem regisztrált felhasználók is hozzáférnek, a privát tartalomhoz pedig csak a regisztrált felhasználó fér hozzá. Lehetőség van arra is, hogy a feltöltött tartalmat a felhasználók egy meghatározott köre számára legyen látható a „csak barátok” opció kiválasztásával. A felhasználók profilja tartalmazza, hogy a felhasználó milyen tartalmat tekintett meg korábban. Ennek láthatóságát a fentiek szerint állíthatja be a felhasználó.	Platform monetizáció: A platform a felületén elhelyezett hirdetésekből, illetve felhasználói előfizetések (PornHub Premium) útján tesz szert bevételre. Felhasználói monetizáció²⁴⁷: Azok a felhasználók, akik „hitelesített modellként” („verified Model”) szerepelnek a platformon, meghatározott részesedést szerezhetnek a platform reklámbevételeiből, amely részesedés aránya a felhasználó profilja és videói mellett feltűnő reklám mennyiségétől, és a felhasználó „modellrangjától” (model rank: pl. Platinum, Diamond), valamint a 3 hónapos időszakon belül feltöltött videók számától függ. Ezek mellett a megjelenő reklámok „teljesítményét” is számba veszik, így például azt, hogy mennyien kattintottak rá. A rang értékelése negyedévenként történik. Ahhoz, hogy monetizálni tudjon a felhasználó, fél évente legalább 1 videó feltöltése szükséges. A felhasználók eldönthetik, hogy a feltöltött videók a PornHub partneroldalain automatikusan is elérhetők legyenek (pl. Redtube). Ezen partneroldalakon elért megtekintésszám is érhet el bevételt a felhasználó. Versenyek: A felhasználók a PornHub által rendezett versenyeken, pályázatokon (pl. Viewer’s Choice Contest, Model of the Month) való részvétellel bevételre (pénzjutalomra)	MI-használat²⁴⁸: Az elérhető szabályzatok, segédletek nem fogalmaznak meg szabályokat a platform általi MI-használatra, ugyanakkor a platform igénybe veszi az MI-t szolgáltatásai nyújtása során, a pontosabb keresési találatok érdekében. MI-t használ a platform régi, fekete-fehér, erotikus tartalmat tartalmazó videók „felújítására” (pl. színezés, felbontás javítása, hangminőség javítása stb.) is²⁴⁹. Tanulás a tartalomból: Az alkalmazott MI-modellt több ezer videós és fényképes tartalom tanították, amelynek eredményeként a modell képes felismerni a tartalmakon szereplő színészeket. A modellt a jövőben arra is használni kívánja a platform, hogy felismerje az egyéb körülményeket a videókban, ne csak az abban szereplő személyeket, így segítve a videók pontosabb kategorizálását (pl. ha a videó kültéri környezetben készült, akkor a „public” címkét rendeli hozzá a platform; hasonlóan képes a modell pozíciók, hajszín, stb. felismerésére).

²⁴⁵ Terms of Service, 2025. március 27. <https://www.pornhub.com/information/terms>

²⁴⁶ Stream Preferences and Privacy, 2022 <https://www.pornhub.com/blog/stream-preferences-and-privacy-settings>

²⁴⁷ How to Make Money on Pornhub and Get Discovered by Millions, 2025 <https://www.pornhub.com/blog/how-to-make-money-on-pornhub>

²⁴⁸ Pornhub Launches AI-powered Model That Detects Over 10,000 Pornstars in Videos Using Computer Vision, 2017 <https://www.pornhub.com/press/show?id=1362>

²⁴⁹ Pornhub Announces “Remastered,” An Initiative That Restores Century-Old Erotic Films to Titillating Technicolor with Modern AI Technology, 2021 <https://www.pornhub.com/press/show?id=2191>

			tehetnek szert. A felhasználóknak lehetősége van közvetett monetizációra is, azaz az általuk feltöltött tartalomban szponzorált tartalom elhelyezésére, más márkák népszerűsítésére.	
--	--	--	--	--

